

Beleids- en Begrotingstoelichting

Werk en Sociale economie

Begrotingsjaar 2023

**Jo Brouns, Vlaams minister van
Economie, Innovatie, Werk, Sociale
economie en Landbouw**

INHOUD

I. INHOUDSTAFEL	2
II. INLEIDING DOOR DE MINISTER	4
III. SAMENVATTING	9
IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	10
1. Transversale en horizontale doelstellingen	10
2. Overkoepelende strategische doelstellingen	11
SD 1: Meer mensen aan het werk	12
SD 2: Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat	12
SD 3: Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt	13
V. BELEIDSVELD WERK.....	14
1. ISE ACTIVERING	14
1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	14
1.2 Operationele doelstellingen	14
OD 1: Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden	14
OD 2: Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven	21
OD 3: Het activeringsbeleid aanscherpen via de controle van de beschikbaarheid van de werkzoekenden	29
OD 4: Een gepersonaliseerde en resultaatgerichte aanpak voorzien voor werkgevers	29
OD 5: Talent van buiten Vlaanderen aantrekken	30
1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	33
2. ISE LOOPBANEN	55
2.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	55
2.2 Operationele doelstellingen	55
OD 6: Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden	55
OD 7: Loopbaantransities faciliteren en omkaderen	56
2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	58
3. ISE DUURZAME ARBEIDSMARKT	69
3.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	69
3.2 Operationele doelstellingen	69
OD 8: Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen	69
OD 9: Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden	73
3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	74
4. ISE THEMA-OVERSCHRIJDEND.....	82
4.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	82
4.2 Operationele doelstellingen	82
OD 10: Het werkgelegenheidsbeleid onderbouwen met data en wetenschappelijke inzichten en de uitvoering van de digibanken	82

OD 11: Het werkgelegenheidsbeleid versterken met ESF-middelen	83
OD 12: De dienstverlening vanuit de overheid performant en klantgericht uitbouwen.....	84
4.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	86
VI. BELEIDSVELD COMPETENTIES	97
1. ISE COMPETENTIES	97
1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	97
1.2 Operationele doelstellingen	97
OD 13: Een vraag- en toekomstgericht opleidingsaanbod garanderen voor iedereen	97
OD 14: De stap zetten naar een individuele leer- en loopbaanrekening	99
OD 15: Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen.....	101
1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	103
VII. BELEIDSVELD SOCIALE ECONOMIE.....	113
1. ISE ACTIVERING	113
1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	113
1.2 Operationele doelstellingen	113
OD 16: Individueel Maatwerk invoeren	113
OD 17: Collectief maatwerk versterken.....	113
1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	115
2. ISE DUURZAME ARBEIDSMARKT	128
2.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	128
2.2 Operationele doelstellingen	128
OD 18: Sociaal ondernemerschap ondersteunen	128
2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	130
VIII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD.....	135
IX. LIJST MET AFKORTINGEN	143
X. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'.....	145

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

We zijn met zijn allen nog maar net gekomen van de coronacrisis of de Oekraïne- en **energiecrisis** zet alweer druk op de arbeidsmarkt. Hoewel de werkzaamheidsgraad voor het eerst **meer dan 76%** bedraagt (76,2% in Q2/2022) en het aantal werkzoekenden blijft afnemen (-4,7% op jaarbasis/sept) zien we toch een hogere instroom van werkzoekenden (+10,9% op jaarbasis/sept) en een lagere uitstroom van werkzoekenden naar werk (-8,7% op jaarbasis/sept). Mogelijk weerspiegelen deze cijfers de onzekerheid over de inflatie en de crisis en hun impact op de Vlaamse arbeidsmarkt.

Die onzekerheid is de constante van de laatste jaren. Telkens opnieuw worden onze bedrijven en hun werknemers geconfronteerd met nieuwe uitdagingen. Telkens opnieuw moeten zij zich aanpassen aan veranderende omstandigheden.

De wereld waarin we terecht zijn gekomen is **een wereld van aanhoudende verandering**, met veel volatiliteit en tal van externe schokken -op economisch, technologisch en geopolitiek vlak- die hun impact doen voelen op onze arbeidsmarkt. En dit terwijl structurele uitdagingen, zoals de arbeidsmarktkrapte en de transitie naar een digitale samenleving, niet zomaar verdwijnen. Integendeel.

In die voortdurend veranderende arbeidsmarkt is **wendbaarheid** één van de belangrijkste codewoorden:

- wendbaarheid bij bedrijven om nieuwe businessmodellen te omarmen, om zichzelf heruit te vinden en nieuwe toekomstgerichte wegen in te slaan;
- wendbaarheid bij werknemers om nieuwe vaardigheden te ontwikkelen, zich bij te scholen en hun loopbaan een andere wending te geven;
- wendbaarheid in de overheidsorganisatie en het beleid om de uitdagingen die zich stellen het hoofd te bieden.

We staan vandaag immers voor een **dubbele uitdaging**.

- Aan de ene kant is het onze taak om de Vlaamse arbeidsmarkt alweer **door een nieuwe crisis loodsen**, met veel aandacht voor die ondernemingen en die werknemers die het door de krapte en de stijgende energieprijzen vandaag moeilijk hebben.
- Aan de andere kant moeten we **bouwen aan een schokbestendige arbeidsmarkt** voor de toekomst. Een werkzame arbeidsmarkt waarin we zoveel mogelijk talent mobiliseren en benutten (en op de juiste sterkte inzetten). Maar ook een arbeidsmarkt waarin we van verandering een kans maken. Door structureel in te zetten op loopbaanzekerheid en loopbaanbeweging, op omscholing en bijscholing en op begeleiding naar een (nieuwe) job – ook bij herstructureringen –, wapenen we onze ondernemingen voor toekomstige schokken en versterken we de weerbaarheid van onze werknemers. Die grote structurele werf maken we steeds concreter, bijvoorbeeld via het nieuwe concept van de transitiepunten waarbinnen we de mobiliteit van werknemers tussen verschillende werkgevers beter ondersteunen. Het is onder andere de bedoeling om hiermee periodes van (tijdelijke) werkloosheid te vermijden en werkgevers te ondersteunen bij eventuele piek- of dalmomenten.

De rode draad doorheen beide uitdagingen, de crisis aanpakken op korte termijn en de arbeidsmarkt structureel hervormen op lange termijn, is **het verhogen van de werkzaamheidsgraad**. Vandaag bedraagt de werkzaamheidsgraad in Vlaanderen 76,2%. Mijn ambitie is om, zelfs in moeilijk economisch weer, naar 80% te evolueren. Elke Vlaming die we extra aan de slag krijgen of aan de slag houden betekent immers **drie keer winst**:

- winst voor de persoon zelf, die zijn of haar talent kan waarmaken en zichzelf kan ontplooiën;
- winst voor de onderneming, die zijn vacatures kan invullen en kan groeien;
- winst voor de samenleving, want meer mensen aan het werk betekent ook meer ruimte voor de financiering van sociale bescherming en collectieve voorzieningen, een garantie van onze welvaart dus.

Een **robuuste arbeidsmarkt** is een arbeidsmarkt waarin mensen zonder onderscheid, en wat ook hun afstand tot de arbeidsmarkt is, hun talent kunnen ontplooiën.

Met het **nieuwe VESOC-werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee'** hebben we een agenda in handen om de krapte op de arbeidsmarkt aan te pakken én om de werkzaamheidsgraad verder te verhogen. De **vier prioriteiten** in het akkoord zijn ook de prioriteiten binnen deze beleids- en begrotingstoelichting:

1. **De uitbouw van een resultaatgericht activeringsbeleid:** om meer mensen aan het werk te krijgen, willen we sneller en adequater activeren. We hervormen de contactstrategie van VDAB. Zij krijgen de opdracht om al twee weken na inschatting een bemiddelingsgesprek te voeren met nieuwe werkzoekenden van wie de inschatting is dat ze niet of moeilijk zelfredzaam zijn. Daarnaast blijven we inzetten op een strikte begeleiding en opvolging van werkzoekenden, met sancties waar nodig. We monitoren de contactstrategie periodiek met het oog op de nauwgezette toepassing van de procedure en verkorte doorlooptijden richting sanctionering wanneer dit van toepassing is. Tegelijkertijd willen we ons nog meer dan vandaag richten op de 700.000 niet-beroepsactieven in Vlaanderen. Dit zijn mensen met een leefloon, mensen die thuis een zorgtaak opnemen, die langdurig ziek zijn of die met een arbeidshandicap kampen. Zo hebben zij vaak ervaring met zorgtaken thuis op te nemen. Competenties die in de kinderopvang broodnodig zijn. Via ESF-trajecten als 'nieuwe krachten voor de kinderopvang' (502) willen we het tekort in de kinderopvang aanpakken. Door een versterkte samenwerking tussen VDAB en Fedasil te piloteren zullen verzoekers om internationale bescherming ook sneller toegeleid worden naar de arbeidsmarkt. Dit gebeurt vier maanden nadat het verzoek om internationale bescherming werd ingediend bij het Commissariaat-Generaal voor Vluchtelingen en Staatlozen, vertrekkende vanuit concrete vacatures. We mobiliseren het lokale (bestuurs)niveau om mee de schouders onder deze aanpak te zetten en om het arbeidspotentieel in Vlaanderen structureel aan te spreken. Lokale besturen en partners staan dicht bij deze mensen en zijn ook goed geplaatst om mee vorm te geven aan een brede outreach- en activeringsaanpak met oog voor meerdere levensdomeinen (kinderopvang, huisvesting, mobiliteit, ...). Ook voor de toeleiding van (langdurig) zieken naar VDAB of partners doe ik maximaal beroep op het lokale niveau. Huisartsen, kinesisten, specialisten,.. die heel dicht bij de zieke staan, wil ik informeren en ondersteunen om 'werk' in het proces van herstel als thema bespreekbaar te maken en snel en laagdrempelig door te verwijzen naar experts ter zake (bijvoorbeeld arbeidsartsen). Verder zetten we ook het traject van de omvorming van de bestaande aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden naar een RSZ-korting voor mensen die zich langer dan twee jaar niet op de arbeidsmarkt hebben aangeboden onverwijld verder. Deze zal in het najaar van 2023 operationeel zijn. Deze maatregel wordt geflankeerd door een nieuwe oproep 'jobcoaching' die VDAB recent heeft gelanceerd. Tot slot verruimen we ook de jobbonus: in 2022 krijgt elke rechthebbende een eenmalige premie bovenop de jobbonus en in 2023 verbreden we de doelgroep. We zullen dan ongeveer 36% van de beroepsbevolking in Vlaanderen bereiken tegenover 30% vandaag. We maken voor meer mensen, werken lonender.

2. **Een doorgedreven opleidings- en loopbaanbeleid:** In het Europese jaar van de opleiding (2023) zetten we versterkt in op levenslang leren met tal van nieuwe impulsen: een verlenging van het gemeenschappelijk initiatiefrecht in het Vlaams opleidingsverlof, bijkomende opleidingen naar knelpuntberoepen, een 'knelpuntopleidingspremie' voor mensen die zich langer dan twee jaar niet op de arbeidsmarkt hebben aangeboden, ... Daarnaast blijven we (samen met het beleidsdomein Onderwijs en Vorming) werk maken van een permanente leercultuur, onder andere via competentieprognoses, het Partnerschap én Actieplan Levenslang Leren en diverse projecten binnen het Europees Sociaal Fonds.
3. **Een versterkte inzet op werkbaar werk:** We willen niet alleen meer mensen aan de slag krijgen, meer dan ooit zijn we er ook van overtuigd dat mensen duurzaam aan de slag houden in werkbare loopbanen een uitdaging op zich is en ernstige aandacht vraagt. Daarom blijven we verder investeren in de dienstenchequesector met de 100%-indexering en met grotere mogelijkheden om kandidaat-werknemers op de werkvloer te begeleiden. Ook zetten we het traject verder om het dienstencheque-systeem administratief te vereenvoudigen. Bovendien blijven we onder meer inzetten op het succesvolle instrument van de werkbaarheidscheques dat we zullen verduurzamen, en geven we samen met de sociale partners vorm aan een innovatieprogramma voor werkbaar werk dat uitgaat van een meer geïntegreerde aanpak van het thema. Samen met de sociale partners gaan we daarnaast aan de slag om succesvolle strategieën te ontwikkelen om burn-out te voorkomen, dé ziekte van de 21e eeuw. In dit kader verkennen we ook de mogelijke effecten van een retentiepremie. We werken ook toe naar een actieplan voor oudere werknemers. Een werkbare en duurzame job is het recht van elke Vlaming.
4. **Kansen benutten van interregionale mobiliteit en arbeidsmigratie:** Samen met Brussel en Wallonië bekijken we hoe we Waalse en Brusselse werkzoekenden naar Vlaamse (knelpunt)vacatures kunnen begeleiden. Het doel is om 2.000 extra Brusselaars en 2.000 extra Walen per jaar te overtuigen om in Vlaanderen te komen werken. Tegelijkertijd blijven we -als sluitstuk van onze inspanningen- inzetten op de mogelijkheden die arbeidsmigratie ons biedt. We zien er evenwel op toe dat dit steeds volgens de spelregels verloopt, met respect voor betrokken werknemers en voor bonafide werkgevers. We voeren de strijd tegen illegale tewerkstelling en misbruiken inzake economische migratie en detachering verder op. Via een zero-tolerancebeleid optimaliseren we de ketenaansprakelijkheid, trekken we, via het inspectiedecreet, de boetes op voor bedrijven die mensen zonder papieren tewerkstellen en versterken we de Vlaamse Sociale Inspectie die malafide detacheringsconstructies zullen opsporen.

Centraal bij deze vier prioriteiten staat onze ambitie om verder vorm te geven aan een **inclusieve arbeidsmarkt**. In een krappe arbeidsmarkt hebben we iedereen nodig, elk talent telt. We kunnen het ons niet langer veroorloven om talent te verspillen of links te laten liggen op de arbeidsmarkt.

- Ook bedrijven zullen hun blik moeten verruimen en bereid zijn om bijvoorbeeld ook mensen met een arbeidshandicap aan te werven. We versterken het collectief maatwerk, via o.a. het **groeipad van 1000 VTE's** extra in kader van de klimaatjobs, de optimalisatie van monitoring en harmonisering van de verschillende RSZ-categorieën. Collectief maatwerk en de Sociale Economie in het verlengde is al langer de kansenmotor op weg naar een inclusief Vlaanderen. Om de verduurzaming van de maatwerkbedrijven te versnellen, zetten we naast de 1000 extra klimaatjobs, ook in op aantrekkelijke leningen voor hernieuwbare energie. Via **Individueel Maatwerk** ruimen we nu ook alle

obstakels uit de weg om dit in de reguliere arbeidsmarkt mogelijk te maken. Maar alles staat of valt met werkgevers die de kans willen bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt om hun talent waar te maken op zoveel mogelijk werkvloeren.

- Dit geldt eveneens voor andere groepen die het moeilijker hebben op onze arbeidsmarkt, zoals mensen met een migratieachtergrond of oudere werkzoekenden. We stimuleren en informeren bedrijven om ook deze groepen kansen te geven op de werkvloer en investeren in o.a. taalopleiding en begeleiding op de werkvloer. We doen dit samen met een breed partnerschap in het kader van de oproep inclusieve ondernemingen die eind 2023 afloopt. We zetten hier verder op in met een nieuwe aanpak vanaf 2024 op basis van de evaluatie van de huidige projecten en de inzichten die verzameld worden door het platform inclusief ondernemen. In lijn met het engagement in het VESOC-akkoord 'Iedereen nodig, Iedereen mee', bekijken we specifiek voor het project 'Doorstart' hoe we deze werking, mits positieve evaluatie, kunnen continueren via een specifieke oproep in het kader van Focus op Talent, en op langere termijn in een structureel kader en duurzame financiering.
- Dit betekent dat we een inclusieve en diverse arbeidsmarkt nastreven. De huidige generatie sectorconvenants voorziet een addendum non-discriminatie en inclusie. Het nieuwe decreet op de sectorconvenants dat in werking treedt op 1 juli 2023, voorziet in de mogelijkheid aan sectoren om een addendum diversiteit en inclusie af te sluiten.

Een sluitstuk voor een sterk beleid is dat het effectief wordt toegepast. Daarom versterken we het bestaande inspectiekader. We verruimen de basis voor digitale inspectiemethodieken, zoals de inzet van artificiële intelligentie of de e-PV. We evalueren hoe de bestaande sanctie-hoogte een effectieve impact heeft op het gedrag van de rechtsonderhorigen en passen waar nodig aan.

Een sterke ambitie vraagt om een **sterk partnerschap** en om een engagement van velen.

- In de eerste plaats reken ik hiervoor op de **sociale partners**. De Vlaamse regering maakte 100 miljoen euro vrij om de genomen engagementen in het nieuw VESOC-werkgelegenheidsakkoord uit te voeren. De komende maanden staan in het teken van de uitvoering van dit akkoord.
- Ik doe ook een beroep op de **lokale besturen** en diverse lokale actoren om actie te ondernemen in het aanspreken van het arbeidspotentieel. Het is mijn ambitie om de samenwerking met het lokale niveau nog dit jaar te versterken en te concretiseren, onder andere in het kader van de opstart van de gemeenschapsdienst voor langdurig werkzoekenden als nieuwe maatregel. We stimuleren ook de betrokkenheid van lokale besturen bij de gemeenschapsdienst en ondersteunen hen daarbij. De regierol van lokale besturen inzake sociale economie wordt verbreed tot de regierol sociale economie én werk. Ik moedig lokale besturen aan om samenwerkingsovereenkomsten te sluiten met VDAB en waar die er al zijn, ze verder te concretiseren in actieplannen om op die manier de basis te leggen voor het bereiken en activeren van (nog) niet-beroepsactieve burgers. Leefloners zijn daarin, naast mensen met gezondheidsuitdagingen, NEET-jongeren, inburgeraars en mensen met een migratieachtergrond, de prioritaire doelgroepen. Innovatieve ideeën en projecten mogen in deze niet geschuwd worden. Ik verwacht tevens van VDAB een concreet actieplan voor activering voor deze prioritaire doelgroepen. Lokale besturen en VDAB moeten op het terrein daartoe de handen in elkaar slaan. Een lokaal bestuur kan VDAB vragen om een traject naar werk van een leefloongerechtigde over te nemen. Bovendien stelt VDAB op provinciaal niveau een relatiebeheerder ter beschikking. Op macroniveau maken we cijfers transparant zodat lokale besturen ook van elkaar kunnen leren.

- In 2023 bouwen we, via het ESF-project Capacity Building, een vernieuwde architectuur uit om lokale partnerschappen gericht op het zoeken, begeleiden en activeren van niet-beroepsactieven en kwetsbare werkzoekenden verder vorm te geven. Om de regionale arbeidsmarktuitdagingen het hoofd te kunnen bieden, zal de kennis en kunde, aanwezig bij de lokale besturen (VVSG) en VDAB, verder aangevuld worden met expertise van lokale actoren. Als slotstuk organiseer ik een nieuwe werkgelegenheidsconferentie in 2023.
- Daarnaast trekken we voluit de kaart van de **sectoren. We vernieuwen het decreet op de sectorconvenants**. Via een nieuwe generatie sectorconvenants maken we afspraken met meer dan 30 sectoren en trekken we ook voluit de kaart van de intersectorale samenwerking.
Verder doe ik ook een oproep naar mijn **federale collega-minister** van Werk om de gesprekken over het asymmetrisch arbeidsmarktbeleid nieuw leven in te blazen en samen werk te maken van bijvoorbeeld meer regionale ruimte op het vlak van beschikbaarheid van werkzoekenden. In uitvoering van het werkgelegenheidsakkoord wil de Vlaamse Regering de dialoog aangaan met de federale regering om actie te ondernemen zodat het federale beleid het Vlaamse beleid versterkt.
Cruciaal in de uitvoering van het beleid, is de vertaalslag die gebeurt door de mensen op het terrein, de bemiddelaars, begeleiders, de HR-diensten. Het zijn zij die de daad bij het woord voeren, die dichtst bij de mensen staan op het terrein. Een versterkte samenwerking met HR-diensten kan ondersteunend werken bij het uitvoeren van hun taken. Bovendien kan innovatie faciliterend werken bij de uitvoering van mijn beleid. Zo wil ik onder meer artificiële intelligentie (AI) een versterkende rol laten spelen bij VDAB, maar ook inzetten op de mogelijkheden die Flanders Technology and Innovation 2.0 biedt om een stap vooruit te zetten in het aanwenden van innovatie om de mensen op het terrein te ondersteunen in hun werk.

III. SAMENVATTING

TOTAAL – WERK EN SOCIALE ECONOMIE, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	235.466	1.000	0	3.617.079	3.627.301
Bijstelling BO 2023	20.898	0	0	396.490	384.383
BO 2023	256.364	1.000	0	4.013.569	4.011.684

PROGRAMMA JD – WERK

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	235.335	1.000	0	2.837.165	2.850.959
Bijstelling BO 2023	20.898	0	0	291.804	275.997
BO 2023	256.233	1.000	0	3.128.969	3.126.956

PROGRAMMA JF – COMPETENTIES

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	0	0	0	241.428	241.428
Bijstelling BO 2023	0	0	0	15.696	15.696
BO 2023	0	0	0	257.124	257.124

PROGRAMMA JE – SOCIALE ECONOMIE

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	131	0	0	538.486	534.914
Bijstelling BO 2023	0	0	0	88.990	92.690
BO 2023	131	0	0	627.476	627.604

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Transversale en horizontale doelstellingen

Het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2020-2024

Voor de volgende luiken van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) verwijzen we naar OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden:

de Vlaamse jobbonus (p.16), het luik 'Werk als hefboom in de strijd tegen de armoede' (p.20 e.v.), de ESF-oproep voor een versterkend groepsluit (p.20), de inschrijvingsstrategie naar inburgeraars (p.18), de samenwerking VDAB-AgII (p.18), de versnelling van de digitale contactstrategie van VDAB (p.14).

Voor de volgende luiken van het VAPA verwijzen we naar OD 2 Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven:

het verbreden van de activeringsstrategie naar o.m. niet-beroepsactieven (p.22), de ESF-oproepen 'Outreach & Activering' (p.22), outreachende partnerschappen (p.21), het ESF-project Capacity Building lokale partnerschappen (p.28), een breed opleidingsaanbod toegankelijk voor kwetsbare profielen (p.97), de samenwerking VDAB-lokale besturen (p.20) en de samenwerking VDAB-RIZIV (p.24).

Voor de ESF-oproep rond inclusieve ondernemingen en het platform rond inclusief ondernemen verwijzen we naar OD 8 Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen – luik transitietrajecten (p.71).

Voor de digibanken verwijzen we naar OD 10 Het werkgelegenheidsbeleid onderbouwen met data en wetenschappelijke inzichten en de uitvoering van de digibanken (p.83).

Voor het Individueel Maatwerk als hefboom naar werk en tegen armoede voor personen met een arbeidsbeperking verwijzen we naar OD 16 Individueel Maatwerk invoeren (p.113) en voor de toeleiding naar en het ondersteunen van de tewerkstelling, inclusief de doorgroeimogelijkheden van personen in armoede met een grote afstand tot de arbeidsmarkt in de sociale economie verwijzen we naar OD 17 Collectief maatwerk versterken (p.113) en specifiek naar een onderzoek rond armoede en sociale economie (p.20).

Het Vlaams Jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan

We verwijzen naar OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden - luik NEET-jongeren voor de transitietrajecten voor leerlingen tweede en derde graad beroepssecundair onderwijs (p.26), en naar OD 2 Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven voor de jongerenprojecten binnen de ESF-oproep 'Outreach & Activering' (p.26).

Het Horizontaal Integratie- en gelijke kansenbeleidsplan

We verwijzen voor de onderliggende acties naar de respectievelijke plaatsen verderop in deze BBT:

- voor taalbeleid naar het talenplan onder OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – luik 'Werk als hefboom tot inburgering en integratie' (p.18)
- voor de ESF-oproep 'Inclusieve ondernemingen' naar OD 8: Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen – luik transitietrajecten (p.72)
- voor de addenda 'Non-discriminatie en inclusie 2021-2022' bij de sectorconvenanten naar OD 9 Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden (p.73)
- voor inclusieve tewerkstelling i.h.k.v. Individueel Maatwerk naar OD 16 Individueel Maatwerk invoeren (p.113).

Het Strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden 2020-2025

We verwijzen voor de onderliggende acties (beroepsopleidingen en taalwerving door VDAB, inzet van detentieconsulenten bij de uitwerking van het reclasseringsplan en de outreachende acties naar (ex-)gedetineerden naar OD 2 Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven en specifiek naar het luikje 'Gedetineerden en geïnterneerden' (p.27).

De transitieprioriteiten uit de vierde Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling

Voor de transitieprioriteiten verwijzen we voor wat betreft

- de prioriteit '*Circulaire economie*' naar de groene transitie en groene vaardigheden (p.72 e.v.), Vlaanderen Circulair (p.72 en 128) en de circulaire jobs in de sociale economie (p.114);
- de prioriteit '*Leven, leren en werken in 2050*' naar het Partnerschap Levenslang Leren (p.103) ;
- de prioriteit '*Industrie 4.0.*' naar de digitale transitie (p.72), de digibanken (p.83), Vlaanderen circulair (p.72 en 128), en werkbaar werk (p.72);
- de prioriteit '*Energie en Klimaat*' naar het groeipad van de 1000 klimaatjobs in de sociale economie (p.114)

2. Overkoepelende strategische doelstellingen

Onze Vlaamse arbeidsmarkt kampt met krapte: heel wat vacatures raken niet ingevuld. Dat die krapte zich anno 2022 opnieuw nóg scherper laat voelen, benadrukt het belang van een goede match tussen openstaande vacatures en de beschikbare profielen, en van een hogere werkzaamheidsgraad. Het objectief van 120.000 Vlamingen extra aan het werk richting een werkzaamheidsgraad van 80% blijft het streefdoel, de strategische doelstellingen van mijn beleidsnota (2019-2024) blijven de leidraad om dit te verwezenlijken. Met de uitvoering van het werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' zetten we samen met de sociale partners hier sterk op in.

SD 1: Meer mensen aan het werk

We willen zoveel mogelijk Vlamingen (her)inschakelen op de arbeidsmarkt. Werk biedt naast een inkomen ook structuur, een sociaal netwerk, een nuttige tijdsbesteding, en nog veel meer. Het hebben van een job is dan ook een enorme meerwaarde. Hoe meer mensen aan de slag, hoe beter we onze welvaart eveneens op peil kunnen houden, hoe sterker onze ondernemingen kunnen groeien en hoe beter we ondersteuning kunnen voorzien voor wie het echt nodig heeft. Het streefdoel bij de start van deze legislatuur was en blijft 120.000 Vlamingen extra aan een job helpen als weg naar een werkzaamheidsgraad van 80%. Om deze ambities waar te maken, zullen we versterkt moeten inzetten op activering met nieuwe partners en technologieën, op een verruiming van de arbeidsmarkt (naar niet-beroepsactieven zoals langdurig zieken, herintreders,...), op doelgerichte RSZ-kortingen voor wie ver van de arbeidsmarkt staat en op initiatieven om werk lonend en aantrekkelijk(er) te maken.

Leeswijzer: U vindt de onderliggende operationele doelstellingen (OD) in uitvoering van deze strategische doelstelling terug onder de respectieve inhoudelijke structurelementen 'activering' (beleidsveld Werk) en 'activering' (beleidsveld Sociale Economie).

SD 2: Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat

Na de coronacrisis stellen nu ook de Oekraïne- en energiecrisis onze arbeidsmarkt voor uitdagingen. De strategische doelstelling om in een continu en sterk veranderende arbeidsmarkt mensen loopbaanzekerheid te bieden, blijft een speerpunt in het beleid. We investeren in een arbeidsmarkt op mensenmaat. We maken de omslag naar een echte Vlaamse leercultuur met scholing, omscholing en bijscholing doorheen de hele loopbaan. We stimuleren de leerbereidheid opdat de Vlaamse burgers mee zijn met de verschillende transformaties die plaatsvinden en hun talenten maximaal ontplooiën en inzetten op de werkvloer. We moedigen burgers aan om hun loopbaan in eigen handen te nemen en waar nodig bij te sturen. Op die manier houden we mensen langer, duurzamer en met meer goesting aan de slag, maken we transitie van de ene job naar de andere en tussen diverse levensdomeinen (leren, werken, zorgen, ...) mogelijk. We bieden nieuwe perspectieven bij jobverlies. De hoekstenen van het loopbaanmodel dat we voor ogen hebben liggen besloten in instrumenten om de loopbaan (bij) te sturen, een actief beleid rond loopbaantransities (met o.a. loopbaancheques en de transitiepunten), een betere combinatie van arbeid en privé (o.a. via dienstencheques en thematische verlopen), loopbaandienstverlening en een aantrekkelijk en arbeidsmarktgericht onderwijs- en opleidingsaanbod, krachtige en overzichtelijke (opleidings)incentives en innovatieve leerwegen, waar mogelijk op de werkvloer zelf. Samen met mijn collega bevoegd voor het beleidsdomein Onderwijs maken we werk van een gezamenlijke aanpak om de synergieën en samenwerking in het kader van levenslang leren, over de sectoren en de beleidsdomeinen heen, te versterken zodat we de grote uitdagingen, met de betrokken domeinen en met de sociale partners en opleidings- en onderwijsverstrekkers, zoveel mogelijk kunnen aangaan vanuit een gedeelde visie en doelstellingen.

Leeswijzer: U vindt de onderliggende operationele doelstellingen in uitvoering van deze strategische doelstelling terug onder de respectieve inhoudelijke structurelementen 'loopbanen' (beleidsveld Werk) en 'competenties' (beleidsveld Competenties).

SD 3: Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt

Maatschappelijke transitie zoals digitalisering, vergrijzing, migratie, klimaat en recent de energiecrisis laten hun impact voelen in Vlaanderen met grote verschuivingen en uitdagingen op de arbeidsmarkt tot gevolg. Met het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht', het VESOC-akkoord 'Alle hens aan dek' en het VESOC-werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' hebben we een ambitieus plan opgesteld dat Vlaanderen aan de top van Europa wil brengen. Dit is hét moment om een versnelling hoger te schakelen naar een meer duurzame economie en om te investeren in innovatie, onderwijs en opleiding, We willen ondernemingen, sectoren en partnerschappen op de arbeidsmarkt ondersteunen in al deze transitie om hun innovatiekracht te versterken en een positieve bijdrage te leveren aan de verschillende maatschappelijke uitdagingen. We streven naar veerkrachtige ondernemingen die tegelijkertijd inzetten op loopbaanbeleid, de verwerving van noodzakelijke skills, werkplekieren, diversiteit, arbeidsorganisatie en het versterken van de innovatie en werkbaarheid van jobs. We versterken ondernemingen in hun uitdagingen op korte termijn en in de toekomst en doen een appél op hen om de grote maatschappelijke uitdagingen van onze tijd samen aan te pakken.

Leeswijzer: U vindt de onderliggende operationele doelstellingen in uitvoering van deze strategische doelstelling terug onder de respectieve inhoudelijke structurelementen 'duurzame arbeidsmarkt' (in het beleidsveld Werk) en 'duurzame arbeidsmarkt' (in het beleidsveld Sociale Economie).

V. BELEIDSVELD WERK

1. ISE ACTIVERING

1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

Het geheel van acties onder dit structurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Meer mensen aan het werk' (zie hoger¹).

1.2 Operationele doelstellingen

OD 1: Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden

Dienstverlening op maat – algemene principes uitwerken

- Het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' (WGA) voorziet in een **versnelling in de digitale contactstrategie van VDAB** om zo nieuw ingeschreven werkzoekenden sneller te contacteren en zelfredzame werkzoekenden sneller te bereiken.

VDAB bekijkt daarom, in lijn met de engagementen in het Werkgelegenheidsakkoord, in het najaar van 2022 samen met de Raad van Bestuur hoe de huidige contactstrategie zo doelmatig en efficiënt mogelijk kan worden bijgestuurd.

- Nu de coronapandemie onder controle is, komen de fysieke afspraken met klanten die een meer intensieve begeleiding vragen opnieuw op kruissnelheid. Vaak gaat het om mensen die digitaal minder vaardig zijn of die kampen met een complexere problematiek, niet zelden in combinatie met anderstaligheid. Zo wordt het **basisconcept van de contactstrategie** opnieuw aangescherpt. De doelstelling is om face-to-face dienstverlening gericht en klantgericht in te zetten voor klanten die dat nodig hebben om succesvolle stappen in hun traject te zetten. In het licht daarvan bekijkt VDAB in welke gemeenten het opportuun is om een contactpunt te organiseren om dienstverlening fysiek te kunnen aanbieden (actie ook opgenomen in het VAPA).
- Voor **intensifiërende acties** doet VDAB maximaal beroep op gespecialiseerde partners die dienstverlening bieden op maat van de individuele noden van de werkzoekende. Doorheen het hele traject dat de werkzoekende aflegt bij VDAB en partners, houdt de VDAB-bemiddelaar het overzicht en volgt als vertrouwde gids ('trusted advisor') het traject op vanuit de tweede lijn. De werkzoekende kan dan ook steeds terecht bij de VDAB-bemiddelaar, ook al loopt de begeleiding bij een partner van VDAB.
- In de samenwerking met partners zorgt VDAB ervoor dat projecten en acties op een juridisch correcte en uniforme manier opgezet worden conform de goedgekeurde kadernota voor subsidies door de raad van bestuur d.d. 15 september 2021.

¹ SD 1 Meer mensen aan het werk

- Met de VDAB-dienstverlening willen we vooral **op maat** werken. Hoewel VDAB soms acties onderneemt die gericht zijn op een bepaalde groep (zoals jongeren of mensen met een taalachterstand), is de dienstverlening steeds persoonsgericht en wordt er voornamelijk bekeken wat iemand nodig heeft om stappen te zetten naar werk. VDAB kan daarvoor naargelang de individuele behoeften kiezen uit een breed scala aan acties. Daarnaast bekijkt VDAB ook hoe **bepaalde doelgroepen beter bereikt** kunnen worden. Hiervoor kan de samenwerking met partners een grote meerwaarde betekenen, aangezien zij een bepaalde doelgroep mogelijk beter kennen. Een voorbeeld hiervan is het project 'Instroommodel voor niet-beroepsactieven' (zie hierna²).
- Als minister wil ik dat VDAB blijft inzetten op een breed opleidingsaanbod dat voldoende toegankelijk is voor kwetsbare profielen. Zo ontsluiten we het potentieel van elke werkzoekende en versterken we hun positie op de arbeidsmarkt.
- Ik geef VDAB daarom de taak om bij de inschrijving naar de **digitale vaardigheden** van de werkzoekenden te peilen. Wie hierover niet of onvoldoende beschikt, krijgt bij- of omscholing aangeboden. In 2023 wil VDAB de inschatting van de digitale vaardigheden verder verfijnen. De VDAB arbeidsbemiddelaars zullen ondersteund worden om de inschatting correct te maken en de gepaste dienstverlening te selecteren. In de beroepsopleidingen wordt op een geïntegreerde manier gewerkt aan de digitale vaardigheden die cursisten in hun toekomstige job nodig hebben.
- VDAB werkt aan de **digitale toegankelijkheid** van de VDAB-toepassingen³ en bewaakt de vereiste **WCAG-standaarden** (Web Content Accessibility Guidelines). Bij nieuwe ontwikkelingen wordt steeds rekening gehouden met de WCAG-vereisten. Voor bestaande toepassingen wordt hier zo veel als mogelijk naartoe gewerkt. Prioriteit gaat daarbij naar de applicaties met de grootste impact.
- Langdurig werkzoekenden worden ook in 2023 toegeleid naar de tender '**Integrale Begeleiding Plus**', die we eind 2021 lanceerden voor wie te lang werkloos dreigt te blijven. De tender voorziet vooral in een gespecialiseerde werkgeversbenadering en in jobhunting op maat van het profiel van de werkzoekende en zet daarnaast in op sollicitatievaardigheden, motivatie van de werkzoekende, het werken aan 21-eeuwse vaardigheden en oriënterende acties. We lanceren daarnaast een onderzoek om meer zicht te krijgen op het profiel van de langdurig werkzoekenden en de instrumenten die effectief een positieve impact kunnen hebben op hun aanwervingskansen.
- Binnen VDAB loopt een evaluatie-onderzoek naar de dienstverlening aan langdurig werkzoekenden en de tender Integrale Begeleiding Plus. Vanaf 2023 gaat VDAB aan de slag met de conclusies.

² OD 2: Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven – luik 'Algemene krijtlijnen van de aanpak naar niet-beroepsactieven'

³ Dit kadert binnen het RRF.

Een gericht doelgroepenbeleid

Via het doelgroepenbeleid ondersteunen we de aanwerving en tewerkstelling van groepen met een minder gunstige positie op de arbeidsmarkt. Met name de doelgroepen laaggeschoolde jongeren, ouderen en personen met een arbeidshandicap kennen een lagere werkzaamheidsgraad en hogere werkloosheidscijfers. We waken over de **focus en effectiviteit** van de maatregelen in functie van de afstand tot de arbeidsmarkt.

- Sinds 1 januari 2022 is de **doelgroepvermindering voor oudere zittende werknemers** aangepast. De leeftijd van de werknemers om in aanmerking te komen voor een hogere vermindering is systematisch opgetrokken. Werkgevers die voor hun oudere werknemers al gebruik maken van de hogere vermindering, blijven deze behouden.
- Voor het **aanwerven van oudere werkzoekenden en laaggeschoolde jongeren** behouden werkgevers een volledige vrijstelling van de werkgeversbijdragen gedurende acht kwartalen. Zo zetten we maximaal in op activering en aanwerving.
- In het VESOC-werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' dat op 1 juli 2022 werd afgesloten, nam de Vlaamse Regering het engagement om de aanwervingsincentive voor langdurige werkzoekenden en niet-beroepsactieve personen om te zetten naar een nieuwe **doelgroepvermindering** voor personen zonder recente, duurzame werkervaring. Vanuit VDAB zal voor dezelfde doelgroep een aanbod van jobcoaching worden ontwikkeld, dat van start gaat begin 2023. Het regelgevend proces voor deze doelgroepvermindering zal in het najaar van 2022 aan de regering en het parlement voorgelegd worden. We streven naar een inwerkingtreding in het najaar van 2023.
- In afwachting van de inwerkingtreding van het Individueel Maatwerk op 1 juli 2023 zetten we verder in op een **grotere bekendheid van de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP)** bij werkgevers en zelfstandigen. Tot de inwerkingtreding van Individueel Maatwerk blijven aanvragen voor een VOP mogelijk. Bij de verdere bekendmaking leggen we steeds de link naar het Individueel Maatwerk.

Sectorale korting

De sectorale korting voor zeevarenden moet in het kader van staatssteun om de zeven jaar aangemeld worden bij de Europese Commissie. De huidige aanmelding loopt af in december 2022. In lijn met de bevindingen uit de Vlaamse Brede Heroverweging werd de verlenging van de sectorale korting voor zeevarenden werd een eerste maal principieel goedgekeurd op 1 juli 2022. De aanmelding bij de Europese Commissie is opgestart.

De Vlaamse jobbonus

Met de jobbonus wordt de stap naar werk lonender.

- We richten ons met de **jobbonus** specifiek op **werknemers**, met als doel mensen zowel terug naar de arbeidsmarkt te krijgen, als hen ook duurzaam op die arbeidsmarkt te houden. De jobbonus voor werknemers is een maatregel gericht op de lagere inkomens. We zullen met deze maatregel mensen bereiken

die werken in de dienstenchequesector, kinderopvang, logistieke sector, retailsector, Via de jobbonus ondersteunen we werk als bescherming tegen armoede. Het decreet tot regeling van de toekenning van een jobbonus werd door de Vlaamse Regering bekrachtigd op 20 mei 2022. Het BVR werd definitief goedgekeurd op 1 juli 2022. In de tweede jaarhelft van 2022 wordt alles verder in gereedheid gebracht (technische uitrol, aanschrijven van de rechthebbenden,...) om tegen eind 2022 te kunnen starten met de eerste uitbetalingen. Gezien de sterk stijgende inflatie en economisch uitdagende tijden zal elke werknemer die in aanmerking komt voor de jobbonus een eenmalige premie ontvangen van 100 euro in het uitbetalingsjaar 2022. Gezien de stijgende levenskost en de indexering van het GMMI verhogen we de loongrenzen. De onderste loongrens stijgt van 1800 naar 1950 euro, de bovenste loongrens stijgt van 2500 naar 2.700 euro voor het inkomen in het eerste semester van 2022 tot 2.900 euro voor het inkomen vanaf het tweede semester van 2022. Zo verruimen we de doelgroep van werknemers met een laag inkomen dat in aanmerking kan komen voor de jobbonus en versterken we hun koopkracht

- Met de **jobbonus plus voor startende zelfstandigen** stimuleren we de overstap naar ondernemerschap in hoofdberoep voor loontrekkenden die aan de slag zijn met een laag inkomen door hun recht op een jobbonus twee jaar te verlengen. Het decreet voor de jobbonus plus werd bekrachtigd op 15 juli 2022. Het BVR werd een eerste keer principieel goedgekeurd op 15 juli 2022. Na de finale goedkeuring van het BVR en de publicatie in het Belgisch Staatsblad, kunnen de nodige machtigingen verkregen worden. De eerste uitbetalingen zijn voorzien in 2023.

Competentieversterkende trajecten

- We leiden werkzoekenden arbeidsmarktgericht op. We schuiven daartoe opleiden op de werkvloer via verschillende vormen van **werkplekleren** naar voor als opportuniteit om al van bij de start van het traject naar werk de match te maken tussen cursisten en concrete vacatures/bedrijven. We onderzoeken hoe VDAB of partners competentieversterking kunnen aanbieden simultaan aan het werkplekleren in het bedrijf. Zo verrijken we de bedrijfsspecifieke opleidingen met arbeidsmarktrelevante technische competenties. We starten ook nog eind dit jaar samen met het beleidsdomein Onderwijs en Vorming het regelgevend traject op om de aanbieders van beroepskwalificerende (opleidings- en EVC-) trajecten te erkennen op het niveau van een deelkwalificatie.
- Vanuit het beleidsdomein WSE willen we bovendien inzetten op verschillende vormen van **beroepskwalificatie**. In 2022 werd een gesloten ESF-oproep gelanceerd om een beroepskwalificerend aanbod voor ongekwalificeerde (instromende) werkzoekenden voor te bereiden en uit te bouwen op basis van de mogelijkheden van het EVC-beleid en het Gemeenschappelijk Kwaliteitskader voor beroepskwalificerende trajecten. Onder deze oproep werd in 2022 het proces uitgewerkt en werden de voorbereidingen getroffen om in 2023 de proefprojecten op te kunnen starten. De **proefprojecten** verkennen het concept van "Leerjobs" – een leertraject via werkplekleren en EVC voor ongekwalificeerde jongeren, werkzoekenden en werknemers – in de praktijk.
- De **nieuwe werkvorm GLOW** (Groeien en Leren Op de Werkvloer), die van start gaat op 1 januari 2023, combineert de sterkte van de begeleidingsvormen TWE (traject tijdelijke werkervaring) en de trajectbegeleiding vanuit GOB (gespecialiseerde opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsdienst). De

doelgroep van de nieuwe maatregel zijn werkzoekenden met een grote ondersteuningsnood op vlak van arbeidsmatige zelfredzaamheid omwille van gebrek aan werkervaring en/of gezondheidsproblemen, psychosociale problemen of arbeidsbeperking. De opdracht voor de partner is om deze werkzoekenden te bemiddelen naar betaald werk door middel van jobhunting, competentieontwikkeling door werkplekleren en jobcoaching. De focus ligt op werk zoeken, behouden en loopbaangroei.

Bij de uitvoering van de nieuwe werkvorm heb ik gevraagd de evolutie in de doelgroep van personen met een handicap te monitoren en bij te sturen bij eventuele verdringing van de doelgroep van personen met een handicap door de verruimde doelgroep. Hiertoe wordt een lerend netwerk opgericht met VDAB en GLOW-partners.

- In overleg met de lokale besturen en sociale partners wordt verder onderzocht en uitgewerkt hoe het **wijk-werken** versterkt én gepositioneerd kan worden ten opzichte van de gemeenschapsdienst (als werkervaringsstage binnen het GLOW-traject, zie volgend punt).

Gemeenschapsdienst

- De sluitende activering op maat van de werkzoekenden is ook belangrijk voor langdurig werkzoekenden. VDAB beschikt momenteel niet over alle nodige instrumenten om ook deze groep te activeren. Daarom voeren we de gemeenschapsdienst in als specifiek instrument om langdurig werkzoekenden, voor wie andere VDAB instrumenten niet meer passend zijn, toch te kunnen blijven begeleiden. We laten immers niemand los. De Vlaamse Regering legde in december 2021 het concept vast voor de **invoering van de gemeenschapsdienst**. Die wordt vormgegeven als een werkervaringsstage met een aantal specifieke kenmerken en zal ingebed worden in de begeleidings- en bemiddelingstender 'Groeien en leren op de werkvloer' (GLOW). We kiezen hier voor partnerschappen met de lokale besturen. De lokale besturen zijn best geplaatst om zeer lokaal aan de slag te gaan met deze doelgroep waar vaak verschillende obstakels in de weg zitten om de stap naar de werkvloer te zetten. Dankzij het lokale netwerk van de lokale besturen kan hier aandacht naar gaan. De lokale werkplekken, met begeleiding en een beperkte vergoeding bieden ook een zeer laagdrempelige opstap voor deze kwetsbare werkzoekenden terug richting de arbeidsmarkt. Gezien de belangrijke rol van de lokale besturen in deze zullen we ook specifieke middelen vrijmaken om de lokale besturen te ondersteunen in hun rol als leerwerkplek en begeleider voor de langdurig werkzoekenden. De gemeenschapsdienst zal vanaf januari 2023 van start gaan.

Werk als hefboom tot inburgering en integratie

- Op 1 maart 2022 is het **hertekende inburgeringsbeleid** van start gegaan. Centraal in dit beleid staat het uitgangspunt dat elke inburgeraar op beroepsactieve leeftijd een arbeidsperspectief heeft op korte of lange termijn. In 2022 wordt de geïntegreerde intake tussen AgII en VDAB verder vormgegeven via proeftuinen. De proeftuinen worden verspreid over de provincies, grote steden en ook kleinere gemeenten, zodat we een dwarsdoorsnede krijgen van het inburgeringslandschap en de verschillende samenwerkingen op het veld. Deze proeftuinen zullen geëvalueerd worden en met de bevindingen zullen we de samenwerking tussen VDAB en AgII, Atlas en IN-Gent in 2023 optimaal vormgeven.

- De **samenwerkingsovereenkomst tussen VDAB, Atlas, In-Gent en het AgII** (2022 – 2025) is ondertekend door de directies en raden van bestuur van de betrokken agentschappen.
- Fedasil en VDAB bundelen in 2023 eveneens hun krachten om de talenten en competenties van asielzoekers te valideren en te versterken en hun toegang tot de arbeidsmarkt te verhogen. De samenwerking wordt geïntensiveerd vanuit de idee dat werk een cruciale hefboom is voor de maatschappelijke integratie en participatie van de asielzoeker en dat hij/zij zo ook bijdraagt aan de doelstelling van de Vlaamse regering inzake de werkzaamheidsgraad.
- Na de inval van Rusland in Oekraïne eind februari 2022 werd de EU-richtlijn m.b.t. tijdelijke bescherming als gevolg van de oorlog geactiveerd. De Oekraïense ontheemden die deze bescherming inroepen in België, krijgen direct toegang tot o.a. recht op arbeid en recht op dienstverlening van VDAB. De noden van Oekraïense ontheemden zijn gelijkwaardig met de noden van andere categorieën vreemdelingen (erkende vluchtelingen, asielzoekers, andere anderstaligen, ..) voor wie VDAB al een aanbod voorziet. Daarom besloot VDAB de dienstverlening voor Oekraïners met het bestaande aanbod te aligneren. Bijkomend werden inspanningen geleverd m.b.t. extra communicatieplannen, specifieke monitoring, relatiebeheer en bijkomende acties met andere betrokken actoren. Ook in 2023 volgen we de impact van de Oekraïense ontheemden op de werking en capaciteit van VDAB nauwgezet op in kader van de taskforce en wordt dit gerapporteerd aan de Vlaamse Regering.
- VDAB continueert de uitrol van verschillende acties onder de 5 pijlers van het **Talenplan 'Vijf voor Taal'**:
 - VDAB voorziet in 2023 de uitrol van een meer genuanceerde taalinschatting en een aanpassing van de monitoring: van 4 naar 6 niveaus. De werkgever die een vacature publiceert, zal gesensibiliseerd worden zodat er een betere matching is tussen anderstalig talent en de vacature.
 - Ik geef VDAB de opdracht om verder in te zetten op het uitbreiden van het opleidingsaanbod voor anderstalige klanten in samenwerking met de verschillende sectorale clusters. De geïntegreerde aanpak, waarbij technische en talige competenties samen worden versterkt binnen één traject op maat van de klant, is hierin belangrijk. Dit gebeurt aan de hand van verschillende opleidingsvormen: Nederlands Op De Opleidingsvloer (NODO), geïntegreerde trajecten, IBO-T,
 - Rond ondersteuning op de werkvloer zet VDAB in 2023 in op de verdere bekendmaking van de kernproducten: taalcoaching tijdens IBO, jobcoaching en de commerciële taalcoaching uitgevoerd door partners. VDAB rolt ook de nieuwe dienstverlening 'Taaladvies bij Tewerkstelling' uit, waarbij de werkgever advies krijgt rond het wegwerken van taaldrempels in het aanwervings- en opleidingsproces. VDAB wil hiermee de werkgever ondersteunen en sensibiliseren in zijn zoektocht naar anderstalig talent.
 - Ik vind het positief- dat VDAB ook oog heeft voor digitalisering en innovatie. We werken verder aan projecten rond (ver)taaltechnologie, zoals de FACT-app, Uitsprekend, ... Met de toepassing van de vertaaltechnologie focust VDAB op een doelgerichte inzet in functie van competentieversterking tijdens bemiddeling en opleiding en op de werkvloer. Ook het aanbod rond digitale modules wordt verder uitgebreid waarbij de link met de beroepsopleiding van groot belang is.

- VDAB monitort de activiteiten – zowel in eigen beheer als in samenwerking met partners – rond anderstalige klanten.

Werk als hefboom in de strijd tegen de armoede

- Via de Vlaamse **jobbonus** (zie hoger⁴) willen we werken lonender en aantrekkelijker maken voor werknemers met een laag loon.
- We hebben binnen het beleidsdomein WSE **aandacht voor de context van de werkzoekende** bij zijn zoektocht naar werk. We waken over de toegankelijkheid van opleidings- en tewerkstellingsmaatregelen voor personen in armoede en hebben in het kader van de bemiddeling oog voor drempels binnen andere levensdomeinen die een succesvol traject naar werk kunnen verhinderen. We organiseren tweemaal per jaar een overleg met de stakeholders en betrekken hen doorlopend ook bij de beleidsvorming. We bekijken met de armoede-organisaties hoe we hun expertise rond werk kunnen versterken en inschakelen om maatregelen te nemen die het traject naar werk van mensen in armoede versterken.
- Vanuit Werk willen we werkloosheids- en inactiviteitsvallen bestrijden en flankerende maatregelen nemen om deze vallen kleiner te maken, ook samen met andere beleidsdomeinen en beleidsniveaus. Binnen het VIONA-onderzoekskader lanceerden we een onderzoeksopdracht om de activering van leefloongerechtigden in kaart te brengen en een studieopdracht om de mogelijkheden en valkuilen van een systeem als progressieve werkhervatting in andere uitkeringsstelsels te verkennen. Het onderzoek en de studie worden in het najaar van 2023 opgeleverd.
- Via activering en competentieversterking willen we mensen in armoede perspectief bieden op werk. Bij VDAB ontwikkelen we een bewustzijn rond welzijnsproblematieken bij bemiddelaars en schakelen we gespecialiseerde bemiddelaars in waar nodig. Met partners zetten we ook in op een **flankerend en versterkend aanbod voor mensen in armoede**:
 - Sinds augustus 2020 en – verlengd – tot einde 2023 zijn organisaties of partnerschappen aan de slag binnen de ESF-oproep 'Versterking van de werk-welzijnsbemiddeling'. Met dit aanbod richten ze zich specifiek tot werkzoekenden in armoede. Ze ondersteunen de werk-welzijnsbemiddeling door VDAB met een versterkend groepsaanbod, werken eventueel aanvullend individueel op maat, en overleggen met de werk-welzijnsbemiddelaars van VDAB. We evalueren de projecten en lanceren een vernieuwde oproep op basis van de sterktes uit de huidige werking.
 - Bij de ESF-oproep 'Outreach & Activering II', waarvan de projecten uiterlijk doorlopen tot einde 2023, vestigden we de aandacht van geïnteresseerde promotoren op deze doelgroep.
 - Sinds het najaar van 2021 loopt een onderzoek naar de impact van tewerkstelling binnen de werkvormen van sociale economie op armoede en uitsluiting. Dit onderzoek wordt begin 2023 afgerond. We bekijken hoe we met de resultaten ervan aan de slag gaan.

⁴ OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – luik 'De Vlaamse jobbonus'

Ondernemerschap stimuleren

Ondernemerschap stimuleren we op alle leeftijden als een evenwaardige keuze, ook voor gefaalde ondernemers. We bieden werkzoekenden en leerlingen de keuze tot ondernemerschap proactief aan als stap in een traject naar werk, en bieden ondersteuning en begeleiding.

- De **uitbreiding van de doelgroep van de transitiepremie** naar alle uitkeringsgerechtigde werkzoekenden en de wijziging van de premie naar €7.800 werd in 2022 structureel verankerd. Daarnaast wordt de doelgroep van de transitiepremie uitgebreid naar niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden zonder werk ingeschreven bij de VDAB. Eind 2022 zal het regelgevend kader hiertoe finaal worden bekrachtigd.
- In 2022 ronden we de evaluatie van de **toeleiding van werkzoekenden naar ondernemerschap** af. Daarin bekeken we – vertrekkende van het bestaande aanbod – of we de verschillende maatregelen uit het brede landschap van ondernemersbegeleiding (activiteitencoöperaties, 'Maak werk van je zaak', transitiepremie, ...) kunnen optimaliseren om beter in te spelen op de noden en drempels die kandidaat-ondernemers in iedere fase van hun traject ervaren. De inzichten uit de evaluatie worden meegenomen in een nieuwe overheidsopdracht die VDAB in 2023 in samenwerking met VLAIO zal lanceren. Dit project zal het vervolg op de huidige Jumpstarters zijn.
- Om de **samenwerking tussen VDAB en VLAIO** te versterken, wordt gewerkt aan een nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen beide organisaties. Die overeenkomst zal via jaarlijkse actieplannen geoperationaliseerd worden in concrete acties en projecten. Zo wordt gekeken naar kennisdeling tussen de accountmanagers en de callcentra van beide agentschappen, en naar samenwerking rond AI en datadeling. Er wordt gezocht naar win-wins in functie van het efficiënt benaderen van ondernemers/werkgevers die de klantenportefeuille uitmaken van beide organisaties. Ook elders wordt nagegaan waar beide agentschappen elkaar kunnen versterken, zoals binnen de tender ondernemerschapstrajecten voor werkzoekenden.

OD 2: Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven

Om de vele openstaande vacatures (de laatste 12 maanden bijna 400.000 vacatures ontvangen bij VDAB) in te vullen en de goede werking van de arbeidsmarkt te verzekeren, volstaat het niet langer om ons activeringsbeleid uitsluitend toe te spitsen op de uitkeringsgerechtigde werkzoekenden. Dit aantal is zo laag dat we ons bijkomend willen richten op de bestaande arbeidsreserve. Ruim 21,8% van de bevolking op beroepsactieve leeftijd was niet-beroepsactief. Onder deze groep vinden we onder meer 125.000 huisvrouwen en -mannen en ruim 205.000 arbeidsongeschikten. Ook de administratieve RIZIV-data bevestigen deze laatste trend. In 2020 waren ruim 243.000 Vlamingen langdurig (> 1 jaar) ziek. Dit is meer dan er werkzoekenden zonder werk ingeschreven waren bij VDAB.

In samenwerking en afstemming met partners (bv RIZIV, OCMW, outreachende partners,...) willen we nog meer talenten verleiden om de stap naar werk te zetten. Daarenboven neemt VDAB een signaalfunctie op i.f.v. het wegwerken van drempels voor activering (zowel t.a.v. de Vlaamse als de federale beleidsmakers).

Algemene krijtlijnen van de aanpak naar niet-beroepsactieven

- We waken over een **toegankelijk aanbod voor niet-beroepsactieven** die stappen willen zetten in hun loopbaan en hierrond vragen hebben. Via intensieve samenwerking met institutionele en andere (outreaching) partners wil VDAB deze groepen bereiken en hen via trajecten op maat toeleiden naar werk, bij voorkeur binnen knelpuntberoepen. Met de institutionele partners gaat VDAB in overleg om de toeleiding naar werk te faciliteren en drempels weg te werken. Niet-beroepsactieven die geen betrokkenheid hebben met een institutionele partner willen we onder andere bereiken via diverse ESF-oproepen die erop gericht zijn drempels weg te werken voor deze groepen.
- Het meerjarig project '**Instroommodel voor niet-beroepsactieven**' dat als doelstelling heeft om de instroom naar VDAB van niet-beroepsactieve burgers op een kwalitatieve en klantgerichte manier te optimaliseren, wordt in 2023 verdergezet.
M.b.t. het deelproject 'Contactstrategie niet-beroepsactieven' heeft VDAB in 2022 voorbereidende analyses opgeleverd, onder meer inzake de datastromen. De verdere IT-ontwikkeling wordt in 2023 meegenomen in de algehele planning.

Niet-beroepsactieven die we niet via institutionele partners bereiken, willen we bereiken via het brede partnerlandschap. We zetten hiervoor verschillende ESF-oproepen in die de drempels voor hen willen verlagen. Zo lopen nog tot uiterlijk eind 2023 de projecten Outreach & Activering I & II waarmee we tot een outreachend aanbod voor alle groepen over heel Vlaanderen wensen te komen. Het lerend netwerk 'Activate together' dat deze projecten begeleidt, verzamelt de ervaringen en vertaalt ze naar (tussentijdse) lessen voor de projecten, zodat ze van elkaar kunnen leren, en op het einde naar lessen voor het beleid. De leereffecten worden ook meegenomen in het ESF Capacity Building project (zie verder). Tot slot zet VDAB in op het versterken van partners om werk bespreekbaar te maken bij niet-beroepsactieven.

- In het kader van een proefproject geven we niet-beroepsactieven de mogelijkheid om beroep te doen op een aantal loopbaancentra erkend binnen de loopbaancheques. We gaan na of de vrije keuze voor een loopbaancoach de motivatie om aan de slag te gaan en de slaagkans hiertoe kan verhogen.
- Het VDAB-onderzoek naar outreach en activering van **herintreders** werd afgerond in de zomer van 2022. In 2023 gaat VDAB aan de slag met de beleidsconclusies van het onderzoek.
Potentiële (her)intreders zijn geen herkenbare en gemakkelijk bereikbare groep voor VDAB. Zij zijn terug te vinden in de ruime groep van niet-beroepsactieven. Begeleiding kan een belangrijke hefboom zijn om potentiële (her)intreders op weg te helpen naar de arbeidsmarkt. Potentiële (her)intreders zijn vragende partij voor informatie en ondersteuning in hun zoektocht. VDAB biedt hen gerichte ondersteuning bij de eerste stappen naar (vrijwilligers)werk en/of een opleiding. Wanneer er zich andere problemen voordoen dan enkel werk, dan is de rol van maatschappelijk opbouwwerk, van welzijnsorganisaties en lokale besturen cruciaal.
- Binnen de VIONA-studie 'Kinderopvang en tewerkstelling in Vlaanderen', wordt onderzoek gedaan naar het profiel van (niet-)gebruikers van formele kinderopvang en terugverdieneffecten voor het Vlaamse beleid. Hiermee trachten we o.a. kennis te verwerven over de impact van het gebruik van formele kinderopvang op de werk- en inkomenssituatie van gezinnen in Vlaanderen. De studie startte in het voorjaar van 2021 en loopt tot eind mei

2023. Kinderopvang is voor jonge ouders vaak een cruciale voorwaarde om actief te kunnen zijn op de arbeidsmarkt.

We gaan actief op zoek naar oplossingen voor de bestaande knelpunten in de kinderopvang. VDAB voorziet daartoe een aanbod aan erkende opleidingen richting deze beroepen en neemt maatregelen zoals een gerichte screening en extra remediëring om uitval in de opleidingen te beperken. Zo zorgen we ervoor dat ook mensen met een iets grotere afstand tot de arbeidsmarkt een aanbod krijgen, met extra ondersteuning waar nodig. Verder werken we via proactieve acties ten aanzien van zowel kandidaten/cursisten als werkgevers toe naar een betere aansluiting op de beschikbare vacatures.

We zetten ook in op de erkenning van elders verworven competenties. Voor een aantal beroepen (begeleider in de buitenschoolse kinderopvang en baby's-peuters) werken we samen met onderwijs rond EVC-procedures waarmee bijvoorbeeld ongekwalificeerde onthaalouders en medewerkers in de kinderopvang hun competenties kunnen laten erkennen.

Personen met een handicap

- Binnen het organisatienetwerk "Disruptief inclusief" zetten DWSE, VDAB, SERV, GRIP, GTB en Konekt vzw zich in om bij te dragen aan werk dat loont voor mensen met een beperking.
- Op federaal niveau werd principieel beslist om uitwerking te geven aan het experimenteel federaal wetsvoorstel voor een tijdelijke versoepeling van de combinatie van een inkomensvervangende tegemoetkoming of van een integratietegemoetkoming voor personen met een handicap met een inkomen uit arbeid. De Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid – Directoraat Generaal Personen met een Handicap gaat daarom een samenwerkingsovereenkomst aan met DWSE en VDAB. Hieraan gekoppeld wordt – binnen het project 'Instroommodel niet-beroepsactieven' (zie vorige pagina) – ingezet op een verbeterde instroom van personen met een arbeidsbeperking in de dienstverlening van VDAB en partners. Bij goedkeuring van de experimentele wet kan ook beroep gedaan worden op betrokken gebruikersorganisaties voor communicatie ervan naar de gebruikers.

Langdurig zieken re-integreren in de arbeidsmarkt

- VDAB zet samen met partners in op kennisdeling, sensibilisering, versterkte samenwerking en gerichte acties zodat de dienstverlening op maat van zowel VDAB als partners beter en breder bekend gemaakt wordt bij de behandelende en re-integratiesector, personen met een ziekte-uitkering, ondernemingen/werkgevers, bemiddelaars, Deze acties kaderen binnen het Vlaams actieplan re-integratie van langdurig zieken en liggen in lijn met de ambities m.b.t. het activeren van langdurig zieken zoals omschreven in het werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee'. We analyseren waar het huidige dienstverleningsaanbod mogelijk leemten vertoont op het vlak van de re-integratie van langdurig zieken in de arbeidsmarkt, en hoe we hieraan met innovatieve projecten kunnen tegemoet komen. Lopende innovatieve projecten, zoals de Social Impact Bond voor RIZIV-klanten, worden in het najaar van 2023 (tussentijds) geëvalueerd.
- VDAB spoort het partnerschap aan om arbeidsongeschikt erkende burgers met nood aan ondersteuning versterkt en versneld naar het dienstverleningsaanbod

van VDAB en partners toe te leiden. Met outreachende partners wordt gekeken naar een versterking en versnelling van toeleiding. Daarnaast werkt VDAB de nodige juridische basis uit om zelf arbeidsongeschikt erkende burgers gericht te mogen aanspreken. In de tussentijd zet VDAB actief in op het communiceren en bekendmaken van het dienstverleningsaanbod voor arbeidsongeschikt erkende burgers. VDAB zet een pilootproject op om burgers die minstens 1 jaar arbeidsongeschikt erkend zijn en zich rechtstreeks bij VDAB aanmelden toch meteen dienstverlening te kunnen bieden

- De samenwerking tussen VDAB en de arbeidsartsen wordt eind 2022 geëvalueerd. Afhankelijk van de evaluatie (en eventuele wijzigingen in het KB Peeters 28 oktober 2016) zal de samenwerking tussen VDAB en arbeidsartsen verder vorm gegeven worden in 2023 (bijvoorbeeld: uitbreiding, bestendiging, inkanteling in proces met ziekenfondsen).
- VDAB zoekt naar synergieën met andere betrokken stakeholders bij het re-integratieproces, zoals sociale secretariaten, werkgevers en werknemersorganisaties.
- VDAB zet samen met het RIZIV en de ziekenfondsen de schouders onder de vernieuwing van hun raamovereenkomst, die gepland staat in het najaar van 2022).
- VDAB, het RIZIV en de ziekenfondsen streven samen naar hogere instroomcijfers van arbeidsongeschikt erkende personen in trajecten naar werk. In lijn met het politieke protocol 'Terug naar werk', in maart 2022 afgesloten tussen minister Vandenbroucke en minister Crevits (toenmalig Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie & Landbouw), wordt een groeipad naar 10.000 trajecten nagestreefd in 2023. Ik werk hiervoor uitdrukkelijk samen met de toeleidingspartners, waaronder RIZIV en arbeidsartsen, om daartoe de nodige inspanningen te leveren.
- De partners hebben de opdracht gekregen om manieren te onderzoeken om de instroom te optimaliseren (vb. klantvriendelijker, sneller) en drempels weg te werken die onder meer spontane instroom bij VDAB belemmeren. Hierbij wordt steeds afgestemd met het 'Instroommodel voor niet-beroepsactieven' (zie hoger). Lopende innovatieve projecten ter bevordering van de instroom worden (tussentijds) geëvalueerd. De partners bespreken waar verbeteringen in de samenwerking aangebracht kunnen worden, bijvoorbeeld met de federale 'Terug-Naar-Werk'-coördinatoren. Er wordt ingezet op netwerking tussen alle multidisciplinair betrokken stakeholders bij het traject naar werk.
- Samen met minister Crevits exploreren we de mogelijkheden om de doorstroming naar werk te bevorderen vanuit de eerstelijnszones voor zorg en gezondheid.

Werk- en zorgtrajecten evalueren en uitbreiden

Het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten voorziet in een gespecialiseerd werk- en zorgaanbod voor mensen met medische, mentale, psychische, psychiatrische en/of sociale (MMPPS) problemen die omwille van die problemen (tijdelijk) niet in staat zijn om betaalde arbeid te verrichten, noch in het normaal economisch circuit, noch in de sociale economie. We begeleiden deze

mensen in tijdelijke activeringstrajecten of met een aanbod van arbeidsmatige activiteiten.

- Op basis van evaluaties en onderzoeken binnen de beleidsdomeinen WSE (Werk en Sociale Economie) en WVG (Welzijn, Volksgezondheid en Gezin) werd de **regelgeving rond de werk- en zorgtrajecten aangepast**.

Voor de doelgroep van personen met cognitieve, medische, psychische, psychiatrische en/of sociale problematieken die omwille van deze problematieken niet betaald aan de slag kunnen, willen we het volgende aanbod ondersteunen:

- activeringstrajecten van 18 maanden waarbij een netwerk van dienstverleners uit werk, sociale economie, welzijn en volksgezondheid de problematieken wegwerkt of stabiliseert zodat een betaalde tewerkstelling mogelijk wordt;
- arbeidsmatige activiteiten op het continuüm van participatie (welzijn) tot activering (sociale economie) voor personen die onder begeleiding op een werkvloer met de latente functies van arbeid gebaat zijn (zingeving, structuur,...);
- onthaaltrajecten via het Geïntegreerd Breed Onthaal voor werkzoekenden met een advies Welzijn die een risico op onderbescherming lopen.

De onthaaltrajecten via het Geïntegreerd Breed Onthaal treden in werking op 1 januari 2023. Het uitvoeringsbesluit bij het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten werd op 23 september 2022 een tweede keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Na definitieve goedkeuring kan VDAB de tender voor de netwerkcoördinatoren die een netwerk van dienstverleners uit beide beleidsdomeinen vertegenwoordigen lanceren, kan het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin de oproep voor het samenwerkingsverband van de casemanagers Zorg lanceren en kan VDAB de oproep voor de casemanager Werk lanceren. Op deze manier voorzien we dat vanaf 1 juli 2023 personen toegeleid kunnen worden naar de activeringstrajecten in het nieuwe regelgevende kader. Voor de arbeidsmatige activiteiten treden de wijzigingen vanaf 1 januari 2024 in werking. Voor deelnemers aan arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie voorzien we de mogelijkheid om gebruik te maken van een tegemoetkoming in de aanpassing van arbeidsgereedschap of -kledij, wanneer dit noodzakelijk is.

- De **monitoring** voor het Koninklijk Besluit van 5 mei 2019 voor het statuut van de niet-toeleidbare werkzoekenden door de bemiddelingsdiensten van de verschillende regio's wordt gecontinueerd.

We herinneren de **federale overheid** ook aan onze vraag om voor uitkeringsgerechtigde werklozen die herhaaldelijk het advies Welzijn van VDAB krijgen, een ander statuut buiten de werkloosheidsverzekering te voorzien.

- De gesprekken met de federale overheid over een experiment om personen met een inkomensvervangende tegemoetkoming te bemiddelen worden verdergezet.⁵ Ook werken we mee aan initiatieven om drempels bij de bemiddeling en tewerkstelling van personen met een tegemoetkoming van de FOD Sociale Zekerheid weg te werken, onder meer door een betere uitwisseling en kennismaking op het werkveld.

NEET-jongeren opnieuw in onderwijs, opleiding of werk brengen

⁵ Zie ook hoger onder deze OD, bij het luik 'Personen met een handicap'.

- Tot eind 2023 lopen een 85-tal ESF-projecten 'Outreach & activering' – die zich onder meer tot NEET-jongeren richten – en een 50-tal ESF jongerenpartnerschappen op lokaal of bovenlokaal niveau.
- De doelgroep "NEET-jongeren" werd – via BVR – toegewezen aan de activeringsregisseur VDAB in de loop van 2022 en de definitie van een NEET-jongere werd aangepast en uitgebreid. Voor de acties naar NEET-jongeren die nog niet bij VDAB gekend zijn, komt hiermee de juridische **decretale basis** vanaf eind 2022 te liggen in de bevoegdheden van de loopbaan- en activeringsregisseur. Dat moet onder meer een **ruime machtiging** tot het gebruik van gegevens van NEET-jongeren mogelijk maken, die ook ruimte biedt om de gegevens in te zetten in de samenwerking met partners voor de uitvoering van outreachende acties.
- VDAB verkent de impact die de verhoging van de leeftijdsgrens van 25 jaar naar 30 jaar – in lijn met de nieuwe **Europese richtlijn 'Youth Guarantee'** – heeft op de dienstverlening. Die oefening is gestart in 2022 en wordt in 2023 gecontinueerd en geoptimaliseerd.
- We investeren in **data-uitwisseling tussen het beleidsdomein Onderwijs en VDAB**. Jongeren die ongekwalificeerd de school verlaten, ontvangen een aangepaste en persoonlijke communicatie van VDAB wanneer volgens de datakoppeling van VDAB blijkt dat zij in Vlaanderen gehuisvest zijn, niet aan het werk zijn (als zelfstandige of in loondienst) én geen dossier bij VDAB hebben.
- Ook in het schooljaar 2022-2023 zet VDAB in op potentiële vroegtijdige schoolverlaters door opnieuw een partnerschap aan te gaan met GTB en een aantal SERV-partners (ABVV, ACV, ACLVB), in het verlengde van de ESF-oproep 'Transitietrajecten voor vroegtijdige schoolverlaters'.

Kansen bieden aan personen in ondertewerkstelling

- Zoals aangegeven in het VESOC-werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' en afgesproken in het regeerakkoord, onderzoekt VDAB de mogelijkheden om mensen in ondertewerkstelling en met een inkomensgarantie-uitkering (IGU) kansen te bieden op voltijdse tewerkstelling met aandacht voor hun specifieke tewerkstellings situatie. De Vlaamse Regering en de sociale partners spreken af wat de gepaste strategie en flankerende maatregelen zijn om deze mensen toe te leiden naar werk.

Oudere werkzoekenden en werkzoekenden in SWT

- Ook ten aanzien van **oudere werkzoekenden en werkzoekenden in SWT** doet VDAB een aanbod. Omdat deze groep soms geconfronteerd wordt met specifieke noden, wordt hiervoor indien nodig een intensiever aanbod op maat voorzien. Zo wordt in de nieuwe begeleidingstender 'Integrale Begeleiding Plus' ruimte en bijzondere aandacht voorzien voor 55-plussers die al één jaar werkzoekend zijn.
- In uitvoering van de ambities ten aanzien van oudere werknemers zoals omschreven in het VESOC-werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee', organiseert VDAB in het voorjaar van 2023 een rondetafel rond diverse aspecten van arbeidsmarktwerking en arbeidsmarktbeleid t.a.v. 60-plussers. Aan de rondetafel zitten overheidsorganisaties samen met intermediaire organisaties en rechtstreeks betrokken werknemers, werkgevers en

werkzoekenden. De rondetafel wil het beleid inspireren om te komen tot een actieplan om meer 60-plussers te laten participeren aan de arbeidsmarkt. Daarnaast beoogt de rondetafel de sensibilisering rond het maatschappelijk belang en de individuele opportuniteiten van meer 60-plussers aan het werk.

Gedetineerden en geïnterneerden

- Detentieconsulenten bij VDAB helpen veroordeelde gedetineerden binnen Vlaamse en Brusselse gevangenissen in hun zoektocht naar werk of oriënteren hen naar een beroepsopleiding, rekening houdend met de restricties die opgelegd worden door justitie. Ze dragen zo bij aan het uitwerken van een reclasseringsplan.
- Daarnaast zijn we als beleidsdomein ook betrokken bij het ESF-project Lokale Netwerkorganisaties voor gevangenissen en zijn we partner binnen het Strategisch Plan Hulp- en Dienstverlening aan Gedetineerden.

De samenwerking met de lokale besturen versterken

Ik ben ervan overtuigd dat het lokale niveau een cruciaal niveau is om meer mensen met een leefloon en andere niet-beroepsactieven toe te leiden naar de arbeidsmarkt. Lokale besturen hebben vanuit hun nabijheid het best zicht op de lokale noden en kunnen van daaruit moeilijk bereikbare groepen stimuleren en activeren naar een duurzame tewerkstelling. Een gedifferentieerd activeringsbeleid kan zo ingezet worden om ook randvoorwaarden en drempels mee weg te werken.

- De verbreding van de bestaande regierol van de gemeenten inzake lokale sociale economie naar een lokale regierol sociale economie én werk werd structureel verankerd in de regelgeving. Met een lokale regierol sociale economie én werk kunnen lokale besturen bijdragen aan een breder activeringsbeleid, meer op maat, en met meer bruggen naar verwante beleidsdomeinen. Lokale besturen hebben dus een potentiële meerwaarde, die we ten volle moeten benutten in het Vlaamse activerings- en arbeidsmarktbeleid.
- Tegen 15 januari 2023 zullen de lokale regieverbanden een aanvraagdossier indienen op de nieuwe oproep (die midden 2022 gelanceerd werd) door in hun reguliere meerjarenplanning minstens één actie per beleidsprioriteit te formuleren en daar jaarlijks in hun reguliere jaarrekeningen over te rapporteren.
- De doelstellingen en daarmee verbonden acties in het kader van de regierol krijgen concreter vorm in de lokale samenwerkingsovereenkomsten met VDAB. Naar verwachting zal VDAB tegen eind 2022 met de 13 centrumsteden en 33 van de 37 regiegebieden sociale economie en werk een samenwerkingsovereenkomst hebben afgesloten. De resterende vier regiegebieden staan op de planning voor 2023. Bovendien zal de lopende oproep voor regiegebieden sociale economie en werk ertoe bijdragen dat nog meer Vlaamse steden en gemeenten (momenteel 80-85%) zich zullen verenigen in een regiegebied. VDAB zal dan ook met deze regiegebieden de onderhandelingen voor een samenwerkingsovereenkomst opstarten.
- In 2023 zal hierin de klemtoon liggen op de actieplannen die op basis van de samenwerkingsovereenkomsten wordt opgemaakt. Onder het motto 'elke actie telt' zullen de VDAB-netwerkmanagers in samenwerking met de centrumsteden en/of regiegebieden sociale economie minstens één actie opzetten binnen elk

van de drie overkoepelende strategische doelstellingen: meer mensen aan het werk, veerkrachtige ondernemingen en sterkere loopbanen. Op deze manier draagt elke actie bij tot de centrale doelstelling om een werkzaamheidsgraad van 80% te bereiken.

- In het licht van de samenwerking met de lokale besturen organiseert VDAB in 2023 – zoals het voorbije jaar - **regionale lerende netwerken** en bouwt ze verder uit. Ze vinden veelal op kwartaalbasis plaats. Binnen de lerende netwerken komen activeringsinstrumenten, tools en methodieken aan bod.
- We werken ook samen op (boven)lokaal niveau via verschillende ESF-projecten. Tot eind 2023 zijn er een 85-tal ESF-projecten 'Outreach & activering' en een 50-tal jongerenpartnerschappen op lokaal of bovenlokaal niveau lopende. In 2023 zal VDAB samen met VVSG, ESF en de grootsteden via het ESF-project 'Capacity Building lokale partnerschappen' duurzame, open en dynamische lokale partnerschappen voorbereiden en faciliteren door te investeren in de nodige kwantitatieve en kwalitatieve omkadering qua personeelsinzet en processen. De lokale partnerschappen worden gevormd vanaf 2024 om effectiever in te spelen op de noden van een aanzienlijke groep mensen die tot nu toe moeilijk te activeren waren op de arbeidsmarkt, met name niet-beroepsactieven en kwetsbare werkzoekenden met een complexe problematiek.
- Om deze ambities te realiseren zal de samenwerking tussen de VDAB-netwerkmanagers lokale besturen en de regisseurs sociale economie en werk in 2023 structureel en projectmatig geïntensifieerd worden.
- Met deze driebeleidslijnen (1° verbreding lokale regierol sociale economie én werk; 2° meer lokale samenwerkingsakkoorden tussen VDAB en clusters van lokale besturen en 3° ondersteuning en Capacity Building bij lokale besturen in functie van op te richten lokale partnerschappen met derden voor burgers met een complexe problematiek) bevestigen we vanuit het beleidsdomein WSE een grotere rol voor de lokale besturen in het decentralisatiedebat, een oefening die gebeurt in de commissie decentralisatie van de Vlaamse Regering.

Vrijwilligerswerk als onderdeel van een traject naar werk

- Vrijwilligerswerk is van belang voor sociale inclusie, om een netwerk uit te bouwen of als een bewuste verbreding van de loopbaan van burgers. Vrijwilligerswerk kan voor heel wat werkzoekenden en niet-beroepsactieve personen ook een belangrijke vorm van competentieversterking zijn en zo een positieve hefboom in een traject naar werk vormen.
- In het kader van het asymmetrisch beleid overleggen met het federale niveau opdat VDAB vrijwilligerswerk zou kunnen **valoriseren als een vorm van competentieversterking in een traject naar werk**. De gesprekken zijn op dit vlak sterk gevorderd. De aanpak vanuit Vlaanderen om de vrijgekomen beleidsruimte in te vullen werd reeds voorbereid en afgestemd met de sociale partners. Onze ambitie daarbij is dat verworven competenties uit vrijwilligerswerk door de VDAB-bemiddelaar in kaart gebracht worden en gebruikt worden in functie van een succesvolle joboriëntatie. Het vrijwilligerswerk komt daarbij niet in de plaats van activering maar kan wel een opstap zijn naar een duurzame job.

OD 3: Het activeringsbeleid aanscherpen via de controle van de beschikbaarheid van de werkzoekenden

- **VDAB optimaliseert stap voor stap het bemiddelings- en transmissieproces** zodat het meer gestructureerd en transparant is, zowel voor de bemiddelaar als voor de klant. Dit moet ook een actief zoekgedrag bij de werkzoekende naar werk stimuleren en het traject naar werk versterken. Actief en consequent bemiddelen leidt tot beter onderbouwde en meer kwalitatieve transmissiedossiers en duidelijkere verwachtingen naar werkzoekenden en bemiddelaars toe. Hierbij maken we werk van een meer transparante en duidelijke communicatie (SMART) naar de klant in elke fase van het bemiddelings- en transmissieproces. Door verder in te zetten op het gestructureerd feedbacksysteem waarbij bemiddelaars consequent feedback krijgen over (niet-ontvankelijke) transmissiedossiers streeft VDAB ernaar om de ontvankelijkheidsgraad en kwaliteit van de transmissiedossiers te verhogen. Via gerichte monitoring en opvolging zorgen we ervoor dat procedures op een uniforme manier toegepast worden en sturen bij waar nodig.
- VDAB trekt de **digitalisering** van de dienstverlening door naar de opvolging en controle van werkzoekenden. De aanpassing van het VDAB-Besluit hieromtrent maakt het expliciet mogelijk om digitale contacten maximaal in te zetten voor de activering van werkzoekenden. VDAB voorziet hiervoor de nodige technische ingrepen in het werkzoekendendossier 'Mijn Loopbaan'.

OD 4: Een gepersonaliseerde en resultaatgerichte aanpak voorzien voor werkgevers

- Naar analogie met de digitale contactstrategie voor werkzoekenden, rolt VDAB ook voor werkgevers een contactstrategie uit met een digitale, humaan-digitale en face-to-face laag. Zo worden de activiteiten die geen face-to-face benadering nodig hebben, **(humaan) digitaal** opgenomen via een laagdrempelig werkgeversloket dat telefonisch, via chat en e-form bereikbaar is.⁶ In 2022 versterkte VDAB de digitale laag reeds via een aantal IT-aanpassingen, zoals een versnelde toegang tot 'mijn VDAB', een nieuwe landingspagina voor 'mijn VDAB' en de selfservice via 'Vind een werknemer'.
- In 2023 verbetert VDAB ook de **face-to-face dienstverlening** aan werkgevers⁷ met focus op knelpuntvacatures. Daartoe zorgde VDAB in 2022 reeds voor een automatische inschatting waardoor enkel knelpuntvacatures in gedeeld beheer⁸ komen en voor een monitoringmodel waardoor lang openstaande vacatures (die geen knelpunt zijn) ook in gedeeld beheer kunnen worden genomen. Vanuit de vernieuwde face-to-face dienstverlening zullen VDAB-bemiddelaars en accountmanagers de werkgevers nog meer proactief benaderen en daarbij concrete oplossingen voorstellen, met de nadruk op werkplekieren en competentieversterking. Deze proactieve werking werd als piloot reeds uitgerold binnen de cluster industrie en wordt –rekening houdend met de leereffecten- in 2023 verder uitgebreid naar de andere clusters. Daarnaast creëert VDAB **samen met werkgevers vacaturegerichte opleidingen**. Op basis van de concrete behoeften van de werkgevers zullen modulaire en mobiele opleidingen georganiseerd worden met een combinatie van centrum- en werkplekieren. De doelstelling hierbij is om samen met de

⁶ Deze actie kadert binnen het RRF.

⁷ Deze actie kadert binnen het RRF.

⁸ Voor een vacature 'in gedeeld beheer' levert VDAB actieve inspanningen tot invulling.

werkgevers zo efficiënt en effectief mogelijk mensen op te leiden naar specifieke knelpuntberoepen.

- In de vernieuwde face-to-face dienstverlening naar werkgevers nemen de VDAB-bemiddelaars ook een sensibiliserende rol op naar werkgevers om – zeker in een krappe arbeidsmarkt – nog meer open te staan het voor een breder spectrum aan potentiële profielen. In overleg met de werkgever past de bemiddelaar eventueel de vacature aan indien de vereisten te hoog of te specifiek zijn. Verder faciliteert VDAB op een laagdrempelige manier een gedegen sollicitatiefeedback en motiveert werkgevers om deze feedback te geven.
- Via jobcoaching na aanwerving zullen we samen met partners de kans op duurzame tewerkstelling verhogen, in het bijzonder wanneer er een kloof is tussen de vereiste competenties in een vacature en het profiel van de kandidaat-werknemer. Via ondersteuning van werknemers op de werkvloer tijdens het eerste jaar na aanwerving kan gewerkt worden op verschillende noden (soft skills, taal, gezondheidsproblemen, ...). Daarom werd in het licht van het VESOC-werkgelegenheidsakkoord een nieuwe oproep gelanceerd om jobcoaching uit te breiden en te versterken, met het oog op opstart begin 2023.

OD 5: Talent van buiten Vlaanderen aantrekken

Om de arbeidsmarkt te verruimen, zetten we in op een versterkte interregionale mobiliteit en het aantrekken van buitenlands talent. Indien er onvoldoende talent is in Vlaanderen, wordt er in de andere gewesten (via samenwerking met le Forem, Actiris en ADG⁹), de aanpalende grensregio's en in het buitenland (ook buiten de EU) gezocht, dit in samenwerking met de respectievelijke publieke tewerkstellingsdienst of andere publieke instellingen.

Versterkte samenwerking met Brussel en Wallonië

- In 2023 starten de werkzaamheden voor de opmaak van een samenwerkingsakkoord met Wallonië, gelijkaardig aan het samenwerkingsakkoord met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- We versterken de samenwerking met Actiris en le Forem met als primaire doelstelling om de Vlaamse knelpuntvacatures in te vullen via interregionale mobiliteit. VDAB en Actiris en VDAB en le Forem wisselen hun vacatures uit waarbij de nodige afspraken gemaakt worden voor actieve bemiddeling op de Vlaamse knelpuntvacatures. De samenwerking met Actiris en le Forem wordt verder versterkt door op regionaal/lokaal niveau de nodige afspraken te maken voor een projectmatige aanpak op specifieke knelpuntberoepen.

Versterkte samenwerking in de grensregio

- We concretiseren de voorbereidende werkzaamheden met betrekking tot grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit en competentieversterking met Noord-Frankrijk, opgestart in 2021, om samen met de arbeidsbemiddelingsdiensten van de aangrenzende regio's (Noord-Frankrijk en Wallonië), via het nieuwe Interreg-programma Frankrijk-Wallonië-Vlaanderen, grensoverschrijdende

⁹ Arbeitsamt der Deutschsprachigen Gemeinschaft

bemiddelingsprojecten op te zetten om Franse (en Waalse) werkzoekenden te rekruteren naar de Vlaamse knelpuntvacatures.

- We blijven inzetten op correcte informatieverstrekking m.b.t. grensoverschrijdend werken en verankeren deze informatie in de 3-lagige contactstrategie (digitaal via website, humaan digitaal via de servicelijn en face-to-face via de bemiddelaars internationale mobiliteit). VDAB participeert aan het netwerk van de grensinfopunten (GIP) tussen Vlaanderen, Nederland en Duitsland.

Aantrekken van buitenlands talent

- In het beleid inzake arbeidsmigratie houden we de vinger aan de pols door de **knelpuntberoepenlijst met middengeschoolde profielen** die toegang krijgen tot de Vlaamse arbeidsmarkt te actualiseren. Uiterlijk op 1/04/2023 wordt de knelpuntberoepenlijst geüpdatet.
- De regelgeving rond tewerkstelling van buitenlandse werknemers wordt naar 2023 toe punctueel aangepast met het oog op het **aantrekkelijker maken van economische migratie ten opzichte van het (vaak goedkope) systeem van detachering**. Daarnaast worden aanpassingen doorgevoerd met het oog op aanpakken van (detacherings)misbruik.
- **Onderzoekers op gastovereenkomst** volgen vanaf 1/03/2023 de gecombineerde procedure (wetenschappelijke instellingen treden hierin op als erkend referent). Afhankelijk van de resultaten van studie Deloitte rond wenselijkheid/haalbaarheid van verruimd erkend referentensysteem in Vlaanderen, kan dit systeem van **erkend referenten uitgerold worden**. Op die manier kunnen competitieve doorlooptijden gegarandeerd worden. Dit evenwel zonder afbreuk te doen aan de kwaliteitscontrole op de aanvraagdossiers én het garanderen van een veilige en eerlijke werkomgeving.
- In dialoog met de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) werken we naar korte **doorlooptermijnen** voor zowel het luik Werk als het luik Verblijf. Samen met de betrokken federale overheidsdiensten werken we aan de uitbreiding van het **gemeenschappelijk elektronisch platform 'Working in Belgium'** (fase 3), dat het loket openstelt voor het aanvragen van arbeidskaarten en toelatingen onbepaalde duur, en dat extra gegevensstromen instelt. In 2022 werd de tekst afgewerkt van een nieuw samenwerkingsakkoord om het uniek loket verder uit te bouwen met fase 3. Het ontwerpakkoord doorloopt nu het regelgevend traject onder leiding van de Dienst Vreemdelingenzaken. In 2023 wordt fase 3 operationeel.
- Als gevolg van het vrij verkeer van diensten en rechtspraak van het Hof van Justitie in 1990 (arresten Rush Portuguesa en Vanderelst) kunnen buitenlandse werknemers en zelfstandigen zich onder bepaalde voorwaarden vrij verplaatsen binnen de EER. Detachering is daarmee in absolute aantallen een belangrijker arbeidsmigratiekanaal dan het Vlaams economisch migratiebeleid en lijkt gevoeliger voor sociale dumping. Ondernemingen in Vlaanderen ondervinden bovendien problemen om te kunnen concurreren met (buitenlandse) ondernemingen die buitenlandse werkkrachten naar Vlaanderen detacheren en (meestal) veel lagere sociale bijdragen betalen in het zendland. Onder meer naar aanleiding van actuele gebeurtenissen bekijken we hoe we het Vlaams economisch migratiebeleid aantrekkelijker kunnen maken voor werkgevers om zo EER-detachering te ontmoedigen en verscherpen we de

bestaande regels (BVR 07/12/2018) om misbruiken zoveel mogelijk te vermijden.

Zowel binnen de eigen bevoegdheden als in dialoog met de federale overheid zet ik in op een zero-tolerancebeleid ten aanzien van detachingsfraude en mensenhandel.

- Op 1 januari 2022 is het nieuwe beleid voor buitenlandse zelfstandigen in werking getreden. De nieuwe digitale aanvraagprocedure is operationeel voor buitenlandse onderdanen met wettig verblijf. De werkzaamheden om de digitale aanvraagprocedure ook open te stellen voor personen in het buitenland zijn lopende.
- We rollen het platform Flanders for talent, talent for Flanders als warm welkomstinitiatief uit. Op deze webstek zullen economische migranten informatie kunnen vinden over hun rechten en plichten wanneer ze in Vlaanderen aan de slag zijn met een toelating tot arbeid.

Erkenning van buitenlands talent en competenties

- We maken **vaardigheden en competenties maximaal zichtbaar en certificeren** ze waar nodig. We zorgen er samen met het NARIC (National Academic Recognition Information Centre) voor om tot een vlotte erkenning van diploma's van buitenlands talent te komen, zo dragen we ook bij aan de concurrentiepositie van Vlaanderen als kennisregio.
In de samenwerkingsovereenkomst tussen VDAB en AgII (2021-2025) is inzetten op erkennen van competenties (EVC) opgenomen als een van de doelstellingen.
De tender voor **begeleiding bij diploma-erkenning** loopt in 2023 door.
- Via de **tender jobhunting** biedt VDAB ook in 2023 intensieve begeleiding en bemiddeling aan hoogopgeleide anderstaligen om duurzaam werk op niveau te vinden. Eén van de opdrachten van de partners is daarbij om de competenties van de werkzoekenden in kaart te brengen en hun waarde op de Vlaamse arbeidsmarkt in te schatten, om zo werkgevers te overtuigen ook in te zetten op anderstalig talent.
- Naar aanleiding van de federale maatregel om **net afgestudeerde niet-EU studenten** de mogelijkheid te bieden om een zoekjaar aan te vragen en meer hoogopgeleid talent in België tewerk te stellen, zal VDAB verkennen welke dienstverlening kan aangeboden worden aan deze specifieke groep werkzoekenden en daartoe een voorstel uitwerken.

Maatregelen n.a.v. de Oekraïne-crisis

Zoals hoger al aangegeven¹⁰ krijgen mensen op de vlucht uit Oekraïne conform de Europese richtlijn rond de Oekraïne-crisis meteen een volwaardig, tijdelijk verblijfsstatuut. Ze hebben dus ook dadelijk recht op werk en op begeleiding naar werk. Ter voorbereiding van hun onthaal op de arbeidsmarkt en ter controle van de toegang tot de arbeidsmarkt, voert het Departement Werk en Sociale Economie maatregelen uit op drie domeinen: versterking van de dienst economische migratie; verhoogd toezicht en handhaving door de Vlaamse Sociale Inspectie en

¹⁰ OD 1: Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – luik 'Werk als hefboom tot inburgering en integratie'

matching van arbeidsvraag en arbeidsaanbod via een (inter)sectorale aanpak zie ook verder¹¹).

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

ACTIVERING (WERK), MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2022	evolutie	BO 2023	BA 2022	evolutie	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	612.990	-33.829	579.161	619.943	-40.622	579.321
Toelagen (interne stromen (IS))	554.127	24.373	578.500	554.376	24.431	578.807
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	1.167.117	-9.456	1.157.661	1.174.319	-16.191	1.158.128

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Het inhoudelijk structurelement 'Activering (Werk)' heeft langs uitgavenzijde betrekking op veertien begrotingsartikelen. Een drietal begrotingsartikelen kaderen in het Vlaams Doelgroepenbeleid. Daarnaast omvat dit ISE ook de sectorale doelgroepkortingen, de werkhervattingstoelage, de transitiepremie, de jobbonus plus voor startende zelfstandigen, de jongerenbonus en de aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden. Onder deze ISE zitten tot slot ook enkele toelagen voor de VDAB vervat: werkingsmiddelen, de Werk-Zorgtrajecten (activeringstrajecten en arbeidsmatige activiteiten) en de investeringsmiddelen.

In paragraaf 1.3.1.2 worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken.

Bij BO 2023 dalen de ESR-uitgaven op het vastleggings- en het vereffeningskrediet voor dit inhoudelijk structurelement met respectievelijk 33.829 keuro (-5,5%) en 40.622 keuro (-6,6%) ten opzichte van BA 2022. Deze daling is - zowel voor het vastleggings- als voor het vereffeningskrediet - hoofdzakelijk toe te schrijven aan de impact van efficiëntiemaatregelen op de doelgroepverminderingen sociale zekerheid (-52.593 keuro VAK/VEK) waarvan het effect gedeeltelijk gecompenseerd wordt door een stijging van de kredieten voor de jobbonus plus (+6.818 keuro VAK/+6.755 keuro VEK) en de transitiepremie (+9.189 keuro VAK/+2.459 keuro VEK). De stijging van het budget voor de jobbonus plus en de transitiepremie betreffen geen nieuwe beleidsmiddelen, maar wel het terugdraaien

¹¹ OD 8: Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen – luik '(inter)sectorale afspraken'

van compensaties die doorgevoerd werden bij BA 2022. Voorts neemt het geraamde krediet voor de sectorale kortingen toe met 2.894 keuro VAK/VEK door de recente overschrijdingen van de spilindex.

De toelages onder dit ISE stijgen dan weer met 24.373 keuro VAK of 4,4% en 24.431 keuro VEK (4,4%). Deze stijging vloeit volledig voort uit enerzijds de verhoging van de toelage voor de werking van de VDAB, voornamelijk omwille van een indexatie (+36.439 keuro) en de toekenning van 10% recurrente middelen voor het onderhoud van de digitale transformatie-acties doorgevoerd in het kader van Vlaamse Veerkracht (+2.200 keuro). Anderzijds wordt deze verhoging gedeeltelijk gecompenseerd door de overheveling van VIA-middelen naar departement CJM (-9.523 keuro) en een aantal afgesproken besparingen (-4.837 keuro).

Bovenstaande bewegingen samengenomen, betekenen een netto daling van het totale vastleggingskrediet van 9.456 keuro (0,8%) en het totale reguliere vereffeningskrediet van 16.191 keuro (1,4%).

1.3.1. Departement WSE

1.3.1.1. Ontvangstenartikelen

JBO-9JDBACI-OW – ONTVANGSTEN BEROEPSKAARTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Een buitenlander die als zelfstandige wil werken in België, heeft daarvoor een beroepskaart nodig. Via de aanvraag van de beroepskaart wordt de toestemming verkregen om een zelfstandige activiteit uit te oefenen. Bepaalde categorieën van buitenlanders zijn vrijgesteld van die verplichting, zoals onderdanen van een EU-lidstaat of van IJsland, Noorwegen, Liechtenstein of Zwitserland.

Het beleid rond de beroepskaarten kan gesitueerd worden onder OD 5: Talent van buiten Vlaanderen aantrekken.

Dit begrotingsartikel bevat de ontvangsten die voortvloeien uit de betalingen verschuldigd voor zowel het aanvragen als het afleveren van beroepskaarten.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	187	0	0
Bijstelling BO 2023	0	0	0
BO 2023	187	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

We verwachten voor 2023 een gelijkaardig bedrag aan ontvangsten als de geraamde ontvangsten voor 2022. Enerzijds gaan we, op basis van het aantal

aanvragen in de eerste vier maanden van 2022, uit van een lichte daling van het aantal aanvragen in 2023. Anderzijds loopt in januari 2023 de overgangsmaatregel af waarbij de ondernemingsloketten nog tussenkomen in de aflevering van beroepskaarten. De inning van de aanvragen zal in 2023 rechtstreeks door departement WSE gebeuren, zodat er geen administratieve kost meer aan de ondernemingsloketten moet betaald worden. Deze twee bewegingen compenseren elkaar zodat de geraamde ontvangst ongewijzigd blijft.

1.3.1.2. Uitgavenartikelen

JB0-1JDB2CA-WT – DOELGROEPVERMINDERINGEN SOCIALE ZEKERHEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel dragen bij tot de realisatie van de operationele doelstelling OD 1: 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden', meer precies het luik 'Een gericht doelgroepenbeleid' (p.16). Met dit beleid wil men de aanwerving en tewerkstelling ondersteunen van groepen met een minder gunstige positie op de arbeidsmarkt.

Dit begrotingsartikel bevat de RSZ-verminderingen inzake het hervormde Vlaamse doelgroepenbeleid voor jongeren en ouderen, en de uitdovende RSZ-verminderingen voor langdurig werkzoekenden en werknemers getroffen door herstructurering.

De maatregel doelgroepvermindering mentors is terug te vinden onder JB0-1JFB2FD-WT aangezien deze doelgroepvermindering aansluit bij het inhoudelijk structurelement 'Competenties'.

Het Vlaamse doelgroepenbeleid omvat ook de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP – begrotingsartikel JB0-1JDB2CB-WT).

Ook de activeringsmaatregelen via RVA (begrotingsartikel JB0-1JDB2CC-WT) werden tot het hervormde doelgroepenbeleid gerekend, maar zijn intussen uitgedoofd.

Kredietevoluitie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	407.885	407.885
<i>Index</i>	62	62
<i>Compensaties</i>	-125	-125
<i>Andere bijstellingen</i>	-52.530	-52.530
BO 2023	355.292	355.292

Inhoudelijke toelichting:

1) Hervormd doelgroepenbeleid: Jongeren en ouderen

Zoals reeds voorzien werd bij BO 2022 dalen in 2023 de geraamde uitgaven voor de doelgroepkortingen voor jongeren en ouderen met 70.000 keuro. Bijkomend wordt bij BO 2023 nog een extra daling van het budget ingeschreven ten belope van 40.938 keuro. Het feit dat de loongrens voor de doelgroepvermindering voor oudere werknemers niet geïndexeerd wordt, heeft een drukkend effect op de uitgaven en zal mede voor die bijkomende daling in de uitgaven zorgen. Voor de doelgroepverminderingen oudere werknemers, die het leeuwendeel van de kredieten op dit begrotingsartikel omvatten, worden in 2023 verdere efficiëntiemaatregelen gepland met het oog op de toekomst. Concreet zal in 2025 de instapleeftijd met een jaar verhoogd worden.

Anderzijds lag de uitvoering voor de uitgaven voor oudere doelgroepwerknemers in 2021 58.822 keuro hoger dan het in dat jaar voorziene budget, die middelen worden bij begrotingsopmaak 2023 alvast bijgesteld vanuit de algemene middelen en vertegenwoordigen een netto beleidsruimte (cfr. Tabel Netto-Beleidsruimte).

Twee specifieke deelmaatregelen van de doelgroepvermindering voor jongeren, namelijk de doelgroepverminderingen voor leerlingen in een alternerende opleiding en voor jongeren uit het deeltijds beroepssecundair onderwijs met deeltijdse arbeidsovereenkomst, worden stopgezet vanaf 1 juli 2023 en geheroriënteerd naar de nieuwe maatregel kwalificerend werkplekleren. Beide maatregelen samen vertegenwoordigen een uitgave van 231 keuro. Voor de eerste twee kwartalen van 2023 ramen we de uitgaven op 106 keuro. Het vrijkomend krediet van 125 keuro wordt gecompenseerd naar de nieuwe maatregel (begrotingsartikel JB0-1JFB2FE-WT).

Al deze evoluties samen resulteren in een minderuitgave van 52.241 keuro voor het hervormd doelgroepenbeleid.

2) Oud doelgroepenbeleid:

In het kader van de hervorming van de doelgroepverminderingen voor de jongeren werden de oude maatregelen in uitdoof geplaatst sinds 1 juli 2016. Van deze uitdovende maatregelen wordt nog in zeer beperkte mate gebruik gemaakt; de aangerekende achterstallen waren in 2021 verwaarloosbaar. Bijgevolg voorzien we bij BO 2023 geen krediet meer. Bij BA 2022 werd deze kost nog geraamd op 50 keuro.

De doelgroepverminderingen Activa Langdurig Werkzoekenden en Herstructurering werden beide definitief stopgezet op 31 december 2018. Op basis van de door RSZ gerapporteerde realisaties 2021, die een sterke daling vertonen, voorzien we voor 2023 nog een krediet van 11 keuro voor de doelgroepvermindering Activa Langdurig Werkzoekenden. Voor de doelgroepvermindering Herstructurering voorzien we bij BO 2023 geen krediet meer. Voor beide maatregelen samen betekent dit een vermindering van het krediet met 322 keuro in vergelijking met BA 2022.

3) Niet-hervormd doelgroepenbeleid.

Het benodigde krediet voor deze oudere doelgroepmaatregelen wordt eveneens geraamd op basis van de door RSZ gerapporteerde realisaties 2021. Het benodigd krediet voor de bijdrageverminderingen voor GESCO's wordt bij BO 2023 geraamd op 617 keuro. De volumedaling van 42 keuro tegenover BA 2022 wordt overgecompenseerd door de toegekende index van 62 keuro.

Voor de doelgroepvermindering Activa Preventie-en Veiligheidspersoneel (Activa PVP) wordt sinds 2022 geen krediet meer voorzien.

Door de frequente overschrijdingen van de spilindex stijgt de geraamde kost voor het niet-hervormd doelgroepenbeleid met 20 keuro ten opzichte van BA 2022.

Kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar <i>JBO-1JFB2FE-WT</i>	-125	-125	Stopzetting doelgroepenvermindering leerlingen alternerende opleiding en jongeren uit deeltijds beroepssecundair onderwijs met deeltijdse arbeidsovereenkomst omwille van verderzetting onder kwalificerend werkplekieren
TOTAAL	-125	-125	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Minderuitgave doelgroepvermindering oudere werknemers	-110.938	-110.938	De geraamde uitgaven dalen met 70.000 keuro door de in 2022 voorziene verhoging van de instapleeftijd. Bijkomend wordt nog een extra daling van het budget met 40.938 keuro ingeschreven, mede door de niet-indexering van de loongrens voor deze doelgroepvermindering, wat een drukkend effect heeft op de uitgaven.
Volumedaling uitdovende maatregelen	-322	-322	De uitgaven voor de uitdovende maatregelen verminderen jaar na jaar. Voor 2023 wordt de minderuitgave op 414 keuro geraamd.
Volumedaling oud doelgroepenbeleid jongeren	-50	-50	
Volumedaling niet-hervormd doelgroepenbeleid	-42	-42	
Volume-effect hervormd doelgroepenbeleid	58.822	58.822	De uitgaven 2021 voor oudere doelgroepwerknemers lagen 58.822

			keuro hoger dan het voorzien budget. Die middelen worden bijgesteld vanuit de algemene middelen.
TOTAAL	-52.530	-52.530	

JB0-1JDB2CB-WT – VOP

Korte inhoud begrotingsartikel:

De Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) is een premie voor een werkgever die een persoon met een arbeidshandicap aanwerft of heeft aangeworven. De VOP compenseert de bijkomende inschakelingskosten, ondersteuningskosten en de eventueel lagere productiviteit omwille van de arbeidshandicap. De VOP kadert dan ook in OD2: alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven.

Sinds 1 januari 2019 is de VOP-maatregel versterkt met de uitbreiding van de doelgroep via een VOP met tijdelijk karakter. De tijdelijke VOP maakt vanaf 2022 deel uit van de open-end-regeling.

Vanaf 1 juli 2023 zullen er binnen de VOP-maatregel geen nieuwe aanvragen meer worden goedgekeurd. De nieuwe aanvragen zullen worden behandeld binnen het nieuwe beleidskader Individueel Maatwerk (IMW) waarin deze maatregel wordt ingekanteld. Enkel de lopende dossiers binnen VOP zullen verder worden betaald.

Dit heeft een impact op de begrotingsraming voor 2023 voor de VOP in die zin dat het totale budget wordt opgesplitst in enerzijds de afhandeling van de bestaande VOP-dossiers en anderzijds de nieuwe aanvragen VOP die in de nieuwe maatregel IMW kaderen en aangerekend zullen worden op het nieuw gecreëerde begrotingsartikel JB0-1JEB2HG-WT dat de middelen zal bevatten voor de loonpremie binnen IMW (zie infra begrotingsartikel IMW-loonpremie).

In afwachting van de inwerkingtreding van IMW op 01 juli 2023, wordt er wel nog werk gemaakt van een grotere bekendheid van de VOP-maatregel.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	96.594	96.594
<i>Index</i>	10.054	10.054
<i>Compensaties</i>	-8.350	-8.350
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	98.298	98.298

Inhoudelijke toelichting:

Het budget op dit begrotingsartikel stijgt met 1.704 keuro. Dit is het resultaat van enerzijds het toekennen van een index van 10.054 keuro voor de VOP en anderzijds een kredietherschikking van 8.350 keuro van dit begrotingsartikel naar het begrotingsartikel voor de financiering van de loonpremie binnen de nieuwe maatregel van Individueel Maatwerk.

Na afloop van de overgangsmaatregelen VOP zal over een termijn van 5 jaren deze maatregel volledig zijn ingekanteld in IMW.

Kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar <i>JBO-1JEB2HG-WT</i>	-8.350	-8.350	Financiering loonpremie IMW inclusief index
TOTAAL	-8.350	-8.350	

JBO-1JDB2CC-WT – ACTIVERINGSUITKERINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvatte in het verleden de kredieten voor de betaling van de geactiveerde uitkeringen in het kader van het doelgroepenbeleid via de RVA. Het betreft de geactiveerde werkloosheidsuitkeringen in het kader van het Activaplan en de Activa Start voor jongeren, Activa Handicap voor personen met een handicap en Activa Preventie-en Veiligheidspersoneel (Activa PVP). De RVA is technisch operator van deze geregionaliseerde maatregelen.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Sinds het in voege treden van het hervormde Vlaams doelgroepenbeleid oriënteert het beleid de beschikbare middelen naar drie doelgroepen: jonge werknemers, oudere werknemers en personen met een arbeidshandicap. Er wordt ingezet op RSZ-kortingen voor deze drie doelgroepen. De activering van werkloosheidsuitkeringen werd uitgedoofd. De uitdoofperiode liep af op 31 december 2018.

Op basis van de RVA-realisaties zien we dat er al een tijd geen of verwaarloosbare (3 keuro in 2021) achterstallen worden aangerekend in het kader van de activa-maatregelen. Bijgevolg voorzien we voor 2023 geen krediet meer.

JBO-1JDB2CD-WT – PREMIES VOOR STARTENDE ZELFSTANDIGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de Jobbonus Plus en draagt bij tot de realisatie van de operationele doelstelling OD 1: 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'. Via de jobbonus plus voor startende zelfstandigen stimuleren we de overstap naar ondernemerschap in hoofdberoep voor loontrekkenden met een laag inkomen.

De jobbonus plus voor startende zelfstandigen is een nieuwe maatregel die samen met de jobbonus voor loontrekkenden in 2022 werd opgestart. Het decreet voor de jobbonus plus werd bekrachtigd op 15 juli 2022. Het BVR werd een eerste keer principieel goedgekeurd op 15 juli 2022.

De doelgroep zijn de personen die op basis van hun prestaties en de hoogte van hun loon als loontrekkende in het jaar voorafgaand aan hun overstap naar het statuut van zelfstandige in hoofdberoep recht hadden op een jobbonus.

De startende zelfstandige ontvangt maximaal twee keer een premie van 600 euro. De eerste premie van 600 euro wordt uitbetaald na de start als zelfstandige in hoofdberoep. De tweede premie van 600 euro wordt uitbetaald wanneer de zelfstandige na twaalf maanden nog steeds actief is als zelfstandige in hoofdberoep. Zo wordt duurzaam ondernemerschap ondersteund.

De jobbonus plus en de transitiepremie kunnen niet gecumuleerd worden. In het geval dat een begunstigde reeds de transitiepremie ontvangt, zal hij/zij geen jobbonus plus meer kunnen krijgen. In het geval dat er reeds een jobbonus plus werd uitbetaald en er daarna nog een transitiepremie wordt toegekend, zal het bedrag van de transitiepremie verminderd worden met het uitbetaalde bedrag van de jobbonus plus.

De jobbonus en de jobbonus plus zijn operationeel sterk aan elkaar gelinkt. Voor de uitbetaling van de jobbonus plus wordt gebruik gemaakt van het bestand van de rechthebbenden van de jobbonus. Vervolgens wordt er gekeken wie van deze rechthebbenden gestart is als zelfstandige in hoofdberoep. Begunstigden van de jobbonus plus zullen op basis van controles en gegevens worden geïdentificeerd en vervolgens automatisch een jobbonus plus toegekend krijgen. Het feit dat vanaf 2023 de doelgroep voor de gewone jobbonus wordt uitgebreid, kan dus ook gevolgen hebben voor de jobbonus plus. Bij begrotingsaanpassing zal gekeken worden hoe de doelgroep voor de jobbonus plus evolueert door deze aanpassingen aan de gewone jobbonus.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	9.133	9.196
<i>Index</i>	951	951
<i>Compensaties</i>	5.867	5.804
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	15.951	15.951

Inhoudelijke toelichting:

Aangezien de jobbonus plus in 2022 opgestart wordt zal in 2022 alleen de eerste schijf uitbetaald worden aan personen die in 2022 de overstap maken naar zelfstandige in hoofdberoep, en zal 2023 bijgevolg het eerste jaar zijn waarin zowel eerste als tweede schijven uitbetaald worden.

Bij BA 2022 werden een aantal compensaties doorgevoerd vanuit dit begrotingsartikel naar andere maatregelen. Er werd immers een onderbenutting voorzien op deze middelen in 2022, omwille van het feit dat de jobbonus plus in 2022 nog niet op kruissnelheid zit. Bij BO 2023 worden deze éénmalige

compensaties die bij BA 2022 werden doorgevoerd teruggezet naar dit begrotingsartikel, waardoor het beschikbare krediet bij BO 2023 terug 15.000 keuro bedraagt. Daar komt nog een bedrag van 951 keuro bij door indexatie, wat resulteert in een uiteindelijk budget van 15.951 keuro VAK/VEK.

Kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van <i>JB0-1JDB2CY-IS</i>	2.367	5.554	Terugzetten compensatie BA 2022 inzake diverse ICT-initiatieven arbeidsmarktreserve
Van <i>JB0-1JDB2IC-WT</i>	2.250	0	Terugzetten compensatie BA 2022 voor projectoproep vroege interventie bij ziekte
Van <i>JB0-1JDB2AA-WT</i>	1.000	0	Terugzetten compensatie BA 2022 inzake financiering onderzoek competentieprognosemodel
Van <i>JB0-1JFB2FY-IS</i>	250	250	Terugzetten compensatie BA 2022 nieuwe maatregelen werkgelegenheidsakkoord
TOTAAL	5.867	5.804	

JB0-1JDB2CE-WT – WERKHERVATTINGSTOESLAG

Korte inhoud begrotingsartikel:

De werkhervattingstoelage (WHT) is een maandelijkse forfaitaire premie voor oudere werklozen vanaf 55 jaar die het werk hervatten, als loontrekkende, als statutair personeelslid of als zelfstandige.

De bestaande maatregel WHT werd geheroriënteerd, waardoor sinds 15 maart 2018 geen nieuwe instroom meer mogelijk is.

Het budget dat vrijkomt omwille van de uitdoof van de WHT wordt geheroriënteerd naar (1) de nieuwe transitiepremie voor werkzoekenden die ondernemer worden, en (2) naar de werk-zorgtrajecten (activeringstrajecten en arbeidsmatige activiteiten).

Deze maatregel draagt bij tot de realisatie van de operationele doelstelling OD 1: 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	8.360	8.360
<i>Index</i>	870	870
<i>Compensaties</i>	-2.236	-2.236
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	6.994	6.994

Inhoudelijke toelichting:

Voor de lopende dossiers in deze uitdovende maatregel wordt voor 2023 een krediet van 6.994 keuro VAK/VEK, inclusief 870 keuro index, voorzien op dit begrotingsartikel.

De middelen die in 2023 vrijkomen omwille van de uitdoof van de werkhervattingstoelage, worden geheroriënteerd naar de transitiepremie en de Werk-Zorgtrajecten (activeringstrajecten en arbeidsmatige activiteiten Welzijn).

Wat betreft de werk-zorgtrajecten wordt in uitvoering van het decreet van 8 juli 2022 voorzien in een nieuw afsprakenkader (cfr. supra: OD 2: Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven, luik Werk-zorgtrajecten evalueren en uitbreiden (p.24)). Deze nieuwe afspraken hebben ook een impact op de besteding van de middelen. Voor 2023 is het voornaamste element de heroriëntering van de middelen voor maatschappelijke oriëntatie (500 keuro) naar de VDAB voor de financiering van de afgesproken opstap in de werk-zorgtrajecten. De opstap 2023 voor activeringstrajecten en arbeidsmatige activiteiten Welzijn werd verminderd met het bedrag van deze geheroriënteerde middelen, waardoor de naar Welzijn overgehevelde bedragen lager zijn dan de voorbije jaren.

Kredietevolutes:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar <i>JB0-1JDB2CJ-WT</i>	-1.642	-1.642	Afgesproken heroriëntering WHT-middelen naar transitiepremie
Naar <i>JB0-1JDB2CX-IS</i>	-500	-500	Financiering opstap 2023 werk-zorgtrajecten i.k.v. nieuw afsprakenkader
Naar <i>GB0-1GCF2EY-IS</i>	-84	-84	Overzetting 94 keuro (opstap 2023) naar Dept. Welzijn voor de Werk-Zorgtrajecten, waarvan 84 keuro naar VDAB gaat
Naar <i>GB0-1GCF2EA-WT</i>	-10	-10	
TOTAAL	-2.236	-2.236	

JB0-1JDB2CF-WT – JONGERENBONUS EN STARTBAANOVEREENKOMSTEN GEWEST

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de jongerenbonus, meer precies voor het project 'Deeltijds leren en deeltijds werken'. Dit project heeft tot doel bijkomende tewerkstelling ten gunste van laaggeschoolde jongeren van minder dan 30 jaar in de social profit te creëren, door de loonkost te financieren. Deze maatregel betreft recurrent beleid dat bijdraagt tot OD 1: het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden.

Ofschoon de libel  ook verwijst naar de startbaanovereenkomsten - Gewest, worden er voor 2023 geen middelen meer voorzien op dit begrotingsartikel hiervoor. De verwijzing naar de 'globale projecten - startbaanovereenkomsten' wordt voorlopig nog behouden in de benaming van het begrotingsartikel aangezien

er nog openstaande dossiers zijn waarvoor werkgevers in principe nog kunnen indienen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	1.500	1.500
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	1.500	1.500

Inhoudelijke toelichting:

Voor het project 'Deeltijds leren en deeltijds werken' werd bij decreet een maximale budgettaire enveloppe van 1.500 keuro per jaar voorzien. Bij BO 2023 wordt dit krediet opnieuw voorzien op dit begrotingsartikel.

JBO-1JDB2CG-WT – SECTORALE DOELGROEPVERMINDERINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat enerzijds de recurrente middelen voor de doelgroepkortingen van de werkgeversbijdragen voor de (maritieme) baggersector, de zeesleepvaartsector en de koopvaardij, en van de werknemersbijdragen voor de koopvaardij. Anderzijds omvat dit begrotingsartikel ook de kredieten voor de doelgroepkortingen voor de sectoren onthaalouders, kunstenaars en dienstboden bij RSZ en Lokale Besturen (ex-DIBISS). Ook hier gaat het om de middelen voor recurrent beleid.

Deze maatregelen dragen bij tot de realisatie van de operationele doelstelling OD 1: 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden', meer precies het luik 'Sectorale korting' (p.16).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	56.228	56.228
<i>Index</i>	2.894	2.894
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	59.122	59.122

Inhoudelijke toelichting:

Het budget van 56.228 keuro VAK/VEK wordt behouden bij BO 2023. Er komt louter nog een bedrag ten belope van 2.894 keuro bij door de indexatie, waardoor het uiteindelijke budget 59.122 keuro VAK/VEK bedraagt.

De regelgeving Zeevarenden loopt af op 31 december 2022. Zowel de Vlaamse als de federale overheid hebben beslist om deze te verlengen gelet op het

economische en strategische belang van deze sector. Op 1 juli 2022 werd de verlenging van de sectorale korting een eerste keer principieel goedgekeurd.

JBO-1JDB2CH-WT – TEWERKSTELLINGSPROGRAMMA'S EN AANWERVINGSINCENTIVES VOOR LANGDURIG WERKZOEKENDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de maatregel 'Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden' (AWI) en de kredieten voor de resterende DAC'ers en GESCO's bij vzw's.

AWI

De maatregel 'Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden' beoogde de tewerkstellingskansen van werkzoekenden tussen de 25 en 58 jaar die twee jaar of langer werkzoekend zijn, te bevorderen. De werkgever ontvangt hiervoor een premie in twee schijven (na een tewerkstelling van 3 maanden en na 12 maanden tewerkstelling).

Naar aanleiding van het VESOC-Werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' van 1 juli 2022 nam de Vlaamse Regering het engagement, zoals wordt aangegeven bij operationele doelstelling 1: 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden', om de aanwervingsincentive voor langdurige werkzoekenden en niet-beroepsactieve personen om te zetten naar een nieuwe doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring. Deze nieuwe doelgroepvermindering zal in werking treden eind 2023.

GESCO en DAC

Daarnaast bevat dit begrotingsartikel ook de GESCO- en de DAC-kredieten. Het zijn beide tewerkstellingsprogramma's die gericht waren op directe jobcreatie. Beide maatregelen zijn uitdovend verklaard.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	28.416	24.796
<i>Index</i>	414	414
<i>Compensaties</i>	-889	-889
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	27.941	24.321

Inhoudelijke toelichting:

Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden

Het totale beschikbare krediet is ongewijzigd ten opzichte van BA 2022 namelijk 22.503 keuro VAK en 18.883 keuro VEK.

GESCO's veralgemeend stelsel

Het GESCO-stelsel is in afbouw. De meeste projecten werden in het verleden geregulariseerd. Een 50-tal projecten is niet geregulariseerd, maar uitdovend verklaard. GESCO's die uit dienst gaan, zullen met andere woorden niet meer vervangen worden. De GESCO-arbeidsplaats vervalt op het ogenblik van de uitdiensttreding. Dit betekent dan ook dat het benodigd krediet voor deze maatregel jaarlijks zal dalen wegens natuurlijke afvloei (pensionering en het vinden van een andere job).

Het krediet neemt bij BO 2023 af door natuurlijke afvloei met 162 keuro VAK/VEK. Daarnaast neemt het krediet toe met 86 keuro VAK/VEK omwille van indexering.

DAC

Het tewerkstellingsprogramma DAC is in 2012 uitdovend verklaard. Net zoals bij de GESCO's zullen de DAC-ers die uit dienst gaan, niet meer vervangen worden. Door deze natuurlijke afvloei, zal het benodigd krediet jaarlijks verder dalen.

Het krediet neemt af met 727 keuro VAK/VEK omwille van de natuurlijke afvloei. Daarnaast neemt het krediet met 328 keuro toe omwille van de indexering.

	AWI		GESCO		DAC		Totaal	
	VAK	VEK	VAK	VEK	VAK	VEK	VAK	VEK
BA 2022	22.503	18.883	1.229	1.229	4.684	4.684	28.416	24.796
Totaal								
Delta								
<i>Index</i>			86	86	328	328	414	414
<i>Regulier</i>			-162	-162	-727	-727	-889	-889
Totaal			-76	-76	-399	-399	-475	-475
BO 2023	22.503	18.883	1.153	1.153	4.285	4.285	27.941	24.321
Totaal								

Kredietevolutes:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar <i>JB0-1JBB2AC-PR</i>	-727	-727	Uitdoof DAC-projecten
Naar <i>JB0-1JBB2AC-PR</i>	-162	-162	Uitdoof GESCO-projecten
TOTAAL	-889	-889	

JB0-1JDB2CH-IS – TEWERKSTELLINGSPROGRAMMA'S EN AANWERVINGSINCENTIVES VOOR LANGDURIG WERKZOEKENDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het GESCO-stelsel is een klassiek tewerkstellingsprogramma uit de jaren '90 dat gericht was op directe jobcreatie en dat in 2016 werd afgebouwd. De meeste projecten werden geregulariseerd. Een 50-tal projecten werd niet geregulariseerd maar uitdovend verklaard waaronder 1 project van de Vlaamse Overheid, namelijk

van Kind en Gezin. Aangezien Kind en Gezin deel uitmaakt van de consolidatiekring werden deze GESCO-middelen op een artikel voor een interne stroom (IS) geplaatst. De middelen voor de andere projecten zijn voorzien op het begrotingsartikel JB0-1JDB2CH-WT.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	5	5
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-5	-5
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	0	0

Inhoudelijke toelichting:

De laatste GESCO is in 2022 uit dienst gegaan wegens pensionering. Voor 2023 verwachten we met andere woorden geen uitgaven meer.

Kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar <i>JB0-1JBB2AC-PR</i>	-5	-5	Uitdoof GESCO-project Kind en Gezin
TOTAAL	-5	-5	

JB0-1JDB2CJ-WT – TRANSITIEPREMIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel dienen voor de financiering van de transitiepremie en dragen dus bij tot de realisatie van de operationele doelstelling OD 1: 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'- luik 'Ondernemerschap stimuleren'.

De transitiepremie is een maatregel die werkzoekenden wil stimuleren een zelfstandige activiteit in hoofdberoep op te starten. De maatregel trad in werking op 15/03/2018. De transitiepremie is van toepassing op uitkeringsgerechtigde werkzoekenden tussen 45 en 65 jaar die starten als zelfstandige in hoofdberoep, na het volgen van een pre-starterstraject. Het is een premie voor maximaal 24 maanden, startend aan 1000 euro/maand en (per kwartaal) dalend tot 300 euro/maand voor het laatste kwartaal. Het maximale (niet-geïndexeerde) bedrag dat men gespreid over 24 maanden kan ontvangen, is 15.600 euro. Deze maatregel wordt gefinancierd met het krediet dat vrijkomt door de uitdoof van de werkhervattingstoelag.

Uitbreiding transitiepremie.

Vanaf 1 april 2021 werd de transitiepremie uitgebreid naar alle werkzoekenden ongeacht de leeftijd en dit in het kader van het 'Alle Hens Aan Dek'-plan (AHAD), goedgekeurd door het VESOC, dat op zijn beurt geïntegreerd werd binnen het

overheidsbreed project Vlaamse Veerkracht, met name VV016 'Activering/verhogen van de werkzaamheidsgraad met 80% .

Het bedrag van de transitiepremie wordt in die periode gehalveerd tot 7.800 euro gespreid over 24 maanden. Deze verruiming liep in principe tot 31 maart 2022. Voor deze tijdelijke uitbreiding werden initieel middelen voorzien binnen de relanceprovisie.

Na 1 april 2022 werd deze uitbreiding van de transitiepremie echter structureel gemaakt, waarbij het maximale premiebedrag van 7.800 euro werd behouden.

Daarnaast worden ook stappen gezet om de transitiepremie ook uit te breiden naar niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden. Afhankelijk van de inschrijvingsduur bij de VDAB wordt een halve premie (na minstens 12 maanden inschrijving) of kwart premie (na minstens 6 maanden inschrijving) toegekend.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	4.874	15.384
<i>Index</i>	507	507
<i>Compensaties</i>	8.682	1.952
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	14.063	17.843

Inhoudelijke toelichting:

Bij BO 2023 worden een aantal éénmalige compensaties die bij BA 2022 werden doorgevoerd teruggezet naar dit begrotingsartikel, waardoor het beschikbare krediet bij BO 2023 op 13.556 keuro VAK en 17.336 keuro VEK komt. Daar komt nog een bedrag van 507 keuro bij door indexatie, wat resulteert in een uiteindelijk budget van 14.063 keuro VAK en 17.843 keuro VEK.

We gaan ervan uit dat bovenvermelde structurele uitbreidingen zullen maken dat de kredietbehoefte voor 2023 dichter zal aanleunen bij het in 2023 beschikbare krediet op dit begrotingsartikel dan in 2022.

Kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van JB0-1JEB2GA-WT	3.700	0	Terugzetten éénmalige compensatie BA 2022 voor ondersteuning sociale economie
Van JB0-1JDB2IC-WT	3.260	0	Terugzetten éénmalige compensaties BA 2022 voor projectoproepen mentale veerkracht en toeleiding naar de kinderopvang
Van JB0-1JDB2CE-WT	1.642	1.642	Overheveling budget werkhervattingstoelage (uitdovend) naar transitiepremie

Van <i>JB0-1JAB2ZZ-WT</i>	400	400	Terugzetten éénmalige compensatie BA 2022 voor ontwikkelingskosten premie kwalificerend werkpleklers
Van <i>JB0-1JAB2ZZ-WT</i>	550	0	Terugzetten éénmalige compensaties BA 2022 voor communicatiecampagnes Individueel Maatwerk en werkgelegenheidsakkoord
Van <i>JB0-1JAB2ZZ-LO</i>	170	170	Terugzetten éénmalige compensatie BA 2022 naar lonen
Naar <i>JB0-1JDB2IB-WT</i>	-1.040	-260	Uitbreiding sectorconvenants met 6 VTE voor detailhandel en zelfstandige kleinhandel en 1 VTE voor bankensector
TOTAAL	8.682	1.952	

JB0-1JDB2CL-IS – VLAAMSE RADIO- EN TELEVISIEOMROEP

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel bevatte in 2022 een éénmalige facultatieve toelage voor de VRT, naar aanleiding van het project JumpJobs, waarmee we jongeren (vanaf 18 jaar) van verschillende opleidingsniveaus de kans wilden bieden om een betaalde leerervaring (van 4 weken) op te doen bij tal van bedrijven. Zowel jongeren die net afgestudeerd waren als jongeren die al even op zoek waren naar werk, konden participeren. Extra focus ging hierbij naar jongeren met BSO- en TSO-profielen, en naar jongeren die al 1 à 2 jaar met wisselend succes aan de slag waren of helemaal geen werk vonden na het verlaten van school.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	150	150
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-150	-150
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar <i>JB0-1JDB2IC-WT</i>	-150	-150	Terugzetten middelen voor éénmalige toelage aan VRT voor project Jumpjobs
TOTAAL	-150	-150	

JBO-1JDB2CX-IS – VDAB - WERK-ZORGTRAJECTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 1: 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'. Dit begrotingsartikel bevat de kredieten in het kader van het W² decreet. Bij uitvoering van het decreet werk-welzijn, zijn zowel werk- als zorgcoördinatoren voorzien die gezamenlijke rapportering dienen op te stellen voor de werkwelzijnstrajecten.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	1.748	1.748
<i>Index</i>	153	153
<i>Compensaties</i>	632	632
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	2.533	2.533
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting:

De kredieten, exclusief index, op dit begrotingsartikel stijgen met 632 keuro VAK/VEK door een verhoging van zowel het aantal trajecten als de kost per activeringstraject. Door de verschillende spilindexoverschrijdingen in 2022 komt hier nog 153 keuro bij. Hierdoor bedraagt het uiteindelijke krediet voor dit begrotingsartikel 2.533 keuro VAK/VEK.

Kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van JBO-1JDB2CY-IS	132	132	Overdracht in het kader van de trajectverhoging.
Van JBO-1JDB2CE-WT	500	500	Overdracht van de middelen maatschappelijke oriëntatie ter compensatie van de verhoging van de uitvoering van de activeringstrajecten.
TOTAAL	632	632	

Zie ook paragraaf 1.3.2. Overige entiteiten onder gezag , 1.3.2.1. Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

JBO-1JDB2CY-IS – VDAB

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de : 1 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'.

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de kernopdrachten van de VDAB inzake het bevorderen van transities naar werk en het faciliteren van werk, de beleidskredieten voor de loopbaancheques en kredieten financiering van OCMW's in kader van de begeleiding van leefloners, de wijk-werk cheque, middelen tijdelijke werkervaring en het tenderbeleid VDAB.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	537.397	537.339
<i>Index</i>	36.439	36.439
<i>Compensaties</i>	- 10.059	- 13.246
<i>Andere bijstellingen</i>	- 2.637	608
BO 2023	561.140	561.140
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting:

De toelage voor VDAB op dit begrotingsartikel bedraagt 561.140 keuro VAK/VEK bij BO 2023. De toelage wordt verhoogd met 23.743 keuro VAK en 23.801 keuro VEK ten opzichte van BA 2022. Deze toename is hoofdzakelijk te wijten aan de spilindexoverschrijdingen van 2022, die voor dit begrotingsartikel een stijging betekent van 36.439 keuro VAK/VEK. Daarnaast worden enkele generieke besparingen op personeels- en apparaatskredieten doorgevoerd alsook een compensatie naar het departement WSE in het kader van Individueel Maatwerk. De VIA middelen (VIA 2, 3, 4, 5 en 6 inclusief indexatie, loon- en administratieve kost) worden naar het departement CJM gecompenseerd (-9.460 keuro). De Vlaamse Regering legt een afroaming op van 2.5% en 3% op energiebudgetten van entiteiten met een verbruik van meer dan 100 keuro. Op 15 juli keurde de Vlaamse Regering een verhoging van de afroaming van de energiebudgetten naar 3% waardoor de compensatie naar de provisie steeg van 62 keuro naar 74 keuro.

Kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar JBO-1JDB2CD-WT	-2.367	-5.554	Terugzetten compensatie werkgelegenheidsakkoord BA 2022

Naar <i>JB0-1JEB2HF-WT</i>	-1.307	-1.307	Compensatie geschatte bedrag SINE ter financiering IMW
Van <i>GB0-1GBF2FA-PR</i>	+1.790	+1.790	Compensatie VIA 5 inclusief indexatie
Van <i>CB0-1CBG2AI-PR</i>	+1.538	+1.538	Compensatie VIA 6 inclusief indexatie
Naar <i>JB0-1JDB2CX-IS</i>	-132	-132	Compensatie trajectverhoging werk – zorgtrajecten
Naar <i>HB0-1HBX2AE-WT</i>	-9.460	-9.460	Overdracht van de VIA middelen (inclusief index) naar het departement CJM
Naar <i>HB0-1HAX2ZZ-LO</i>	-54	-54	Overdracht loon naar het departement CJM
Naar <i>HB0-HAX2ZZ-WT</i>	-9	-9	Overdracht werkingskosten naar het departement CJM
Van <i>SG0-1SKC2TA-WT</i>	+16	+16	Teruggave kredieten Traject
Naar <i>CB0-1CBX2AC-PR</i>	-74	-74	Afromingen actieplan EE
TOTAAL	-10.059	-13.246	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Terugdraaien afroming Relance middelen BA 2022	0	+3.245	Terugdraaien afroming Relance middelen BA 2022
Generieke personeelsbesparing	-4.462	-4.462	Generieke personeelsbesparing
Generieke besparing apparaatskredieten	-375	-375	Generieke besparing apparaatskredieten
10% recurrente relance middelen voor digitale transformatie vanuit de relanceprovisie	+2.200	+2.200	10% recurrente relance middelen voor digitale transformatie
TOTAAL	-2.637	608	

Zie ook paragraaf 1.3.2. Overige entiteiten onder gezag , 1.3.2.1. Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 12: 'De dienstverlening vanuit de overheid performant en klantgericht uitbouwen'. Dit begrotingsartikel omvat de VDAB toelage voor investeringsuitgaven, zowel van roerende als onroerende goederen.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	14.827	15.134
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	14.827	15.134

Inhoudelijke toelichting:

In totaal bevat dit begrotingsartikel bij BO 2023 14.827 keuro VAK en 15.134 keuro VEK. Het krediet op dit begrotingsartikel blijft onveranderd t.o.v BA 2022

Zie ook paragraaf 1.3.2. Overige entiteiten onder gezag , 1.3.2.1. Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

1.3.2. Overige entiteiten onder gezag

1.3.2.1. Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

Omschrijving

VDAB heeft de kredieten onder ISE Activering (werk) gebruikt om haar decretale opdrachten uit te voeren met name:

- 1) voor iedere persoon op beroepsactieve leeftijd de arbeidsbemiddeling en begeleiding met het oog op een duurzame loopbaan te verzekeren, te organiseren en te bevorderen, en ook zijn loopbaanperspectief en loopbaaneigenaarschap te faciliteren;
- 2) voor elke werkgever perspectief op talent te verschaffen door instrumenten, arbeidsmarktinformatie, advies en ondersteuning aan te bieden om vacatures en leerwerkplekken te vervullen;
- 3) te controleren of de verplicht ingeschreven werkzoekende beschikbaar is voor de arbeidsmarkt.

Toelichting op detailniveau

Om haar decretale opdrachten uit te voeren neemt VDAB tal van maatregelen, naast de middelen voorzien voor de lonen en de werking van het agentschap. Zo voorziet VDAB middelen voor maatregelen zoals wijk-werken, Bijzondere TewerkstellingsOndersteunende Maatregelen (BTOM), begeleidingsvergoedingen aan OCMW's, samenwerking met partners onder de vorm van tenders, subsidies aan derden en investeringen ter ondersteuning van deze maatregelen.

Ontvangsten

De ontvangsten van het agentschap omvatten eigen (gecorrigeerde) ontvangsten voor een bedrag van 91.615 keuro en ontvangsten vanuit de toelage van de Vlaamse overheid voor een bedrag van 565.658 keuro. De eigen ontvangsten stijgen tegenover BA 2022 met 1.621 keuro. Deze lichte stijging komt vooral door de geraamde opbrengsten uit de samenwerking met RIZIV dat stijgt naar 36.303 keuro tegenover 24.000 keuro bij BA 2022. De eigen opbrengsten uit het wijk-werken en de ESF regiedossiers dalen respectievelijk naar een totaal bedrag van 9.811 keuro en 37.821 keuro. VDAB verwacht voor wijk-werken minder instroom waardoor de uitgaven ook verder zullen dalen. De ontvangsten uit ESF regiedossiers (ESR 39.10) daalt zoals hierboven beschreven omdat de ontvangsten uit REACT-EU ook op deze ESR code opgenomen worden. Daar verwacht VDAB minder ontvangsten uit bij de begrotingsopmaak 2023.

De toelagen die VDAB ontvangt onder ISE activering (ESR 46.10) stijgt tegenover BA 2022 met 24.823 keuro. Deze stijging is te wijten aan de indexatie van de lonen ten gevolge van de verschillende spilindexoverschrijdingen in 2022. VDAB heeft om de indexatie van de lonen op te vangen 36.678 keuro aan extra toelage ontvangen. Er werd daarnaast wel een generieke besparing op de personeels- en apparaatskredieten doorgevoerd van 4.462 keuro en 375 keuro. Het agentschap heeft in samenspraak met het departement Cultuur, Jongeren en Media beslist om de middelen die het gekregen heeft in het kader van het Vlaams Intersectoraal Akkoord af te staan aan het departement. Hierbij werd een toelage van in totaal 9.523 keuro gecompenseerd. Ten slotte werden de middelen van het werkgelegenheidsakkoord ontvangen bij BA 2022 en de SINE middelen (ter financieringen van het Individueel Maatwerk) overgeheveld naar het departement Werk en Sociale Economie.

Naast de eigen inkomsten en de toelage heeft VDAB op zijn ESR begroting nog een post van overgedragen overschot van de vorige boekjaren. Deze daalt met 23.995 keuro tot een bedrag van 157.907 keuro. ESR 08.21 wordt na de uitvoering van de begroting 2022 aangepast aan het over te dragen overschot van het boekjaar 2022. Een laatste post is ESR 88.17. Dit zijn de terugbetalingen van de EU in het kader van geprefinancierde uitgaven door VDAB. VDAB verwacht dat ESF het vastgesteld recht van 2021 en een groot deel van het vastgesteld recht 2022 aan VDAB terugbetaalt.

Uitgaven

De (gecorrigeerde) betaalluitgaven van VDAB binnen de ISE Activering stijgen met 33.054 keuro naar een totaal uitgaven van 773.827 keuro. De grootste stijging is op ESR code 11, de lonen en sociale lasten, met 51.254 keuro. De lonen van het agentschap stijgen vooral door de overschrijding van de spilindex (+51.269k

euro). Naast de indexering werd er een besparing doorgevoerd van 4.462 keuro op de personeelskosten.

De werkingskosten op ESR 12.11 stijgen met 17.554 keuro tegenover BA 2022. Het totaal budget op ESR 12.11 bedraagt 199.354 keuro. De algemene werkingskosten (I&T, diensten onder Arbeidsmarktbeheer en de staf- en ondersteunende diensten) blijven constant bij BO 2023. De toename van de kredieten is in hoofdzaak te wijten aan de opstart van een nieuwe tender "Groeien en Leren Op de Werkvloer" (GLOW) (+18.599 keuro) dat de opvolger is van het voormalige GOB (Gespecialiseerde Opleidings-, Begeleidings- en Bemiddelingsdienst). De meeruitgaven van deze tender vertaalt zich echter in een daling van de uitgaven op ESR 31.32, waaronder het budget subsidies aan gespecialiseerde diensten voor Personen Met een ArbeidsBeperking (pmab) zich bevindt. Deze uitgaven verlagen met 22.479 keuro tegenover BA 2022. Daardoor dalen de uitgaven van 54.507 keuro naar 32.028 keuro. De compensatie van de VIA middelen naar het departement Cultuur, Jongeren en Media zoals hierboven beschreven bij de toelage en de minder uitgaven voor de maatregel wijk-werken door een mindere instroom (ESR 34.31 en 43.40) zorgen voor een bijkomende daling van de uitgaven onder de ISE Activering.

De roerende investeringsuitgaven die gebruikt worden voor o.a. investeringen in I&T dalen in 2023 met 3.789 keuro.

Naast de gecorrigeerde betaaluitgaven vinden we ook het over te dragen overschot van het boekjaar (ESR 03.22) dat verhoogd werd met 9.510K euro. Dit over te dragen overschot omvat o.a. de middelen uit de verkoop van gebouwen opdat VDAB de middelen later kan recupereren ter financiering van de Mastercampus te Roeselare. Bij BO 2023 bedraagt het over te dragen overschot 167.417 keuro waarvan 29.832 keuro uit de verkoop van gebouwen.

Ten slotte zijn er nog de kredietverleningen aan de EU instellingen op ESR 84.17. Dit bedrag is gelijk aan het vastgesteld recht dat ingeschreven is bij de ontvangsten op ESR 39.10. Voor BO 2023 bedraagt dit 54.245 keuro. Dat is de optelsom van de Regie en Actor dossiers van het begrotingsjaar 2023.

2. ISE LOOPBANEN

2.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

Het geheel van acties onder dit structurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat' (zie hoger¹²).

2.2 Operationele doelstellingen

OD 6: Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden

We streven naar een evenwichtigere balans tussen arbeid en privé voor alle gezinnen zodat mensen zich volop kunnen ontplooiën in een duurzame loopbaan. Naast meer flexibele en betaalbare kinderopvang afgestemd op werkende ouders (en werkzoekenden die een opleiding of intensieve begeleiding volgen) – waarvoor het beleidsdomein Welzijn instaat – kijken we hierbij vooral naar dienstencheques en thematische verloven.

Dienstencheques

- De dienstencheques zijn belangrijk in de ondersteuning arbeid-privé, de jobcreatie voor kwetsbare groepen en de strijd tegen zwartwerk.
- Het wijzigingsdecreet dat het mogelijk maakt dat dienstenchequewerknemers begeleidende taken kunnen opnemen werd op 12 oktober 2022 goedgekeurd in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement. We overleggen met de sector om het potentieel van stages als nieuw aanwervingskanaal voor zeer kwetsbare werkzoekenden maximaal te ontsluiten. De stages worden enkel ingezet waar deze noodzakelijk zijn om de brug tussen werkzoekende en werkende te vormen en een duurzame kans op tewerkstelling te garanderen. Naast de stages blijven job- en taalcoaching in de job zelf essentiële onderdelen van onze aanpak.
- We hebben aandacht voor de **werkbaarheid** van de jobs en de beheersbaarheid van het systeem van de dienstencheques. Ondersteund met ESF-financiering lopen er projecten rond werkbaar werk die inzetten op het in kaart brengen van werkbaar werk (update scan), het uitwerken van een concept werkbaarheidsconsulent, opleiding en visievorming over hoe werkbaar werk duurzaam kan verankerd worden in de sector.
- We optimaliseren het dienstenchequesysteem door het aan te passen conform de vereisten van een digitale en snelle dienstverlening. We gaan voor 100% digitale (elektronische) dienstencheques, waarbij we bijzondere aandacht besteden aan gebruiksvriendelijke oplossingen voor minder digitaal onderlegde gebruikers.
We bereiden in 2023 de uitrol voor van dit **nieuw digitaal systeem**. We finaliseren de nodige wijzigingen aan het BVR dienstencheques, detecteren eventuele noden m.b.t. de gebruiksvriendelijkheid van het nieuwe systeem en

¹² SD 2 Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat.

bereiden een nieuw bestek voor i.k.v. de gunning van de uitgifte van de dienstencheques.

- In 2022 werden structurele maatregelen genomen om de **rentabiliteit** van de sector te versterken door de inruilwaarde van de cheques aan 100% te indexeren.

Aan de hand van de permanente monitor, en van het prognosemodel dat vorig jaar werd ontwikkeld, wordt de rendabiliteit van de dienstencheque-ondernemingen jaarlijks gemonitord. Vanuit die monitoring blijven we alert op eventuele noden tot verdere optimalisering.

- Op basis van de analyse die het Departement WSE maakte van het **Opleidingsfonds dienstencheques**, en van de resultaten van de enquête bij dienstencheque-ondernemingen en werknemers (2022), zullen we initiatieven nemen om de werking van het fonds efficiënter te laten verlopen.

Thematische verlopen

- Voortbouwend op de aanpassing van de loopbaanonderbreking in de publieke sector, moet ook de regelgeving Vlaams Zorgkrediet gewijzigd worden om de onderbreking makkelijker te kunnen stopzetten of pauzeren. De opstart van deze aanpassing is voorzien eind 2022 en zal doorlopen in 2023.

OD 7: Loopbaantransities faciliteren en omkaderen

De arbeidsmarkt is in volle beweging. Jobs verdwijnen, nieuwe jobs zijn in opmars en de inhoud en taken van elke job zijn onderhevig aan verandering. Tegenover die achtergrond bouwen we aan een duurzaam loopbaanmodel van de schoolbanken tot aan het pensioen.

We willen mensen aanmoedigen om regelmatig stil te staan bij hun loopbaan (en competenties), zich te (her)oriënteren, ontwikkelen, volgende loopbaanstap(pen) te zetten en indien nodig van job te veranderen. Kortom, dat ze hun loopbaan in handen kunnen nemen.

We ondersteunen hen hierin met open loopbaanservices, die gebruikt kunnen worden door alle actoren op de arbeidsmarkt. Werken aan loopbanen vergt immers niet alleen een sterk beleidsraamwerk, maar ook de verantwoordelijkheid van alle spelers.

Inzetten op loopbaanondersteuning

- Om iedere burger (inclusief niet-beroepsactieven) een loopbaanperspectief te kunnen bieden, werkt VDAB stap voor stap aan een loopbaanplatform¹³ dat kan worden gepersonaliseerd, waarin de burger zijn loopbaandata kan beheren en persoonlijke suggesties rond jobs, opleidingen van private en publieke actoren en slimme tips worden getoond na het invullen van specifieke loopbaanondersteunende tools. In 2023 werkt VDAB onder andere aan een betere visualisatie van de loopbaancheques binnen het loopbaanplatform en het in real-time tonen van het recht op loopbaancheques aan de burger. Dit versnelt en vereenvoudigt de aanvraagprocedure van de loopbaancheques voor de

¹³ Deze actie kadert binnen het RRF.

burger. Dit zijn voorbereidende stappen om de link te kunnen leggen naar de leer- en loopbaanrekening.

- Via de loopbaancheques bieden we een breed aanbod van loopbaanbegeleiding aan werkenden. We nemen in 2023 maatregelen om de opvolging van de kwaliteit van de dienstverlening en het versterken van het kwaliteitskader nog te verhogen. Daarnaast starten we een project waarbij niet-beroepsactieven van dezelfde dienstverlening van de loopbaancentra gebruik kunnen maken als de burgers die momenteel recht hebben op loopbaancheques. Dit initiatief zal nadien geëvalueerd worden.

Jobmobiliteit ondersteunen

- Omdat het op de huidige arbeidsmarkt cruciaal is om vooruit te kijken en te anticiperen op toekomstige opportuniteiten en uitdagingen, willen we proactief inzetten op begeleiding bij een (dreigend) ontslag, en samen met de sociale partners bekijken hoe we deze periode van ontslag kunnen ombuigen naar ontwikkeloportunities voor de loopbaan. In het kader van het VESOC-werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' hebben de Vlaamse Regering en de sociale partners hun ambitie hernomen om samen uitvoering te geven aan het **Actieplan Herstructurering**.
- Voortbouwend op het CareerFlow-pilootproject gaan we **in 2023 van start met de Transitiepunten**.¹⁴ Deze richten zich op transitievragen van werkgevers en werknemers. Een duurzaam loopbaanbeleid en loopbaanperspectief staan hierbij voorop. In de transitiepunten worden expertise en kennis rond de verschillende aspecten van transitievragen samengelegd om een oplossing te voorzien op maat van de werkgever en werknemer. De transitiepunten zullen ondersteuning krijgen vanuit een breed netwerk om zowel de expertise als het draagvlak te vergroten. Deze worden gecoördineerd door een neutrale dienstverlener die zich richt op transities over ondernemingen en sectoren heen. Mogelijke (netwerk)partners zijn vakbonden, opleidingsverstrekkers, sectorfondsen, werkgeversvertegenwoordiging, HR-dienstverleners, sociale secretariaten, ... VDAB zal samen met VLAIO de coördinatie opnemen en de transitiepunten ondersteunen.
- Naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne en de bijhorende energiecrisis worden opnieuw meer bedrijven en werknemers geconfronteerd met tijdelijke werkloosheid. VDAB werkte tijdens de coronacrisis reeds een aanpak uit met als doel alle **tijdelijk werklozen** te benaderen met een passend aanbod en de vrijgekomen tijd te gebruiken voor competentieversterking. VDAB werkt een aanpak uit om binnen zowel de huidige crisis als op structurele basis tijdelijke werkloosheid nog meer te kunnen inzetten als een activeringshefboom. VDAB werkt op korte termijn een aanpak uit waarbij ze rekening houden met de ervaringen van de voorgaande jaren met betrekking tot de begeleiding en opleiding van intensief tijdelijke werklozen.

¹⁴ Deze actie kadert binnen het RRF.

2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

LOOPBANEN, MVG excl. DAB

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2022	evolutie	BO 2023	BA 2022	evolutie	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	1.390.435	260.362	1.650.797	1.390.435	260.362	1.650.797
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	228.453	26.595	255.048	228.453	26.595	255.048
Totaal	1.618.888	286.957	1.905.845	1.618.888	286.957	1.905.845

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Het inhoudelijk structurelement (ISE) 'Loopbanen' overkoepelt aan uitgavenzijde drie maatregelen: de dienstencheques, het Vlaams Zorgkrediet (Gemeenschap en Gewest) en de aanmoedigingspremies (Landingsbanen en Social Profit en Privé).

Onder paragraaf 2.3.1.2 worden de bijhorende begrotingsartikelen meer in detail besproken.

Het totale krediet voor dit ISE neemt bij BO 2023 toe met 287 keuro VAK/VEK. Dit is een stijging van 17% ten opzichte van BA 2022. Deze stijging situeert zich hoofdzakelijk bij de ESR-uitgaven, meer bepaald bij het WT-artikel van dienstencheques (+252.269 keuro), het Vlaams Zorgkrediet Vlaams Gewest (+2.199 keuro), het Vlaams Zorgkrediet Vlaamse Gemeenschap (+4.767 keuro) en de aanmoedigingspremies social profit en privé (+1.795 keuro). De kredieten voor de aanmoedigingspremies landingsbanen nemen af met (-668 keuro).

Wat betreft de participaties -meer precies het PA-artikel voor dienstencheques- resulteert de lagere prognose aangekochte dienstencheques voor de maanden november en december 2023 tegenover de vorige begrotingsronde in een negatieve bijstelling met 10.961 keuro. Door de indexatie op dit begrotingsartikel van 37.556 keuro neemt het totale krediet op dit begrotingsartikel uiteindelijk toe met 26.595 keuro.

2.3.1. Departement WSE

2.3.1.1. Ontvangstenartikelen

De ontvangstenartikelen in deze paragraaf hebben betrekking op de dienstencheques en kaderen bijgevolg binnen operationele doelstelling 6: 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden'.

JBO-9JDBAEA-OW – DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel komen de ontvangsten en vorderingen toe in het kader van de maatregel dienstencheques. Het omvat meer bepaald de vorderingen ten aanzien van erkende dienstenchequebedrijven en Sodexo, de creditnota's vervallen dienstencheques en tot slot de rechtsplegingsvergoedingen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	10.584	0	0
Bijstelling BO 2023	5.539	0	0
BO 2023	16.123	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De ontvangst die geraamd werd bij BA 2022 wordt met 5.539 keuro naar boven bijgesteld tot 16.123 keuro.

Voor alle componenten uitgezonderd de rechtsplegingsvergoedingen wordt een hogere ontvangst verwacht in 2023 t.o.v. 2022:

- Voor de ontvangsten die voortvloeien uit de vorderingen ten aanzien van erkende ondernemingen, ramen we een bedrag van 495 keuro.
- De vorderingen ten aanzien van Sodexo zouden in 2023 een ontvangst opleveren van 63 keuro.
- We verwachten in 2023 11 keuro te ontvangen aan rechtsplegingsvergoedingen.
- Voor de vervallen dienstencheques voorzien we in 2023 een bedrag van 15.554 keuro ten opzichte van 10.156 keuro bij BA 2022.

Deze stijging is het gevolg van het feit dat er rekening wordt gehouden met een procentueel hogere verhouding vervallen dienstencheques ten opzichte van uitgegeven cheques en een hogere inruilwaarde van de dienstencheques Bij BO 2023 werd er rekening gehouden met een inruilwaarde van 25,42 euro ten opzichte van 23,48 euro bij BA 2022.

JBO-9JDBAEA-OP – DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel werd gecreëerd bij BA 2020 om tegemoet te komen aan de gewijzigde aanrekening van de subsidiefacturen dienstencheques. Sindsdien worden de facturen voor november en december 2022 beschouwd als nog niet verschuldigde subsidies (vooruitbetaling), omdat de subsidiabele prestatie die er tegenover staat nog niet zullen hebben plaatsgevonden in 2022 en bijgevolg zullen worden aangerekend op het begrotingsartikel JBO-1JDB2EA-PA. Bij de oplevering van de prestaties in 2023 wordt de vooruitbetaling conform het ESR afgeboekt als een kredietaflossing op dit artikel en wordt de volledige uitgave aangerekend op de ESR-uitgave. Tegenover de ontvangen voorschotfacturen staan ontvangsten voor de overheid.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	223.059	0	0
Bijstelling BO 2023	15.489	0	0
BO 2023	238.548	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De totaal geraamde ontvangst voor 2023 bedraagt 238.548 keuro en stemt overeen met de prognose van het aantal aangekochte dienstencheques van november en december 2022 (in totaliteit 14.527.876 dienstencheques) maal de subsidiewaarde (16,42 euro) van een cheque.

Bij BA 2022 bedroeg de geraamde ontvangst 223.059 keuro. De bij BO 2023 geraamde ontvangst stijgt met andere woorden met 15.489 keuro. De hogere prognose is volledig te wijten aan de hogere subsidiewaarde (16,42 ipv 14,48 euro bij BA 2022).

2.3.1.2. Uitgavenartikelen

JBO-1JDB2EA-WT – DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de uitvoering van het stelsel van de dienstencheques. Dit stelsel draagt bij tot het realiseren van de operationele doelstelling 6: 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden'. Daarnaast beoogt dit stelsel de jobcreatie voor kwetsbare groepen en de bestrijding van zwartwerk.

Het beleidskrediet dienstencheques is de resultante van de volgende financiële stromen:

- betaling subsidies (gewone stelsel en moederschapshulp),
- administratiekosten aan de uitgiftemaatschappij Sodexo,
- de ondersteuning van de dienstenchequebedrijven via het Opleidingsfondsen en

- de terugvorderingen in het kader van het dienstenchequestelsel. Voor de laatst genoemde stroom, zie ontvangstenartikel JB0-9JDBAEA-OW.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	1.286.082	1.286.082
<i>Index</i>	227.002	227.002
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	25.267	25.267
BO 2023	1.538.351	1.538.351

Inhoudelijke toelichting:

Vanaf BA 2020 is er, in samenspraak met het Rekenhof, een gewijzigde aanrekeningsmethodiek voor de dienstencheques van kracht namelijk: aanrekenen op het moment van de prestatie. De subsidies van de aldus uitgegeven dienstencheques waarvoor er op het einde van het jaar nog geen prestatie werd geleverd, worden beschouwd als niet-verschuldigde subsidies en derhalve als voorschotfacturen. De facturen van de maanden november en december 2023 zullen worden beschouwd als voorschotfacturen. Deze worden aangerekend op het begrotingsartikel JB0-1JDB2EA-PA.

De kredietbehoefte bij BO 2023 kan worden opgedeeld in de volgende financiële stromen:

- Subsidiekost facturen november 2022-oktober 2023 (exclusief indexering van de subsidiewaarde): 1.280.838 keuro
- Decreetwijziging van de wet tot bevordering van de buurtdiensten en banen: 14.684 keuro (zie verderop voor meer uitleg)
- Administratiekost: 11.488 keuro
- Opleidingsfonds: 4.339 keuro

De kredietbehoefte bij BO 2023 bedraagt dus 1.311.349 keuro VAK/VEK exclusief indexering. De totale kredietbehoefte (exclusief indexering) ligt met andere woorden 25.267 keuro VAK/VEK hoger dan bij BA 2022.

Deze positieve bijstelling is het gevolg van de hogere prognose van het aantal aangekochte dienstencheques (+3,61% t.o.v. 2022). In tegenstelling tot bij BA 2022 wordt er in het prognosemodel geen rekening meer gehouden met de impact van corona. Bij BA 2022 was dit nog wel het geval voor de laatste maanden van 2021 en de eerste drie maanden van 2022.

Daarnaast kan deze stijging ook verklaard worden door de geraamde budgettaire impact van de decreetwijziging waarbij dienstenchequewerknemers gedurende de uitoefening van de activiteit begeleiding kunnen aanbieden op de werkvloer, zowel voor dienstenchequewerknemers als werkzoekenden (bijvoorbeeld in het kader van VDAB-stages). Het mogelijk maken van deze stages resulteert in een meerkost op het dienstenchequestelsel als gevolg van een toegenomen instroom aan werknemers waardoor vraag en aanbod in de sector beter op elkaar worden afgestemd.

De totale budgettaire impact van bovenstaande elementen resulteert in een bijstelling van 45.045 keuro VAK/VEK

Door het rechtzetten van de kredietbasis voor indexering (-19.778 keuro VAK/VEK) bedraagt de finale bijstelling echter 25.267 keuro VAK/VEK. Er gebeurt een rechtzetting van de kredietbasis omdat bij BA 2022 al een gedeelte (19.778 keuro) werd toegekend om de toen nog onvolledige indexering in het verleden te compenseren. Dit bedrag wordt nu bij BO 2023 eerst uit de kredietbasis gehaald om op deze manier dubbelstellingen te vermijden. Vervolgens wordt een volledige index (100%) toegekend van 227.002 keuro VAK/VEK om het effect van de vijf overschrijdingen van de spilindex op kruissnelheid op te vangen. Vanaf 1 juli 2022 is het indexeringsmechanisme namelijk aangepast. Daar waar de totale inruilwaarde van de dienstencheques in het verleden gedeeltelijk werd geïndexeerd, gebeurt dit vanaf 1 juli 2022 bij een overschrijding van de spilindex volledig.

Deze bijkomende kredietbehoefte van 25.267 keuro VAK/VEK wordt via een bijstelling toegekend uit de algemene middelen gezien het hier een open-end regeling betreft. Dit bedrag is eveneens opgenomen in de tabel netto-beleidsruimte in de Algemene Toelichting.

Kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Kostendrijver aantal aangekochte dienstencheques	45.045	45.045	De verwachte groei van het aantal aangekochte dienstencheques uit het prognosemodel (+3,61% t.o.v. 2022) en de impact van de decreetswijziging van de wet tot bevordering van de buurtdiensten en banen resulteert in een positieve bijstelling.
Rechtzetten kredietbasis voor indexering	-19.778	-19.778	Bij BO 2023 worden er vijf overschrijdingen van de spilindex (tem oktober 2022) op kruissnelheid gebracht. Om de indexberekening te faciliteren wordt het gedeelte dat al bij BA 2022 werd toegekend om de onvolledige indexering uit het verleden te compenseren eerst uit de kredietbasis verwijderd.
TOTAAL	25.267	25.267	

JB0-1JDB2EA-PA – DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel dient om tegemoet te komen aan de sinds BA 2020 gewijzigde aanrekening van de subsidiefacturen dienstencheques. De facturen worden aangerekend op het moment dat er effectief een gesubsidieerde prestatie plaatsvindt. De subsidies van de aldus uitgegeven dienstencheques waarvoor er op het einde van het jaar nog geen prestatie werd geleverd, worden aldus beschouwd als niet-verschuldigde subsidies en derhalve als voorschotfacturen. Meer concreet worden de facturen van de maanden november en december 2023 beschouwd als voorschotfacturen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	228.453	228.453
<i>Index</i>	37.556	37.556
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-10.961	-10.961
BO 2023	255.048	255.048

Inhoudelijke toelichting:

De facturen voor november en december 2023 worden beschouwd als nog niet verschuldigde subsidies (vooruitbetaling). De subsidiabele prestaties die er tegenover staan, zullen namelijk niet meer plaatsvinden in 2023 en zullen bijgevolg worden aangerekend op het PA-artikel. Er is hiervoor een bedrag geraamd van 255.048 keuro VAK/VEK. Het krediet neemt toe met 26.595 keuro VAK/VEK ten opzichte van BA 2022. De krediettoename van 26.595 keuro is de resultante van enerzijds de negatieve bijstelling (-10.961 keuro) en de toekenning van de index (+37.556 keuro):

De bijstelling van -10.961 keuro VAK/VEK komt tot stand door volgende bewegingen:

- het rechtzetten van de kredietbasis voor indexering (-6.004 keuro). Voor meer uitleg over de rechtzetting van de kredietbasis zie artikel JB0-1JDB2EA-WT.
- daarnaast is er een lagere prognose van het aantal aangekochte dienstencheques door het prognosemodel voor november/december 2023 (-7.894 keuro) ten opzichte van november/december 2022. Tengevolge van de decreetswijziging waarbij dienstenchequewerknemers gedurende de uitoefening van de activiteit begeleiding kunnen aanbieden op de werkvloer, zowel voor dienstenchequewerknemers als werkzoekenden, verwachten we dat de instroom zal verhogen. Hierdoor wordt de bovenvermelde daling wat gedempt met +2.937 keuro

De toename in het totale krediet is voornamelijk toe te schrijven aan de index die toegekend wordt ten belope van 37.556 keuro. Het betreft hier de index voor 5 spilindexoverschrijdingen (t.e.m. oktober 2022) Het gaat hier om een volledige index van 100%. Vanaf 1 juli 2022 is het indexeringsmechanisme namelijk

aangepast: de inruilwaarde wordt bij een overschrijding van de spilindex volledig geïndexeerd.

Kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Rechtzetten kredietbasis voor indexering	-6.004	-6.004	Bij BO 2023 worden er vijf overschrijdingen van de spilindex (tem oktober 2022) op kruissnelheid gebracht. Om de indexberekening te faciliteren wordt het gedeelte dat al bij BA 2022 werd toegekend om de onvolledige indexering uit het verleden te compenseren eerst uit de kredietbasis verwijderd.
Kostendrijver aantal aangekochte dienstencheques	-4.957	-4.957	Deze bijstelling is de resultante van enerzijds de lagere prognose van het aantal aangekochte dienstencheques november/december 2023 ten opzichte van BA 2022 (-7.894 keuro) en anderzijds de positieve (financiële) impact van de decreetswijziging van de wet tot bevordering van de buurtdiensten en-banen op het dienstenchequestelsel (+2.937 keuro).
TOTAAL	-10.961	-10.961	

JBO-1JDB2EB-WT – AANMOEDIGINGSPREMIES SOCIAL PROFIT EN PRIVÉ

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de recurrente middelen voor de aanmoedigingspremies social profit en privé. Deze maatregel past binnen de uitvoering van de operationele doelstelling 6: 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden', meer precies het instrument van de thematische verlopen.

Wie werkt in de privésector of de social profit sector en tijdskrediet, ouderschapsverlof, medische bijstand, palliatief verlof of mantelzorgverlof opneemt, kan van de Vlaamse overheid een aanmoedigingspremie krijgen. Dit is een aanvullende uitkering, boven op de onderbrekingsuitkering van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	18.908	18.908
<i>Index</i>	1.324	1.324
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	471	471
BO 2023	20.703	20.703

Inhoudelijke toelichting:

Het benodigde krediet voor dit begrotingsartikel bedraagt bij BO 2023, 20.703 keuro met het indexbedrag inbegrepen.

Door een lichte toename van het aantal dossiers wordt het budget 471 keuro naar boven bijgesteld bij BA 2022.

In het kader van een aantal corona-maatregelen werd het corona-ouderschapsverlof in het leven geroepen. Dit gaf de mogelijkheid aan ouders om op een voordelige manier verlof op te nemen voor de kinderen. Deze tijdelijke regeling was gunstiger dan de aanmoedigingspremie. Een aantal bestaande aanvragen werden omgezet naar dit tijdelijk gunstiger stelsel en daarnaast werden nieuwe aanvragen ingediend voor het tijdelijke corona-ouderschapsverlof, daar waar men vroeger een aanvraag zou indienen voor de aanmoedigingspremie. Dit leidde tot een sterke daling van het aantal dossiers aanmoedigingspremie tijdens de afgelopen corona-jaren. In 2022 zien we opnieuw een stijging van het aantal dossiers voor de aanmoedigingspremie door afloop van de tijdelijke maatregel rond het corona-ouderschapsverlof.

Kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Kostendrijver aantal dossiers	471	471	Toename geraamde aantal dossiers voor opleidingskrediet in 2023
TOTAAL	471	471	

JB0-1JDB2EC-WT – VLAAMS ZORGKREDIET - VLAAMS GEWEST**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat de recurrente middelen voor de uitdovende maatregel loopbaanonderbreking en het stelsel voor zorgkrediet lokale en provinciale besturen (gewestbevoegdheidsmaterie).

De raming voor het benodigde budget voor het Zorgkrediet gemeenschapsbevoegdheid is terug te vinden onder begrotingsartikel JB0-1JDB2ED-WT).

De middelen op dit begrotingsartikel en op het begrotingsartikel JB0-1JDB2ED-WT dienen dus voor de uitvoering van de operationele doelstelling 6: 'Een betere

combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden', meer precies het instrument van de thematische verlopen

Het besluit van de Vlaamse Regering van 26 mei 2016 tot toekenning van de onderbrekingsuitkeringen voor zorgkrediet wijzigde het stelsel van loopbaanonderbrekingen openbare sector. Voor nieuwe aanvragen is er sinds 2 september 2016 enkel nog een Vlaamse premie voor zorg of opleiding, waarbij de vroegere federale uitkering wordt samengenomen met de aanmoedigingspremie (één geïntegreerde uitkering voor zorgverlof). De aanmoedigingspremies boven op de federale thematische verlopen zijn stopgezet.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	30.408	30.408
<i>Index</i>	3.165	3.165
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-966	-966
BO 2023	32.607	32.607

Inhoudelijke toelichting:

Loopbaanonderbreking lokale en provinciale besturen

De loopbaanonderbreking is een uitdovend stelsel en kost elk jaar minder en minder. Voor 2023 gaat het om 1.774 keuro minder dan bij BA 2022 ingeschat voor 2022.

Vlaams Zorgkrediet lokale en provinciale besturen

Het aantal aanvragen Vlaams Zorgkrediet lokale en provinciale besturen stijgt ieder jaar. Dit geeft in 2023 een meerkost van 808 keuro.

De dalende trend voor wat betreft loopbaanonderbreking en de stijgende trend voor zorgkrediet lokale en provinciale besturen geeft in totaal een daling van de uitgaven met 966 keuro.

Kredietevoluties:

				(duizend euro)
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting	
Kostendrijver aantal aanvragen	-966	-966	Sterkere daling uitdovend karakter loopbaanonderbreking dan stijging in dossier-aanvragen Vlaams Zorgkrediet	
TOTAAL	-966	-966		

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de recurrente middelen voor de uitdovende maatregel loopbaanonderbreking en het stelsel voor zorgkrediet onderwijs en Vlaamse Overheid (gemeenschapsbevoegdheidsmaterie).

De raming voor het benodigde budget voor het Zorgkrediet gewestbevoegdheid is terug te vinden onder begrotingsartikel JB0-1JDB2EC-WT.

De middelen op dit begrotingsartikel en op het begrotingsartikel 1JDB2EC-WT dienen dus voor de uitvoering van de operationele doelstelling 6: 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden', meer precies het instrument van de thematische verlopen

Het besluit van de Vlaamse Regering van 26 mei 2016 tot toekenning van de onderbrekingsuitkeringen voor zorgkrediet wijzigde het stelsel van loopbaanonderbrekingen openbare sector. Voor nieuwe aanvragen is er sinds 2 september 2016 enkel nog een Vlaamse premie voor zorg of opleiding, waarbij de vroegere federale uitkering wordt samengenomen met de aanmoedigingspremie (één geïntegreerde uitkering voor zorgverlof). De aanmoedigingspremies boven op de federale thematische verlopen zijn stopgezet.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	47.047	47.047
<i>Index</i>	4.897	4.897
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-130	-130
BO 2023	51.814	51.814

Inhoudelijke toelichting:

Loopbaanonderbreking onderwijs en Vlaamse Overheid

De loopbaanonderbreking is een uitdovend stelsel en kost elk jaar minder en minder. Voor 2023 gaat het om 1.698 keuro minder dan bij BA 2022 ingeschat voor 2022.

Vlaamse Zorgkrediet onderwijs en Vlaamse Overheid

Het aantal aanvragen Vlaams Zorgkrediet onderwijs en Vlaamse Overheid stijgt ieder jaar. Dit geeft in 2023 een meerkost van 1.568 keuro.

De dalende trend voor wat betreft loopbaanonderbreking en de stijgende trend voor zorgkrediet onderwijs en Vlaamse overheid geeft in totaal een daling van de uitgaven met 130 keuro.

Kredietevoluties:**(duizend euro)**

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Kostendrijver aantal aanvragen	-130	-130	Sterkere daling uitdovend karakter loopbaanonderbreking dan stijging in dossieraanvragen Vlaams Zorgkrediet
TOTAAL	-130	-130	

JBO-1JDB2EE-WT – AANMOEDIGINGSPREMIES LANDINGSBANEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat de recurrente kredieten voor de aanmoedigingspremies landingsbanen. De middelen op dit begrotingsartikel dienen dus voor de uitvoering van de operationele doelstelling 6: 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden', meer precies het instrument van de thematische verlopen

De raming van het krediet wordt beïnvloed door de betrokken federale en Vlaamse regelgevingen. De Vlaamse premie komt immers boven op de federale uitkering. Vanaf 1 juni 2015 werd de instapleeftijd eindeloopbaan opgetrokken van 55 naar 60 jaar. Daarnaast werd vanaf 1 juni 2016 de instroom beperkt tot zorggerelateerde beroepen. Door deze wijzigingen is de totale kost van nieuwe dossiers landingsbanen gedaald.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2022	7.990	7.990
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-668	-668
BO 2023	7.322	7.322

Inhoudelijke toelichting:

Het budget op dit begrotingsartikel neemt af met 668 keuro VAK/VEK. omdat de uitstroom jaarlijks hoger is dan de instroom waardoor de uitgaven dalen. Dit bedrag vloeit terug naar de algemene middelen.

Kredietevoluties:**(duizend euro)**

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Kostendrijver aantal dossiers	-668	-668	De uitstroom is jaarlijks hoger dan de instroom, waardoor de uitgaven dalen
TOTAAL	-668	-668	

3. ISE DUURZAME ARBEIDSMARKT

3.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

Het geheel van acties onder dit structurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt' (zie hoger¹⁵).

3.2 Operationele doelstellingen

OD 8: Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen

De komende jaren zullen maatschappelijke transitie zoals digitalisering, vergrijzing, migratie, klimaat en de nood aan circulaire economie hun impact doen voelen in Vlaanderen met grote verschuivingen en uitdagingen op de arbeidsmarkt tot gevolg. We willen ondernemingen, sectoren en partnerschappen op de arbeidsmarkt ondersteunen in al deze transitie om hun toekomst te verzekeren, hun innovatiekracht te versterken en een positieve bijdrage te leveren aan maatschappelijke uitdagingen.

Tegelijkertijd stelt na de coronacrisis nu ook de energiecrisis scherp op veerkrachtige ondernemingen die inzetten op loopbaanbeleid, het verwerven van nieuwe noodzakelijke vaardigheden, werkplekleren, diversiteit, arbeidsorganisatie, digitalisering en het versterken van de innovatie en werkbaarheid van jobs. We kijken met sectoren en over de sectoren heen naar uitdagingen en tekorten aan competenties die eruit voortvloeien.

We bouwen het (sectorale) opleidingsaanbod bij VDAB toekomstgericht uit in functie van de maatschappelijke uitdagingen. Op die manier werken we aan een competentieversterkend aanbod dat in synergie is met de maatschappelijke transitie zoals digitalisering, circulariteit, mobiliteit, gezondheid, de SDG's (Sustainable Development Goals), ...

In kaart brengen en aanpakken van de uitdagingen: 'een drie-traps-racket'

- We willen dat competentieprognoses naast trend- en impactanalyses de bouwstenen vormen van beleid dat de kwantitatieve en kwalitatieve mismatches aanpakt met stakeholders en partners op het terrein. In een projectgroep met leden van WSE, Steunpunt Werk, AHOVOKS en VDAB werd samen met verschillende stakeholders aan **een competentieprognosemodel op macroniveau** (een geïntegreerd arbeidsmarktprojectie-model) gewerkt. Via een addendum op de huidige beheersovereenkomst, gaat het Steunpunt Werk vanaf oktober 2022 effectief van start met de uitbouw van een competentieprognosemodel. In 2023 worden hier, conform het meerjarenplan van het Steunpunt verdere stappen naar uitbouw gezet.¹⁶ We geven hiermee concreet uitvoering aan het advies van de arbeidsmarktexperten.
- Met '**Competentiechecks**' willen we voorzien in een begeleidingsaanbod voor **organisaties in Vlaanderen**, waarmee we willen komen tot een meer strategische aanpak in competentiedenken en -ontwikkeling.¹⁷ De

¹⁵ SD 3 Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt

¹⁶ OD 10 Het werkgelegenheidsbeleid onderbouwen met data en wetenschappelijke inzichten

¹⁷ Deze actie kadert binnen het RRF.

deelnemende organisaties zullen dit concretiseren aan de hand van een actieplan. Om dit aanbod te realiseren gaan we via een overheidsopdracht op zoek naar vijf dienstverleners die (minimaal) 500 organisaties in Vlaanderen zullen ondersteunen.

- Het in kaart brengen van veranderende competenties laat toe om opleidingen proactief aan te passen of nieuwe opleidingen vorm te geven. Om dit te realiseren bereidt **ESF een oproep omtrent 'Opleidingsportfolio's'** voor die in oktober 2022 gelanceerd werd. Binnen deze oproep kunnen op basis van uitgevoerde competentieprognoses op mesoniveau binnen de ESF-oproepen 'SCOPE 2020'¹⁸ en 'SCOPE 2021'¹⁹ opleidingen worden herwerkt of nieuwe opleidingen worden gemaakt. De projecten starten op 1 januari 2023.

(Inter)sectorale afspraken

- Op 1 juli 2023 gaat het **nieuwe decreet over de sectorconvenants en intersectorale convenants** in. Dit decreet voegt het ondersteunen van duurzame ondernemingen en organisaties toe als een doelstelling en finaliteit en breidt de inhoudelijke thema's voor de convenants uit (met instroom, zijinstroom en doorstroom, retentie en werkbaar werk), introduceert intersectorale convenants, verankert het werken met addenda, flexibiliseert de looptijd en bouwt de toekomstige mogelijkheid van indexering in.
- De **nieuwe generatie sectorconvenants en addenda** (periode 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2025), gebaseerd op het nieuwe decreet, gaat op 1 juli 2023 van start. Deze nieuwe generatie wordt ook de eerste generatie gebaseerd op een **versterkte financiering** (onder voorbehoud van goedkeuring BO 2023) met het optrekken van het bedrag per VTE sectorconsulenten naar 53.000 euro en het uitbreiden van het aantal sectorconsulenten van 132 naar 150 sectorconsulenten.
In het voorjaar van 2023 **onderhandelen we deze nieuwe generatie sectorconvenants**²⁰. In het najaar van 2022 trekken we de voorbereidingen van deze onderhandelingsperiode op gang via een kick-off en inhoudelijk appel op 11 oktober 2022, een informatie- en inspiratieronde en pitchmomenten.
- Het nieuwe decreet introduceert zoals gezegd ook **intersectorale convenants**. Vanaf september 2022 starten we een visieoefening op om een plan van aanpak uit te werken dat in de loop van 2023 kan uitgerold worden (via proeftuinen of experimenten, conceptnota, uitvoeringsbesluit bij decreet). In afwachting hiervan blijven we de werking van de **intersectorale adviseurs** binnen de SERV opvolgen en bewaken we dat dit voldoende leidt tot concrete intersectorale projecten en producten. Ook in de nieuwe generatie convenants zal opnieuw een **intersectorale toets** worden ingebouwd om intersectorale samenwerking te stimuleren.
- In afwachting van het nieuwe decreet worden de generatie sectorconvenants 2021-2022, de duale addenda, de addenda non-discriminatie en inclusie en de werking van de intersectorale adviseurs bij de SERV eind 2022 verlengd met 6 maanden, tot 30 juni 2023.

¹⁸ Strategische competentieprognoses voor erkende organisaties

¹⁹ Gericht op partnerschappen zoals sectoren en clusters

²⁰ Inclusief de duale addenda, non-discriminatie-addenda en de werking van de intersectorale adviseurs.

De accountmanagers van DWSE volgen de huidige generatie op die begin 2023 (**eindeva­luatie 2021-2022**) en in het najaar van 2023 (**evalua­tie verlengingsperiode**) zal geëvalueerd worden.

- In het voorjaar van 2022 werden **addenda 'sectorgerichte aanpak van de Oekraïne crisis'** met 13 sectoren afgesloten. Deze addenda lopen van 1 juli 2022 tot en met 30 juni 2023 en worden opgevolgd door de DWSE-accountmanagers. Gefaciliteerd door de intersectorale werking binnen de SERV worden intersectorale opportuniteiten samen bekeken en uitgerold in intersectorale acties en projecten. Hiervoor werd aan de **SERV** een **Oekraïne-werkingstoelage** toegekend. De Oekraïne-addenda (inclusief de SERV-toelage) worden in het najaar van 2023 geëvalueerd.
- Flankerend aan de convenants volgen we **parallele (inter)sectorale plannen, agenda's en initiatieven** op (zoals het horeca-actieplan, het industrieforum, VBOC bouwsector, PostNL case transportsector, VIA6 zij­instroom, social profit subsidies voor opleiding, ...) en ondersteunen we deze.

Ondersteuning tijdens maatschappelijke transitie

De digitale omwenteling, de omslag naar een circulaire economie, de toenemende zorgvraag (als gevolg van de vergrijzing), de klimaattransities en de aanpak van het energie- en mobiliteitsvraagstuk zijn maar enkele van de maatschappelijke ontwikkelingen die onze arbeidsmarkt 'in transitie' brengen de komende jaren. Ook de coronacrisis heeft een grote impact op de arbeidsmarkt. Ze versnelt veranderingen in de bedrijfsvoering (zoals een focus op andere producten of diensten om operationeel te blijven), veranderingen in de arbeidsorganisatie (zoals meer telewerk, andere arbeidstijden, gewijzigde interne werkprocessen, meer digitaal, met meer online vergaderen) of de werkinhoud (met andere taken, nieuwe of gewijzigde functies net door de veranderingen in de bedrijfsvoering).

- Via een **ESF-oproep "inclusieve ondernemingen"** ondersteunen we ondernemingen, organisaties en hun werkvloeren om uit te groeien tot inclusieve ondernemingen en werkvloeren opdat talenten er goed terecht komen en vervolgens duurzame loopbanen kunnen uitbouwen. Binnen deze oproep lopen tien projecten die ondernemingen in Vlaanderen ondersteunen en sensibiliseren rond inclusie op de werkvloer en concrete handvaten aanbieden voor de instroom en retentie van voornamelijk meer kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. De projecten lopen tot eind 2023. In de loop van 2023 bereiden we op basis van de evaluatie van de huidige projecten en de inzichten verzameld in het platform inclusief ondernemen de volgende oproep voor die zal starten op 1 januari 2024. In lijn met het engagement in het VESOC-akkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' bekijken we specifiek voor het project doorstart hoe we deze werking in een structureel kader kunnen verankeren en duurzaam financieren. Zo blijven we inzetten op een arbeidsmarkt waar elk talent een kans krijgt om zich te ontplooien.
- Met het **platform inclusief ondernemen** willen we de expertise rond het ondersteunen van inclusieve ondernemingen verhogen en de visie en knowhow hierover aanscherpen. We willen daartoe ondernemingen vanuit een meer geïntegreerd en proactief dienstverleningsaanbod ondersteunen. Dit digitale portaal zal ondernemers op maat van hun inclusievragen gidsen naar ondersteunende initiatieven, en hen inspireren en sensibiliseren om stappen te zetten naar inclusieve werkvloeren.

In het platform brengen we stakeholders, actoren en dienstverleners samen in een kennisnetwerk, en ambiëren we om zowel eigen aanbod van DWSE als van andere actoren – overheden en derden organisaties te ontsluiten. Het kennisplatform krijgt in de loop van 2022 inhoudelijk vorm, en zal volgens de voorziene timing eind 2023 digitaal opstarten.

- Eind 2022 werd via een lerend netwerk met de promotoren van de ESF-oproepen rond **digitale transformatie en menselijk kapitaal** een '**leidraad voor terreinwerkers**' ontwikkeld. Deze leidraad bevat tips en tricks waarmee bijvoorbeeld sectorconsulenten of VLAIO-bedrijfsadviseurs ondernemingen kunnen helpen om op een mensgerichte manier digitale transformaties aan te pakken. Eind 2022 brengen we de leidraad onder de aandacht van de sectorconsulenten in de aanloop naar de nieuwe convenantperiode.
- In 2023 voeren we de STEM-agenda 2030 uit via de STEM-governance²¹ (onder regie van VLAIO). Met de STEM-agenda wil de Vlaamse Regering de interesse in Vlaanderen rond wetenschap en technologie versterken zodat mensen de weg naar het STEM-onderwijs en STEM-jobs makkelijker vinden. We lanceren ook – voortbouwend op vooronderzoek dat in het najaar van 2022 gebeurde – een structurele **STEM-onderzoeksagenda 2030**.
- De **groene transitie** zorgt ook in Vlaanderen voor een vraag naar nieuwe en andere competenties, vaardigheden en jobs. We maken via verschillende acties werk van de ondersteuning van deze groene transitie in Vlaanderen op vlak van competenties en vaardigheden.
We organiseren in 2023 verder het actienetwerk energie-intensieve industrie. Dit netwerk werd opgericht naar aanleiding van de studie "green skills roadmap voor de Vlaamse klimaattransitie met focus op de energie-intensieve industrie". Dit actienetwerk komt ongeveer driemaal per jaar samen om de stakeholders van deze sectoren te blijven verbinden rond dit thema.

Om zicht te krijgen op de uitdagingen op vlak van groene jobs en vaardigheden in de hele Vlaamse economie, verkregen we financiële ondersteuning ('technische bijstand') van de Europese Commissie voor een **green skills roadmap voor Vlaanderen**. Het project beoogt tegen midden 2023 een strategie en een duidelijke 'implementatie roadmap' m.b.t. groene jobs en vaardigheden. De roadmap omvat een tijdlijn en de rollen en verantwoordelijkheden die stakeholders moeten opnemen om een geslaagde groene transitie op de arbeidsmarkt waar te maken.

Werkbaar werk

- In uitvoering van het werkgelegenheidsakkoord gaat binnen het Departement Werk en Sociale Economie een nieuwe stuurgroep met de sociale partners van start om **innovatieve projectoproepen** vorm te geven en te lanceren. De opdrachten hebben tot doel om nieuwe inzichten rond dit topic te genereren aan de hand van praktijkgericht onderzoek en het ontwikkelen en uittesten van nieuwe benaderingsstrategieën en activeringsstrategieën, nieuwe methodieken, nieuwe inhoudelijke opleidingen. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan onderwerpen als de rol van technologie bij werkbaar werk, mensgericht innovatiebeleid, arbeidsorganisatie, maar ook het nog beter kunnen bereiken en activeren van bedrijven en organisaties.

²¹ Dit is STEM-governance die verankerd is in de STEM-agenda 2030, en die bestaat uit het STEM-platform, het ambtelijk comité (met leidend ambtenaren), het raadgevend comité (met kabinetten en adviesorganen) en de STEM-ambtelijke werkgroep. VLAIO is de operationele STEM-regisseur.

- We **ondersteunen ondernemingen** om rond werkbaar werk aan de slag te gaan, o.a. via de werkbaarheidscheque, de verhoging van de KMOP, de overheidsopdracht 'Bevordering gezondheid en welbevinden van werknemers en werkgevers' (i.s.m. departement Welzijn), ESF-oproepen zoals Drive (rond motiverende werkomgeving), LEO (rond leiderschap), A&O 2.0 (rond innovatieve arbeidsorganisatie) en AI (rond artificiële intelligentie), ... Intermediaire organisaties zoals HR-dienstverleners, sociale secretariaten, sociale verzekeringsfondsen, externe preventiediensten, enzoverder, zijn hierbij een belangrijke toegangspoort tot de ondernemingen. We plannen in 2023, samen met de sociale partners, dan ook verdere acties om deze groep te bereiken. Dat gaat bijvoorbeeld over communicatieacties, netwerkevents, ... We bieden deze organisaties de nodige handvaten om het thema van werkbaar werk en de bijhorende beschikbare instrumenten en oproepen verder ingang te laten vinden in de Vlaamse bedrijven.
- We werken een juridische rechtsgrond uit voor toekomstige en duurzame ondersteuningsmaatregelen voor bedrijven en organisaties rond werkbaar werk in het **ondersteuningsdecreet**²², binnen de bevoegdheid van maatschappelijk verantwoord ondernemen (zie ook verder²³). Zo kunnen we in uitvoering van het VESOC-werkgelegenheidsakkoord op basis hiervan de maatregel van de werkbaarheidscheque – mits positieve evaluatie – verlengen in 2024.
- We voeren het geactualiseerde **actieplan Werkbaar Werk** (2022) uit in samenwerking met de sociale partners uit.
- In het kader van werkbaar werk geven we ook aandacht aan telewerken. We geven hiervoor onder andere verder uitvoering aan het Actieplan Telewerk en stimuleren samen met de sociale partners werkgevers om werk te maken van een duurzaam en structureel telewerkbeleid.

OD 9: Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden

Om elk talent een kans te geven, zonder onderscheid, bestrijden we actief elke vorm van discriminatie. We doen dit door sensibilisering, preventie en zelfregulering door de sectoren. We zorgen ook voor een adequate curatieve handhaving met gerichte controles vanuit de Vlaamse Sociale Inspectie.

- Met de **addenda non-discriminatie en inclusie** 2021-2022 kunnen sectoren versterkt inzetten op het bestrijden van discriminatie en het verhogen van inclusie. De addenda kunnen in het najaar van 2022 verlengd worden met 6 maanden, met het oog op het uitvoeren van het actieplan. De looptijd van deze generatie wordt daarmee verlengd tot 30 juni 2023.
- De **actieplannen van de sectoren** komen in 2022 op kruissnelheid, net zoals de sectorale monitoringsonderzoeken. Alle sectoren maken een **monitoringsoefening** die hen inzicht geeft in de aard en mate van discriminatie in hun sector. De sectoren worden in hun monitoringsoefening ondersteund vanuit een intersectorale begeleidingsgroep onder voorzitterschap van de SERV. Hierin zetelen onder andere de experts die de methodiek voor het monitoringssysteem voor de arbeidsmarkt hebben aangedragen. Op deze manier zorgen we ervoor dat elke sector een passende methodiek kan uitwerken en die goed kan doorlopen.

²² Decreet betreffende de ondersteuning van het ondernemerschap op het vlak van de sociale economie en de stimulering van het maatschappelijk verantwoord ondernemen

²³ OD 18: Sociaal ondernemerschap ondersteunen

De sectorale monitoringsonderzoeken lopen volop. Een aantal sectoren hanteert hiervoor de correspondentietesten die de experts als methodiek uitwerkten, al dan niet aangevuld met bijvoorbeeld een kwalitatieve analyse of met diepte-interviews. Een aantal sectoren opteert voor een alternatief – zoals een survey, vignette-studie of regressie/discoursanalyse – dat beter aansluit bij de eigenheid van hun sector. De meeste sectoren zullen hun monitoringsonderzoek af kunnen ronden tegen eind 2022, sommige sectoren zullen de verlengingsperiode (1 januari 2023 tot en met 30 juni 2023) aangrijpen om hun monitoringsonderzoek af te werken.

- Begin 2023 (voor de periode 2021-2022) en in het najaar van 2023 (voor de verlenging tot 30 juni 2023) zullen de accountmanagers van DWSE de **addenda evalueren**, zoals hogerop al gesteld²⁴.
- In het najaar van 2022 trekken we de voorbereiding voor de nieuwe generatie op gang met een kick-off en inhoudelijk appel op 11 oktober 2022.
- We reageren kortdaat op discriminatie op de werkvloer. Daarom zal de Vlaamse Sociale Inspectie van het Departement Werk en Sociale Economie blijven optreden tegen alle vormen van wettelijk verboden discriminatie binnen onze bevoegdheden.

3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

DUURZAME ARBEIDSMARKT (WERK), MVG excl. DAB

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2022	evolutie	BO 2023	BA 2022	evolutie	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	24.325	7.832	32.157	17.758	2.239	19.997
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	24.325	7.832	32.157	17.758	2.239	19.997

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Onder het inhoudelijk structurelement (ISE) 'Duurzame Arbeidsmarkt (Werk)' bevinden zich twee begrotingsartikelen: Sectorfondsen en Focus op Talent (FOT). Onder paragraaf 3.3.1.1 worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken.

Het totale VAK-krediet voor dit ISE neemt toe met 7.832 keuro (32%).

Het VAK-krediet voor de sectorfondsen stijgt immers met 16.928 keuro, terwijl het beschikbaar VAK-krediet voor de acties Focus op Talent en het actieplan Werkbaar

²⁴ OD 8: Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen - 'Intersectorale afspraken'

Werk daalt met 9.096 keuro. Deze daling is overwegend toe te schrijven aan het terugdraaien van kredietherschikkingen naar dit begrotingsartikel die gebeurden bij vorige begrotingsrondes.

Het totale VEK-krediet stijgt dan weer met 2.239 keuro (12,6%), als gevolg van een toename van de VEK-kredieten voor Focus op Talent en Werkbaarheidscheques met 3.075 keuro en een afname van het beschikbare VEK voor de sectorfondsen met 836 keuro. Ook hier gaat het hoofdzakelijk om het terugdraaien van kredietherschikkingen die gebeurden bij vorige begrotingsrondes.

3.3.1. Departement WSE

3.3.1.1. Uitgavenartikelen

JB0-1JDB2IB-WT – SECTORFONDSEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het begrotingsartikel JB0-1JDB2IB-WT bevat de middelen voor de sectorfondsen. Het betreft hier de middelen om operationele doelstelling 8 te realiseren: 'Transities en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen', meer precies de (inter)sectorale afspraken.

Een sectorconvenant is een protocol van samenwerking tussen sectoren (sectorale sociale partners) en de Vlaamse Regering waarin de sectoren zich engageren tot acties rond drie decretaal verankerde (en dus verplichte) thema's:

- een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
- het stimuleren van competentieontwikkeling;
- het verhogen van diversiteit en tegengaan van discriminatie op de arbeidsmarkt;

Via de sectorconvenants geven de sectoren mee gestalte aan de prioriteiten van het arbeidsmarktbeleid: Ze trachten meer mensen aan het werk te krijgen en te houden en elk talent te (h)erkennen, ontwikkelen en benutten.

De uitvoering van de opdrachten in de sectorconvenants is momenteel in handen van sectorconsulenten, tewerkgesteld bij paritaire sectororganisaties. De sectorconsulenten worden deels gesubsidieerd door de Vlaamse overheid. De sectorconvenants hebben een looptijd van 2 jaar.

De nieuwe generatie sectorconvenants die gaat lopen van 1 juli 2023 tot 2025 voorziet in een versterkte financiering door het optrekken van het bedrag per VTE sectorconsulent van 49 keuro tot 53 keuro en de uitbreiding van het aantal consulenten van 132 naar 150 consulenten.

Daarnaast zal het nieuwe decreet

- de inhoudelijke thema's voor de convenants uitbreiden (met instroom, zijinstroom en doorstroom en werkbaar werk),
- introduceert het intersectorale convenants,
- verankert het werken met addenda,
- flexibiliseert het de looptijd van de convenants
- en bouwt het de toekomstige mogelijkheid van indexering in.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	5.312	9.730
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	5.325	-836
<i>Andere bijstellingen</i>	11.603	0
BO 2023	22.240	8.894

Inhoudelijke toelichting:

Bij BO 2023 is een budget beschikbaar op dit begrotingsartikel van 22.240 keuro. Dit omvat de middelen voor:

- De verlenging van de lopende engagementen (sectorconvenanten 2021-2022) en addenda met een half jaar)
- De nieuwe generatie sectorconvenants juli 2023-juni 2025 (inclusief boven vermelde uitbreidingen)
- De addenda duaal leren juli 2023- juni 2025 en de addenda diversiteit en inclusie juli 2023- juni 2025.
- De FOT-addenda juli 2023-juni 2025 (bij de sectorconvenants van de sectoren social profit en lokale besturen)

Het reguliere budget voor de sectorconvenants wordt bij BO 2023 terug opgenomen uit de algemene middelen voor de financiering in 2023 van de nieuwe generatie sectorconvenants. Het gaat om 11.603 keuro VAK (zie tabel netto-beleidsruimte).

Er vinden op dit begrotingsartikel bij BO 2023 ook een aantal compensaties plaats.

- Er wordt éénmalig 4.285 keuro VAK en 1.071 keuro VEK gecompenseerd van 'Focus op Talent (FOT)' (JB0-1JDB2IC-WT) naar dit begrotingsartikel voor de financiering van de nieuwe generatie addenda diversiteit en inclusie en de FOT-addenda bij de sectorconvenants juli 2023- juni 2025.
- In het kader van het correct zetten van de uitbreiding van de sectorconvenants met 6 VTE voor detailhandel en zelfstandige kleinhandel en 1 VTE voor bankensector wordt 1.040 keuro VAK en 260 keuro VEK recurrent verschoven vanuit de middelen voor de transitiepremie (JB0-1JDB2CJ-WT)
- Bij BO 2022 werd er 2.167 keuro VEK gecompenseerd van het begrotingsartikel dat de middelen voor 'Focus op Talent' bevat (JB0-1JDB2IC-WT) naar bovenstaand begrotingsartikel omwille van een VEK-behoefte. Deze middelen keren bij BO 2023 terug naar 'Focus op Talent'.

Kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van <i>JB0-1JDB2IC-WT</i>	4.285	1.071	Middelen voor addenda non discriminatie en inclusie bij sectorconvenant en addenda FOT juli 2023-juni 2025
Van <i>JB0-1JDB2CJ-WT</i>	1.040	260	Correct zetten uitbreiding sectorconvenants met 6 VTE voor detailhandel en zelfstandige kleinhandel en 1 VTE voor bankensector
Naar <i>JB0-1JDB2IC-WT</i>	0	-2.167	Compensatie FOT aflopende sectorconvenants
TOTAAL	5.325	-836	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Teruggave regulier VAK sectorfondsen	11.603	0	Terugname regulier VAK sectorfondsen uit de algemene middelen voor nieuwe generatie sectorconvenants
TOTAAL	11.603	0	

JB0-1JDB2IC-WT – FOCUS OP TALENT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 8: 'Transities en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen' en operationele doelstelling 9: 'Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden'.

Meer precies gaat het om de middelen voor:

- de werking van de vzw Tracé (217 keuro).

Tracé Brussel is een Nederlandstalige vzw die zich dagelijks inzet om Brusselse werkzoekenden in te schakelen op de arbeidsmarkt. Ze vormt een brug tussen de verschillende partnerorganisaties binnen het werkveld van inschakeling, opleiding en begeleiding. Ze informeert Brusselse leerlingen over de arbeidsmarkt en signaleert noden aan het Brusselse beleid en institutionele partners.

- de uitvoering van het actieplan Werkbaar Werk (4.500 keuro)

Met dit actieplan willen de Vlaamse sociale partners het positieve van werk en van werkbaar werk benadrukken en gezamenlijk hun schouders zetten onder meer werkbaar werk. Samen met de Vlaamse overheid willen zij werkgevers, werknemers, zelfstandige ondernemers, ondernemingen en organisaties en sectoren ondersteunen en versterken om op dit vlak een versnelling hoger te schakelen.

- diverse acties die kaderen binnen het Focus op Talent-beleid (5.200 keuro)
 - o Platform 'inclusief ondernemen'

Op dit nieuw platform brengen we de verschillende actoren samen die in Vlaanderen ondernemingen bereiken, sensibiliseren en ondersteunen om stappen te zetten naar een inclusieve arbeidsmarkt. De ambitie van het platform is om ondernemingen vanuit een meer geïntegreerde aanpak, op maat van hun inclusievragen te kunnen ondersteunen. Het platform zal een ontmoetings- en co-creatieplek worden om de dienstverlening beter op elkaar af te stemmen, op maat te brengen van ondernemersvragen, kennis te kapten en te ontsluiten, mogelijk nieuwe dienstverleningen te initiëren en samenwerking tussen de actoren te faciliteren.

- o Expertise-opbouw en -ontsluiting bij eigenorganisaties van kansengroepen

We investeren ook in de beleidsdialoog over een inclusieve aanpak vanuit het perspectief van diverse groepen, en zetten specifiek in op de expertise-opbouw met doelgroeporganisaties.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	19.013	8.028
<i>Index</i>	518	518
<i>Compensaties</i>	-9.614	2.557
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	9.917	11.103

Inhoudelijke toelichting:

Het totaal beschikbaar budget op dit begrotingsartikel bedraagt bij BO 2023 9.917 keuro VAK en 11.103 keuro VEK.

Voor wat betreft het VAK gaat het hier om een daling van de kredieten met 9.614 keuro.

4.285 keuro VAK en 1.071 keuro VEK wordt éénmalig overgezet naar het begrotingsartikel van de sectorfondsen (JB0-1JDB2IB-WT) voor de financiering van de nieuwe generatie addenda 'diversiteit en inclusie' en 'Focus op Talent'.

Verder vertrekt er ook 5.510 keuro VAK (geen VEK) vanop dit begrotingsartikel naar elders. Het gaat echter telkens om het terugdraaien van eerdere krediettoewijzingen:

- 2.250 keuro VAK keert terug naar 'Premies voor zelfstandigen' of de Jobbonus Plus (JB0-1JDB2CD-WT). Deze middelen werden eerder bij BA 2022 in omgekeerde richting gecompenseerd voor de projectoproep 'Vroege interventie bij ziekte'.
- 3.260 keuro VAK wordt gecompenseerd naar de middelen voor de 'Transitiepremie' (JB0-1JDB2CJ-WT). Deze middelen werden eerder bij BA 2022 in omgekeerde richting gecompenseerd voor de projectoproep 'Mentale veerkracht' (3.010 keuro) en de projectoproep 'Toeleiding naar de kinderopvang (250 keuro).

Er vloeit bij BO 2023 ook krediet naar dit begrotingsartikel. Het gaat hier eveneens om het terugdraaien van eerdere kredietherschikkingen.

- 150 keuro VAK en VEK werd bij BO 2022 gecompenseerd vanuit FOT naar de VRT voor een éénmalige toelage voor het project 'Jumpjobs'. Deze middelen keren nu terug naar JB0-1JDB2IC-WT.
- 31 keuro VAK en VEK werd bij BA 2022 gecompenseerd naar de SERV voor de aanpassing van de website werk. Deze middelen keren nu eveneens terug.
- Er vloeit daarnaast nog 19 keuro VEK terug vanuit SERV: dit is het resterende bedrag van de 44 keuro VEK die in 2021 werd gecompenseerd voor het projectvoorstel 'werkbaar werk: een brug naar het werkveld'. Bij BO 2022 keerde hier namelijk reeds 25 keuro VEK terug.
- 3.383 keuro VEK keert terug van de sectorfondsen (JB0-1JDB2IB-WT)(2.167 keuro) en van ESF (1.216 keuro). Deze middelen werden eerder overgezet naar deze begrotingsartikels om tegemoet te komen aan de VEK-behoefte die zich daar toen manifesteerde.

Kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van JB0-1JDB2CL-IS	150	150	Deze middelen werden bij BO 2022 gecompenseerd vanuit FOT naar de VRT voor het project 'Jumpjobs' in een éénmalige toelage. Deze middelen keren nu terug naar JB0-1JDB2IC-WT.
Van JB0-1JDB2AY-IS	31	31	Bij BA 2022 werd er 31 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar de SERV voor de aanpassing van de website werk. Deze middelen keren nu terug naar JB0-1JDB2IC-WT.

Van <i>JB0-1JDB2AY-IS</i>	0	19	Bij BO 2021 werd er 44 keuro VEK gecompenseerd naar de SERV voor het projectvoorstel 'werkbaar werk: een brug naar het werkveld'. Bij BO 2022 keerde reeds 25 keuro VEK terug. De resterende middelen keren nu terug naar JB0-1JDB2IC-WT.
Van <i>JB0-1JDB2AD-WT</i>	0	1.261	Bij BO 2022 werd er 1.261 keuro VEK gecompenseerd naar het begrotingsartikel van het ESF OP om tegemoet te komen aan de VEK-behoefte aldaar. Deze middelen keren nu terug naar JB0-1JDB2IC-WT.
Naar <i>JB0-1JDB2IB-WT</i>	-4.285	-1.071	Er wordt 4.285 keuro VAK en 1.071 keuro VEK gecompenseerd naar het begrotingsartikel van de sectorfondsen voor de addenda's 'non-discriminatie en inclusie' en 'Focus op Talent'.
Naar <i>JB0-1JDB2CD-WT</i>	-2.250	0	Er wordt 2.250 keuro VAK gecompenseerd naar 'Premies voor zelfstandigen' (Jobbonus+). Deze middelen werden eerder bij BA 2022 in omgekeerde richting gecompenseerd voor de projectoproep 'Vroege interventie bij ziekte'.*
Naar <i>JB0-1JDB2CJ-WT</i>	-3.010	0	Er wordt 3.010 keuro VAK gecompenseerd naar 'Transitiepremie'. Deze middelen werden eerder bij BA 2022 in omgekeerde richting gecompenseerd voor de projectoproep 'Mentale veerkracht'.

Naar <i>JB0-1JDB2CJ-WT</i>	-250	0	Er wordt 250 keuro VAK gecompenseerd naar 'Transitiepremie'. Deze middelen werden eerder bij BA 2022 in omgekeerde richting gecompenseerd voor de projectoproep 'Toeleiding naar de kinderopvang.
Van <i>JB0-1JDB2IB-WT</i>	0	2.167	Het terugzetten van VEK dat in een eerdere begrotingsronde vanuit dit begrotingsartikel werd gecompenseerd naar de sectorfondsen
TOTAAL	-9.614	2.557	

* *Deze middelen zijn in 2022 uiteindelijk via een herverdeling buiten begrotingsronde (=eenmalig) overgezet naar VDAB voor jobcoaching. Begin 2023 zullen de middelen echter terug op JB0-1JDB2IC-WT staan. Daarom worden ze van hieruit teruggezet.*

4. ISE THEMA-OVERSCHRIJDEND

4.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

Het geheel van acties onder dit structurelement is flankerend/ondersteunend in functie van de drie hoger geformuleerde overkoepelende doelstellingen (zie hoger²⁵).

4.2 Operationele doelstellingen

OD 10: Het werkgelegenheidsbeleid onderbouwen met data en wetenschappelijke inzichten en de uitvoering van de digibanken

Data en wetenschappelijke inzichten

De Vlaamse overheid hecht groot belang aan de wetenschappelijke onderbouwing van het gevoerde arbeidsmarktbeleid. Via de uitbesteding van wetenschappelijk onderzoek wordt verholpen aan de lacunes in de kennis over de werking van de Vlaamse arbeidsmarkt en het gevoerde beleid.

- De **kennisagenda Werk en Sociale Economie** geeft richting aan de kennis- en onderzoeksactiviteiten en de onderzoekplanning van het Departement Werk en Sociale Economie. Ze legt de inhoudelijke structuur vast op basis van zes kennisdomeinen: governance, welzijn en organisatie, leren, economie, inclusieve samenleving en omgeving. De hoogtepunten en belangrijkste bevindingen van het afgerond onderzoek vatten we sinds kort samen in een jaaroverzicht dat, samen met de onderzoeksrapporten, terug te vinden is op een vernieuwd kennisplatform Werk en Sociale Economie. Ook in 2023 voorzien we een jaaroverzicht en bundelen we de actuele inzichten rond de thema's werk en sociale economie op de website van het kennisplatform.
- In uitvoering van het meerjarenprogramma 2021-2025 lopen de werkzaamheden van het **Steunpunt Werk**. Via een addendum aan de beheersovereenkomst zal vanuit het steunpunt ook verder ingezet worden op de ontwikkeling van een geïntegreerd arbeidsmarktprojectiemodel op competentieniveau (zie ook hoger²⁶). Samen met het Steunpunt houden we de vinger stevig aan de pols van de arbeidsmarkt. Zo blijven we de impact van de coronacrisis en de Oekraïne-crisis op de arbeidsmarkt goed opvolgen en brengen we ook het pad naar de werkzaamheidsdoelstellingen kwantitatief in kaart, onder andere via een werkzaamheidsmonitor op de website van het Departement WSE. In 2023 lopen deze monitoringsinitiatieven door. In december plannen we ook een conferentie om alle outputs te valoriseren naar de wereld van onderzoek en beleid.
- Ook in het kader van het **VIONA**-arbeidsmarktonderzoeksprogramma zullen nieuwe oproepen voor onderzoeken en studies worden gelanceerd onder andere om de voorziene evaluaties van beleidshervormingen en -maatregelen wetenschappelijk te ondersteunen.

²⁵ 2. Overkoepelende strategische doelstellingen

²⁶ OD 8: Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen – 'In kaart brengen van de uitdagingen'

- Het **nieuwe werkgelegenheidsakkoord** bevat tenslotte een aantal onderzoeksvragen zoals o.a. onderzoek naar progressieve werkhervatting,... waarvoor beroep zal gedaan worden op de onderzoekswereld. Zo voorzien we een verkennend onderzoek rond de retentiepremie en rond de mogelijkheden van een verruimde toepassing van progressieve werkhervatting.

Digibanken

In het kader van het Vlaamse relanceplan worden lokale partnerschappen die tot doel hebben om het risico te verminderen op digitale uitsluiting bij volwassen personen met een digitale achterstand of met een risico op digitale achterstand ondersteund. Deze partnerschappen worden als **digibanken** verenigd met een gezamenlijke doelgerichte strategie. Digibanken helpen het risico op digitale uitsluiting bij kwetsbare groepen te verkleinen via drie doelstellingen:

- gelijke toegang tot digitale technologie door het voorwaardelijk beschikbaar stellen van laptops, schermen en andere hardware (bijvoorbeeld via een uitleendienst),
- via opleiding en kennisdeling digitale vaardigheden versterken, zowel persoonlijke vaardigheden als technische vaardigheden (bijvoorbeeld het herstel van IT-materiaal), en
- via begeleiding zorgen voor een verbeterde digitale toegang tot essentiële diensten (bijvoorbeeld digitale dienstverlening vanuit de Vlaamse overheid, tax-on-web, ...).

Na de periodieke oproepen in 2021 en 2022 zullen in 2023 de goedgekeurde digibanken operationeel zijn. De uitrol van de digibanken wordt versterkt door een grootschalige communicatiecampagne en event in het voorjaar 2023. De digibanken zullen ook verder ondersteund worden, via het aanreiken van communicatietools, als via de verderzetting van het lerend netwerk.

Daarnaast zal een impactmeting gebeuren van het gehele project van de digibanken. De samenwerking met andere Vlaamse digitaliseringsprojecten worden bewaakt.

OD 11: Het werkgelegenheidsbeleid versterken met ESF-middelen

- Ook via ESF-projecten willen we op een innovatieve manier uitdagingen op de arbeidsmarkt aanpakken. In de projecten is resultaatsgerichtheid, continuïteit, ook op financieel vlak, en uitrol van succesvolle projecten in concrete beleidsmaatregelen het uitgangspunt. Naast het ondersteunen en versterken van bestaande initiatieven zet het ESF-programma ook middelen in om vernieuwing op de arbeidsmarkt te stimuleren. ESF bevordert daarnaast het uitwisselen en leren over de grenzen heen via de transnationale oproepen.
- Na opeenvolgende informele aftoetsingsmomenten in 2020-2021 werd het nieuwe **ESF-programma 2021-2027** eind 2021 geagendeerd op de Vlaamse Regering en officieel ingediend bij de Europese Commissie in juni 2022. Zowel het departement Onderwijs & Vorming (in kader van prioriteit 3: 'levenslang leren') als VDAB (in kader van prioriteit 1 'activering') zullen als intermediaire instellingen instaan voor het ontplooiën van een belangrijk deel van het programma. De goedkeuring van het programma door de Europese Commissie is voorzien in het vierde kwartaal 2022 – eerste kwartaal 2023 waarna het programma effectief van start kan gaan midden 2023. Het programma focust op het versterken van de toegang tot de arbeidsmarkt, levenslang leren, actieve inclusie, werkbare jobs en inclusief ondernemen en sociale innovatie. De uitvoering van het nieuwe programma wordt sinds de 1ste helft van 2020

voorbereid. Concreet zal, binnen de bovenstaande prioriteiten op vernieuwende wijze ingezet worden op (bovenlokale) partnerschappen voor sociale inclusie van kwetsbare groepen (inclusief gedetineerden), inclusief ondernemen gericht op het ontvankelijk maken van werkvloeren voor kwetsbare groepen, intersectorale partnerschappen voor competentieversterking van werknemers, lerende organisaties in het kader van werkbaar werk en levenslang leren en (sub-)regionale leerecosystemen met oog op het versterken van de leercultuur in Vlaanderen. Tevens speelt ESF een belangrijke rol in het uitvoeren van het VESOC-werkgelegenheidsakkoord door, onder andere, in te zetten op een groeipad voor knelpuntopleidingen, op intersectorale acties inzake werkbaarheid, etc.

- Omdat Limburg door Europa als transitieregio erkend is, kan het beroep doen om specifieke voorbehouden Europese middelen. Hiermee kan wat ESF betreft binnen de Vlaamse ESF-prioriteiten, beroep gedaan worden voor projecten die beantwoorden aan specifiek Limburgse noden voor de arbeidsmarkt. Voor wat betreft de cofinancieringspercentages werd Vlaanderen door Europa gecategoriseerd als 'meer ontwikkelde regio', enkel Limburg als 'transitieregio'. Transitieregio's als Limburg kunnen hierdoor tot 60% Europese cofinanciering krijgen, terwijl dit voor de rest van Vlaanderen maximaal 40% is.
- Het huidige programma (inclusief de toegevoegde REACT-EU-middelen) zal in 2022 en 2023 samenlopen met de uitvoering van het nieuwe ESF-programma. Projecten in het kader van het ESF-programma 2014-2020 kunnen doorlopen tot eind 2023.

OD 12: De dienstverlening vanuit de overheid performant en klantgericht uitbouwen

We mikken op een gezonde, slanke, efficiënte en krachtige overheid die de hand reikt naar partners in de samenleving om problemen aan te pakken. We beogen daarbij een 'state of the art'-dienstverlening aan de burger, maximaal digitaal en met zo weinig mogelijk (papieren) administratie. We grijpen het momentum aan om een digitale transformatie van de overheidsdienstverlening te realiseren. We hebben daarbij bijzondere aandacht voor de mensen die nog niet mee zijn met de digitale trein.

VDAB

- In het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 is de beleidslijn de rol van VDAB uit te breiden tot centrale, data-gedreven en resultaatgerichte werkzaamheids- en loopbaanregisseur van het volledige activeringsbeleid. Het wijzigingsdecreet dat de nieuwe rollen van VDAB introduceert in het oprichtingsdecreet, werd in 2020 goedgekeurd. Stap voor stap geeft VDAB via verdiepingsdecreten de fundamentele van het kaderdecreet vorm om de uitbouw van deze regisseursrollen verder in te vullen. In 2021 werd hierin een eerste belangrijke stap gezet met een eerste verdiepingsdecreet dat begin 2022 in werking is getreden.
- In 2023 zal VDAB met een tweede verdiepingsdecreet en bijhorende uitvoeringsbesluiten de rollen van activerings-, loopbaan- en dataregisseur uitdiepen met als doel om meer burgers sneller te bereiken en te activeren.
- Om de ambitieuze opdrachten te kunnen aanpakken, doet VDAB als regisseur beroep op een **breed netwerk aan (gespecialiseerde) partners** om zo een maximale hefboomwerking te garanderen. De verruimde ambitie noodzaakt verschuivingen, afbakeningen en de bewuste afweging tussen wat VDAB zelf

uitvoert en wat VDAB als regisseur opneemt. VDAB kiest ervoor om de komende jaren het aandeel van taken in regie en samenwerking gaandeweg te versterken.

- Om dit mogelijk te maken werkt VDAB in 2023 aan de harmonisering van **partnerbeheerprocessen en de digitalisering van het partnermanagement**²⁷, onder meer via de lancering van een Customer Relationship Management-tool (CRM) en een document management systeem (DMS). Deze zullen in een latere fase ook rechtstreeks toegankelijk worden gemaakt voor partners.
- Naar aanleiding van de audit van het Rekenhof over het uitbestedingsbeleid bij VDAB (auditrapport mei 2021), werd een **actieplan 'VDAB als regisseur'** opgesteld. Als onderdeel van dit actieplan werd een algemeen kwaliteitskader uitgewerkt. Bovendien worden in de jaarlijkse ondernemingsplannen (JOP) concrete KPI's opgenomen waarvan de uitvoering opgevolgd worden. VDAB wil met een slagkrachtige en resultaatgerichte aanpak aantoonbare vooruitgang boeken met lopende en voorziene acties, en zet – tussen 2021 en 2024 – bijkomende acties op. Het geheel aan acties is gericht op een vijftal kritieke succesfactoren voor het toekomstige uitbestedingsbeleid:
 - een strategisch kader dat invulling geeft aan de regierollen toebedeeld vanuit de Vlaamse Regering;
 - een aanpak voor het plannen van uitbestedingen op middellange termijn;
 - het beheersbaar houden van het operationaliseren van het uitbestedingsbeleid;
 - een geïntegreerd data- en informatiebeheer voor opvolging;
 - het verzekeren van een klantgerichte en juridisch sluitende samenwerking met partnerorganisaties op alle niveaus.

Departement WSE

Het Departement WSE blijft ook in 2023 investeren in de **digitalisering** van haar dienstverlening en een **datagedreven werking**. We zetten verdere stappen richting de consolidatie van het landschap en de modernisering van de toepassingen m.b.v. de Vlaamse bouwstenen.

Naast de verdere uitbouw van bestaande toepassingen ontwikkelen we digitale loketten ter ondersteuning van **nieuwe maatregelen**, zoals de Jobbonus Plus voor zelfstandigen, Individueel Maatwerk en de nieuwe incentive kwalificerend werkplekklaren. We breiden het uniek loket voor de single permit en het **WSE-loket**²⁸ ter verbetering van de dienstverlening naar onze doelgroepen uit en zorgen voor gepersonaliseerde rapporten en/of visualisaties. We bouwen verder aan een **CRM-systeem** dat de organisatie ondersteunt bij het beheren en stroomlijnen van klantencontacten en een breed scala aan actiegerichte inzichten biedt. Tenslotte investeren we in het delen en hergebruik van onze data via het **open data**-portaal en de website van Steunpunt Werk.

De beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie, Werk en Sociale Economie en Landbouw en Visserij worden samengevoegd tot één economische cluster. De departementen worden daarbij samengevoegd (dep. EWI, dep. WSE), het departement L&V wordt een agentschap.

²⁷ Deze actie kadert binnen het RRF.

²⁸ Deze actie kadert binnen het RRF.

4.3 Budgettaire kader voor het begrotingsjaar

THEMA-OVERSCHRIJDEND, MVG excl. DAB (exclusief programma B)

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2022	evolutie	BO 2023	BA 2022	evolutie	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	26.515	6.297	32.812	39.674	2.818	42.492
Toelagen (interne stromen (IS))	320	174	494	320	174	494
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	26.835	6.471	33.306	39.994	2.992	42.986

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Onder het ISE 'Thema-overschrijdend' bevinden zich langs uitgavenzijde, een zevental begrotingsartikels, waarvan twee betrekking hebben op de ondersteuning van het tewerkstellingsbeleid. Het betreft hier voornamelijk onderzoeksactiviteiten. Een van deze begrotingsartikels betreft een interne stroom naar de SERV. Van de overige vijf begrotingsartikels onder deze ISE hebben er drie betrekking op de budgetten van het Europees Sociaal Fonds (ESF) en twee op die van het Asiel-, Migratie en IntegratieFonds (AMIF). Van deze drie begrotingsartikels met betrekking tot ESF heeft er één betrekking op uitgaven op het begrotingsfonds van ESF en één begrotingsartikel dient om subsidies uit te betalen aan begunstigen die deel uitmaken van de consolidatiekring (interne stromen). Ook voor AMIF heeft één begrotingsartikel betrekking op subsidies te betalen aan begunstigen die deel uitmaken van de consolidatiekring. Onder paragraaf 4.3.1.2 worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken.

Het totale VAK-krediet voor deze ISE stijgt met 6.471 keuro. Dit is 24,1%.

Dit is hoofdzakelijk het gevolg van een stijging van het benodigd VAK-krediet op het begrotingsfonds met 7.502 keuro voor het nieuwe ESF+ OP 2021-2027 en een kleine stijging van 174 keuro op het begrotingsartikel van de SERV, als gevolg van het opstarten van de werkbaarheidsmonitor.

Hier tegenover staat wel een vermindering van 1.205 keuro VAK-krediet bij ondersteuning tewerkstellingsbeleid

Het totale VEK-krediet stijgt met 2.992 keuro of 7,5%.

Dit is enerzijds het gevolg van een stijging op het begrotingsfonds van ESF met 4.303 keuro die in 2023 nodig zijn voor het nieuwe ESF+ OP 2021-2027 en een bescheiden stijging van 174 keuro van het VEK op het begrotingsartikel van de SERV, als gevolg van het opstarten van de werkbaarheidsmonitor.

Anderzijds is er een VEK-vermindering ten belope van 1.485 keuro op ondersteuning tewerkstellingsbeleid en ESF.

4.3.1. Departement WSE

4.3.1.1. Ontvangstenartikelen

JB0-9JDBTAD-OW – Europees Sociaal Fonds (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11: 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met ESF-middelen'. Het bevat de vorderingen aan Vlaamse cofinanciering bij tussentijdse of eindafrekening van projecten die plaatsvinden in het kader van het ESF-programma.

Dit begrotingsartikel spijst aan uitgavenzijde begrotingsartikel JB0-1JDB4AD-WT, het ESF-begrotingsfonds.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	0	1.000	0
Bijstelling BO 2023	0	0	0
BO 2023	0	1.000	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het budget blijft ongewijzigd op 1.000 keuro ten opzichte van 2022. Er is geen bijstelling.

JB0-9JDBTAD-OI – Europees Sociaal Fonds (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11: 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met ESF-middelen'. Het bevat de kredieten die voortvloeien uit de vorderingen die het Departement Werk en Sociale Economie oplegt aan het ESF-agentschap vzw.

Dit begrotingsartikel spijst aan uitgavenzijde begrotingsartikel JB0-1JDB4AD-WT, het ESF-begrotingsfonds.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	0	0	0

Bijstelling BO 2023	0	0	0
BO 2023	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

We gaan ervan uit dat er geen ontvangsten zullen zijn in 2023 op dit begrotingsartikel.

JBO-9JDBAAE-OW – ONTVANGSTEN ADMINISTRatieve GELDBOETEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel voorziet ontvangsten in het kader van de administratieve geldboeten. Het team Regulering en Administratieve Geldboeten legt – op basis van het Inspectiedecreet administratieve geldboeten – boetes op aan ondernemingen waar inbreuken vastgesteld werden op de Vlaamse regelgeving, maar waarvoor het openbaar ministerie heeft laten weten geen strafrechtelijke vervolging in te stellen (hoofdzakelijk economische migratie, dienstencheques, bemiddeling en taaldecreet).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	558	0	0
Bijstelling BO 2023	62	0	0
BO 2023	620	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De geraamde ontvangst, voortvloeiend uit het opleggen van administratieve geldboeten voor 2023, stijgt met 62 keuro ten opzichte van BA 2022. Enerzijds baseren we ons voor deze raming op het bedrag aan opgelegde boetes in 2018, 2019 en 2020 en het daarop gerealiseerde gemiddelde inningspercentage. Anderzijds gaan we uit van een stijging van het aantal dossiers na de coronajaren 2020 en 2021 en als gevolg van de aanwerving van extra inspecteurs in het kader van de Oekraïne-crisis.

JBO-9JDBAAF-OW – ONTVANGSTEN MET BETREKKING TOT MAATREGELEN WERK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de bedragen die het Departement WSE ontvangt als gevolg van de terugvorderingen die gebeuren voor diverse van haar beleidsmaatregelen. De redenen voor de terugvorderingen kunnen uiteen lopen. De rode draad is echter dat begunstigden onterecht een subsidie, premie ontvangen hebben of niet het juiste bedrag. De vorderingen hebben vooral betrekking op volgende maatregelen:

- de aanmoedigingspremies,
- het zorgkrediet,
- Vlaamse ondersteuningspremie
- Vlaams opleidingsverlof,
- DAC en GESCO's.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	947	0	0
Bijstelling BO 2023	-192	0	0
BO 2023	755	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De geraamde ontvangst, voortvloeiend uit vorderingen in het kader van bovenvermelde maatregelen, daalt voor 2023 met 192 keuro ten opzichte van BA 2022, nl. tot 755 keuro.

Dit bedrag is het resultaat van het gemiddelde bedrag aan vorderingen per jaar (gebaseerd op 2018, 2019, 2020, 2021 en 2022 geëxtrapoleerd) met daarop een gemiddelde realisatiegraad toegepast.

4.3.1.2. Uitgavenartikelen

JB0-1JDB2AA-WT – ONDERSTEUNING TEWERKSTELLINGSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel, gelinkt aan de operationele doelstelling 10: 'Het werkgelegenheidsbeleid onderbouwen met data en wetenschappelijke inzichten en de uitvoering van de digibanken', omvat de kredieten voor het uitvoeren van studies en onderzoeken (o.m. het VIONA-arbeidsmarktonderzoeksprogramma) m.i.v. de Vlaamse deelname aan de onderzoeksopdracht 'Vlaamse implementatie van de tweede cyclus (2018-2024) van PIAAC' (Programme for the International Assessment of Adult Competences), de financiering van het Steunpunt Werk (meerjarenprogramma 2021-2025) en het addendum bij de beheersovereenkomst van het Steunpunt voor de ontwikkeling van een geïntegreerd arbeidsmarktprojectiemodel op competentieniveau en tot slot de deelname aan het LEED (Local Employment and Economic Development)-programma van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	2.517	1.889
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-1.205	-224
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0

BO 2023	1.312	1.665
----------------	--------------	--------------

Inhoudelijke toelichting:

Het krediet bij BA 2022 bestond uit 2.517 keuro VAK en 1.889 keuro VEK. De kredietbehoefte bij BO 2023 bedraagt 1.312 keuro VAK en 1.665 keuro VEK. Dit is een daling van 1.205 keuro VAK en 224 keuro VEK. Deze beweging wordt hieronder verder toegelicht.

Bij BA 2022 werd er een éénmalige compensatie van 1.000 keuro VAK ingeschreven op dit begrotingsartikel voor de vastlegging van het aanvullende en uitbreidende onderzoek 'Ontwikkeling van een geïntegreerd arbeidsmarktprojectiemodel op competentieniveau'. Bij BO 2023 keren de middelen terug naar het oorspronkelijke begrotingsartikel JB0-1JDB2CD-WT (Jobbonus Plus).

Tot slot is er voor de werkbaarheidsmonitor, een monitoringinstrument voor de opvolging van de algemene werkbaarheid uitgevoerd door de SERV, voor het begrotingsjaar 2023 een budgetbehoefte van 233 keuro VAK/VEK. In 2022 werd er al een bedrag van 28 keuro VAK en 9 keuro VEK voorzien vanuit dit artikel naar het toelage-artikel van de SERV (JB0-1JDB2AY-IS) voor de informaticakosten in de testfase van de werkbaarheidsmonitor. Bijgevolg wordt nu het overige bedrag, zijnde 205 keuro VAK en 224 keuro VEK, gecompenseerd naar het toelage-artikel.

Kredietevolutes:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar <i>JB0-1JDB2CD-WT</i>	-1.000	0	Teruggave éénmalige middelen ter financiering van het addendum bij de beheersovereenkomst Steunpunt Werk
Naar <i>JB0-1JDB2AY-IS</i>	-205	-224	Financiering van de werkbaarheidsmonitor
TOTAAL	-1.205	-224	

JB0-1JDB2AD-WT – Europees Sociaal Fonds (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11: 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met ESF-middelen'. Via ESF-projecten willen we op een innovatieve manier uitdagingen op de arbeidsmarkt aanpakken. Daarnaast bevordert ESF ook het uitwisselen en leren over de grenzen heen via transnationale oproepen.

In 2023 zal dit begrotingsartikel uitvoering geven aan het nieuwe ESF+ operationeel programma (OP) 2021-2027, door middel van Vlaamse cofinanciering. Dit nieuwe OP zal zich focussen op de volgende prioriteiten:

- het versterken van de toegang tot de arbeidsmarkt
- levenslang leren

- actieve inclusie
- werkbare jobs
- inclusief ondernemen en sociale innovatie

Het oude OP 2014-2021 zal in 2022 en 2023 samenlopen met de uitvoering van niet nieuwe OP 2021-2027. De projecten binnen het oude OP kunnen immers doorlopen tot eind 2023. Dit betekent een bijzondere uitdaging voor de ESF-middelen. In het verleden stond er een VAK begrotingsruiter op dit begrotingsartikel, waardoor het mogelijk werd om VAK-overschotten van het ene jaar over te dragen naar het volgende. Deze ruiter werd echter geschrapt. Deze budgettaire uitdaging zal nu o.a het hoofd geboden worden door gebruik te maken van de middelen op het ESF-begrotingsfonds (JB0-1JDB4-AD-WT).

Kredietevoluitie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	20.598	28.375
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	-1.261
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	20.598	27.114

Inhoudelijke toelichting:

Het VAK-krediet beschikbaar voor de Vlaamse cofinanciering voor het operationeel plan 2021-2027 van ESF blijft constant met de cofinanciering die beschikbaar was voor het vorige OP 2014-2020.

Het VEK-krediet vermindert met 1.261 keuro. Het betreft hier het terugdraaien van een overdracht van middelen naar JB0-1JDB2IC-WT 'Focus op Talent' tijdens een vorige begrotingsronde.

Kredietevoluities:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar <i>JB0-1JDB2IC-WT</i>	0	-1.261	Het terugzetten van VEK dat in een eerdere begrotingsronde vanuit FOT werd gecompenseerd naar dit artikel
TOTAAL	0	-1.261	

JB0-1JDB4AD-WT – Europees Sociaal Fonds (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11: 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met ESF-middelen'. Het bevat het begrotingsfonds van ESF dat aan ontvangstenzijde gelinkt is aan de ontvangstenartikels JB0-9JDBTAD-OW en JB0-9JDBTAD-OI.

Op het ontvangstenartikel JB0-9JDBTAD-OW landen de terugvorderingen op de Vlaamse cofinanciering naar aanleiding van de tussentijdse of eindafrekening van ESF-projecten OP 2014-2020 en OP 2021-2027.

Daarnaast wordt dit begrotingsartikel gevoed vanuit ontvangstartikel JB0-9JDBTAD-OI, waarop de middelen staan die door het Departement van Werk en Sociale Economie teruggevorderd worden van het ESF-agentschap vzw. Het betreft hier opnieuw middelen die worden aangewend binnen het kader van het ESF+ OP 2021-2027.

Via dit begrotingsfonds kunnen de ontvangsten opnieuw worden ingezet binnen het operationeel programma 2021-2027.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	3.400	9.410
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>7.502</i>	<i>4.303</i>
BO 2023	10.902	13.713

Inhoudelijke toelichting:

Met de afschaffing van de VAK-ruiter op het gesplitst krediet van ESF (JB0-1JDB2AD-WT) in 2022, werd er besloten om deze mindering van het krediet op te vangen op het begrotingsfonds ten belope van 3.400 keuro. Tegenover deze VAK-uitgaven werd er in 2022 een VEK-uitgave gezet van 1.275 keuro, waar nog 8.125 keuro werd bijgevoegd om de VEK-behoefte ontstaan uit engagementen, aangegaan in het verleden, op te kunnen vangen. Dit bracht het toenmalig VEK-krediet op 9.410 keuro.

In 2023 voorzien we 10.902 keuro VAK en 13.713 keuro VEK op te nemen uit het begrotingsfonds om te kunnen voldoen aan de kredietbehoefte voor de Vlaamse cofinanciering van de ESF-projecten. Zoals hierboven reeds gesteld, staan we in 2023 voor een extra uitdaging omdat projecten uit het OP 2014-2020 nog kunnen doorlopen tot eind 2023 en bijgevolg overlappen met projecten binnen het nieuwe OP 2021-2027.

JB0-1JDB2AD-IS – Europees Sociaal Fonds (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling: 11 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met ESF-middelen'. Hierop worden de kredieten voorzien voor de Vlaamse cofinanciering, voor ESF-projecten waarvan de eindbegunstigde deel uitmaken van de Vlaamse consolidatiekring.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Het IS-artikel is bestemd voor de uitbetaling van subsidies aan begunstigden die deel uitmaken van de consolidatiekring. Op dit IS-artikel mogen tijdens begrotingsronde enkel budgetten voorzien worden, voor uitgaven waarvan we met zekerheid de bestemming kennen (begunstigde, project, ...). Het is echter niet mogelijk vooraf vast te stellen welke begunstigden die deel uitmaken van de consolidatiekring een aanvraag zullen indienen voor oproepen in 2023.

We voorzien dan ook (nog) geen VAK-noch VEK-budget op dit artikel voor 2023. Aan de punctuele kredietbehoefte zal zo nodig tegemoetgekomen worden via flexibele herverdelingen vanuit JB0-1JDB2AD-WT/JB0-1JDB4AD-WT.

JB0-1JDB2AH-WT- AMIF 2021-2027**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat de middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11: 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met ESF-middelen'. Hierop worden de kredieten voor de Vlaamse cofinanciering, voor projecten van het Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie (AMIF) onder het OP 2021-2027 voorzien.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	0	0

<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Er wordt noch VAK noch VEK voorzien op dit artikel bij BO 2023. De concrete kredietbehoefte zal pas voldoende duidelijk worden in de loop van 2023 buiten begrotingsronde, waardoor zowel het VAK- als VEK-krediet zal herverdeeld worden vanuit het begrotingsartikel SJ0-1SFC2DA-WT (ABB).

JB0-1JDB2AH-IS- AMIF 2021-2027

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11: 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met ESF-middelen'. Hierop worden de kredieten voor de Vlaamse cofinanciering, voor AMIF-projecten waarvan de eindbegunstigde deel uitmaken van de Vlaamse consolidatiekring voorzien.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Het IS-artikel is bestemd voor de uitbetaling van subsidies aan begunstigen die deel uitmaken van de consolidatiekring. Op dit IS-artikel mogen tijdens begrotingsronde enkel budgetten voorzien worden, voor uitgaven waarvan we met zekerheid de bestemming kennen (begunstigde, project, ...). Het is echter niet mogelijk vooraf vast te stellen welke begunstigen die deel uitmaken van de consolidatiekring een aanvraag zullen indienen voor oproepen in 2023.

We voorzien dan ook (nog) geen VAK-noch VEK-budget op dit artikel voor 2023. De kredietbehoefte zal duidelijk worden in de loopt van 2023. Aan de punctuele kredietbehoefte zal zo nodig tegemoetgekomen worden via flexibele herverdeling buiten begrotingsronde vanuit SJ0-1SFC2DA-WT (ABB)/JB0-1JDB2AH-WT.

JB0-1JDB2AY-IS – SERV

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 8: 'Transities en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen' Het gaat hier om een toelage die uitbetaald wordt aan de SERV voor dienstverlening die zijn verstrekken op vraag van het departement Werk en Sociale Economie.

Het begrotingsartikel van de SERV bevat in 2023 twee uitgaven:

- De werkbaarheidsmonitor, een monitorinstrument voor de opvolging van de algemene en voor sommige sectoren sectorale werkbaarheid. StIA (Stichting Innovatie en Arbeid) staat hierbij binnen de SERV zelf in voor de loonkosten van de onderzoekers en de logistieke ondersteuning. De bevraging vindt in principe om de drie jaar plaats.
- De inbedding van drie intersectorale adviseurs binnen de studiedienst van de SERV (zie ook bespreking begrotingsartikel JB0-1JDB2IB-WT).

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	320	320
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	174	174
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	494	494

Inhoudelijke toelichting:

In 2023 is er 233 keuro VAK/VEK nodig voor het financieren van de werkbaarheidsmonitor. In 2022 werd reeds 28 keuro VAK en 9 keuro VEK voorzien vanuit JB0-1JDB2AA-WT voor de informaticakosten in de testfase van de werkbaarheidsmonitor. In 2023 wordt er bijgevolg nog 205 keuro VAK en 224 keuro VEK overgeheveld vanuit ditzelfde begrotingsartikel.

Daarnaast is er 261 keuro VAK/VEK nodig voor het bekostigen van drie intersectorale adviseurs die worden tewerkgesteld bij de SERV om de intersectorale werking tussen de sectoren met een sectorconvenant te bewerkstelligen. Dit budget zal via een werkingstoelage uitbetaald worden aan de SERV.

De totale budgetbehoefte voor de SERV-toelage in 2023 bedraagt bijgevolg 494 keuro VAK en VEK.

Naast de compensatie voor de werkbaarheidsmonitor (+205 VAK en +224 keuro VEK) vinden er nog twee compensaties plaats op dit begrotingsartikel n.a.v BO 2023, meer precies naar het begrotingsartikel van Focus op Talent. Beiden zijn terugdraaiingen van eerdere compensaties in tegengestelde richting:

- Bij BO 2021 werd er 44 keuro VEK van JB0-1JDB2IC-WT naar JB0-1JDB2AY-IS gestort voor de financiering van het projectvoorstel 'Werkbaar werk: een brug naar het werkveld'. Bij BO 2022 werd er reeds 25 keuro teruggezet. Nu volgt de resterende 19 keuro VEK
- Vervolgens werd er vanuit ditzelfde begrotingsartikel bij BA 2022 31 keuro VAK/VEK gecompenseerd voor een toelage aan de StIA voor de aanpassing van de website werk. Dit bedrag wordt nu opnieuw overgeheveld naar Focus op Talent.

Kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van <i>JB0-1JDB2AA-WT</i>	205	224	Voor het opstarten van de werkbaarheidsmonitor is er 233 keuro VAK/VEK nodig. Daar er in 2022 al 28 keuro VAK en 9 keuro VEK werd overgedragen, volgt dit jaar de resterende 205 keuro VAK en 224 keuro VEK.
Naar <i>JB0-1JDB2IC-WT</i>	0	-19	Het terugzetten van VEK dat in een eerdere begrotingsronde vanuit FOT werd gecompenseerd naar dit artikel
Naar <i>JB0-1JDB2IC-WT</i>	-31	-31	Het terugzetten van VAK/VEK dat in een eerdere begrotingsronde vanuit FOT werd gecompenseerd naar dit artikel
TOTAAL	174	174	

VI. BELEIDSVELD COMPETENTIES

1. ISE COMPETENTIES

1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

Het geheel van acties onder dit structurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat' (zie hoger²⁹).

1.2 Operationele doelstellingen

OD 13: Een vraag- en toekomstgericht opleidingsaanbod garanderen voor iedereen

We faciliteren een toekomstgericht en kwaliteitsvol opleidingsaanbod met veel aandacht voor (basis)geletterdheid, taal, 21ste-eeuwse, loopbaan-, STEM- en digitale (basis)vaardigheden. Een goede aansluiting van de opleidingen op wat de arbeidsmarkt vraagt, en passend in het loopbaanperspectief van de burger, is van cruciaal belang om een hoge werkzaamheidsgraad te bereiken. Daarom brengen we vorming dicht bij het bedrijfsleven. Maar we zetten ook in op een transparant en overzichtelijk opleidingsaanbod en op het zichtbaar maken en valoriseren van verworven competenties.

Opleidingsaanbod VDAB

- In het VESOC-werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' spraken de Vlaamse Regering en de sociale partners af om nog sterker in te zetten op het opleidingsaanbod van VDAB en partners, met vooral een focus op **face-to-face-opleidingen en knelpuntberoepen**.
- Zo zet VDAB door middel van een ruim opleidingsaanbod in op de knelpuntberoepen in **zorg en welzijn**, zoals verpleegkundige, verzorgende/zorgkundige, opvoeder en begeleider in de kinderopvang. VDAB ent zich met het opleidingsaanbod ook op nieuwere knelpuntberoepen, zoals ergotherapeut, begeleider in de sociale economie, enz. Omdat toeleiding naar het beschikbare aanbod essentieel is in een krappe arbeidsmarkt, zet VDAB ook in op de bekendmaking van het aanbod en op een gerichte matching met de kandidaten. Het optimaliseren van de screening en het aanbieden van voorbereidende, flankerende of geïntegreerde ondersteuning en competentieversterking (bv rond taal) moet bijdragen tot het succesvol beëindigen van de opleiding en een goede uitstroom naar werk.
- VDAB voorziet ook in een knelpuntgericht competentieversterkend aanbod in de **bouwsector** voor werkzoekenden en kwetsbare werknemers en maakt dit kenbaar o.a. via de website VDAB. Dit aanbod wordt voorzien na analyse van de arbeidsmarkt die de knelpunten weergeeft. Het competentieversterkend basisaanbod voor werkzoekenden wordt inhoudelijk met het sectorfonds Constructiv afgestemd. Constructiv geeft input over basis- en gespecialiseerde competenties in modules, zodat opleidingen focussen op de basis en specialisatie op maat van het bedrijf in het bedrijf kan plaatsvinden via

²⁹ SD 2: Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat.

werkplekieren. De sector zet maximaal in op mentorwerking, zodat een werkzoekende maximaal begeleid wordt, ook op de (leer)werkplek.

- Ook ten aanzien van de vele knelpuntvacatures in het Onderwijs neemt VDAB bijkomende acties. Zo wordt er versterkt ingezet op zijinstroom door toeleiding en ondersteuning van werkzoekenden naar de lerarenopleidingen. Hiervoor erkent VDAB in alle provincies verschillende leertrajecten van de lerarenopleidingen aan de hogescholen en universiteiten. Door extra in te zetten op bijkomende erkenning van opleidingen in alle provincies is de instroom van werkzoekenden (met VDAB-ondersteuning) in de lerarenopleidingen sinds 2019 intussen sterk toegenomen. Om de instroom verder te verhogen worden extra mogelijkheden gecreëerd door uitbreiding van het aantal mogelijk te volgen knelpuntvakken, door de erkenning van LIO trajecten voor werkzoekenden, en door erkenning van het voorbereidingsprogramma van de Verkorte Educatieve Master.
- Hiernaast zet VDAB ook in op **modulaire en mobiele opleidingen** die inspelen op de concrete behoeften van bedrijven en sectoren. De doelstelling hierbij is om samen met de werkgevers zo gericht mogelijk mensen op te leiden naar specifieke knelpuntberoepen.
- Vanuit het VESOC-werkgelegenheidsakkoord werd ook afgesproken om vanaf najaar 2023 een **financiële incentive** te voorzien voor niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden (zonder vervangingsuitkering) die om diverse redenen minstens twee jaar niet (meer) actief zijn op de arbeidsmarkt en zich engageren voor een langdurige knelpuntopleiding. We bekijken daarbij ook hoe we maximaal tot succesvolle afronding en doorstroom naar werk kunnen komen voor wie zo'n opleiding volgt.
- Het **model van de mastercampus van VDAB** biedt opleidingskansen aan zowel werkzoekenden als werknemers, leerlingen en studenten, leerkrachten, bedrijven, sectoren en kennisinstellingen. De opleidingen vinden plaats binnen een moderne en didactisch uitgeruste infrastructuur die wordt gedeeld met diverse partners (Syntra, scholen, centra voor volwassenenonderwijs en sectoren). Het model van mastercampussen laat toe het aanbod te verbreden én innovatieve leeromgevingen te creëren. Met de T2 campus te Genk, werd dit model reeds in de praktijk gebracht. Voor de mastercampus in Roeselare zal het bouwplan begin 2023 klaar zijn en kunnen eind 2023 de bouwwerken starten. In 2023 wordt ook de concrete planning duidelijk voor de Stadscampus in Brussel en de mastercampussen in Antwerpen, Vilvoorde en Gent.

Het model van de mastercampussen kadert binnen een bredere **vestigingsstrategie van VDAB** die verder vorm krijgt en wordt bijgestuurd vanuit de inzichten verworven tijdens de coronaperiode en het hybride werken. Zo wordt digitaal gewerkt waar het kan en face-to-face daar waar het een meerwaarde heeft. Daarnaast worden alle VDAB-gebouwen de komende jaren maximaal energieneutraal gemaakt.

- Vanuit het Talenplan (zie hoger³⁰) zetten we in op **geïntegreerde trajecten**: trajecten waarbij taal en technische competentieversterking en/of tewerkstelling geïntegreerd worden aangeboden. Geïntegreerde trajecten zijn geen doel op zich, maar vormen één van de beschikbare middelen richting

³⁰ OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – luik 'Werk als hefboom tot inburgering en integratie'

duurzame tewerkstelling en integratie. VDAB schenkt daarbij ook aandacht aan de integratie van digitale competenties in functie van nieuwe toepassingen in de beroepsopleidingen.

Het opleidingsaanbod zichtbaar maken

- In 2023 bereidt VDAB de uitrol voor van het **digitaal opleidingsplatform**.³¹ Via het platform biedt VDAB kwalitatieve en loopbaangerichte opleidingen vanuit zijn rol als activeringsregisseur, loopbaanregisseur en binnen de werkgeversdienstverlening. De uitbouw van een performant opleidingsplatform moet leiden tot een aantrekkelijke en gebruiksvriendelijke website die burgers efficiënt naar het juiste opleidingsaanbod leidt en achterliggend tot een catalogus waar het aanbod beheerd kan worden volgens de noden van opleidingsverstrekkers.

(Verworven) competenties zichtbaar maken

- **Competent** vormt de standaardtaal voor beroepen en competenties op de arbeidsmarkt. In 2023 zet VDAB in op het up-to-date houden van de beroepen en competenties beschreven in Competent, waarbij de arbeidsmarkt gescand wordt op nieuwe ontwikkelingen. Hierbij wordt extra aandacht besteed aan soft skills, green skills en digital skills.
- VDAB zal in 2023 ook de wendbaarheid van Competent vergroten door, naast de sectorale input, verder in te zetten op het AI-driven maken ervan. Hierdoor kan VDAB sneller inspelen op vraag en aanbod vanuit de arbeidsmarkt en een proactieve dienstverlening bieden rond competentieversterking.
- Daarnaast wordt aandacht besteed aan een gebruiksvriendelijke ontsluiting van de data in Competent. We leveren daartoe input voor de ontwikkeling van toepassingen (binnen en buiten VDAB) die gebruik maken van de data in Competent, en bouwen een extra communicatie-laag bovenop Competent om de gebruiksvriendelijkheid en toegankelijkheid ervan verhogen.

OD 14: De stap zetten naar een individuele leer- en loopbaanrekening

We bevorderen een cultuur van levenslang leren en stimuleren de leerbereidheid zodat burgers mee zijn met de verschillende transformaties die plaatsvinden en hun talenten maximaal ontplooiën en inzetten op de werkvloer.

Om een (individuele) leercultuur aan te moedigen, (financiële) drempels voor opleiding weg te werken en mensen via competentieversterking beter te beschermen tegen kwalificatieveroudering, werken we een individuele leer- en loopbaanrekening uit, vormgegeven als een persoonsvolgend ontwikkelbudget.³² We vertrekken in deze vanuit de rechten en de incentives die vandaag al bestaan om opleiding te volgen.

³¹ Deze actie kadert binnen het RRF.

³² Deze actie kadert binnen het RRF.

Opleidingsincentives uitrollen

- Met de **overheidsopdracht 'Leergoesting'** willen we de leergoesting van werknemers aanwakkeren en het leerrendement binnen ondernemingen verhogen. De dienstverlener zal in nauwe samenwerking met ESF Vlaanderen onder meer een online platform opzetten om ondernemingen te ondersteunen en een communicatiecampagne voeren om de leergoesting in Vlaanderen op de kaart te zetten. Daarnaast zal de dienstverlener ondernemingen begeleiden bij concrete leertrajecten van medewerkers, waarna de effecten daarvan op de leertransfer en de motivatie worden geëvalueerd. De resultaten kunnen hun beslag krijgen in een aangepast VTO-beleid (Vorming, Training, Onderwijs). De gunning van de overheidsopdracht is voorzien tegen voorjaar 2023, waarna de dienstverlener van start kan gaan in het tweede kwartaal van 2023.
- We voeren het **actieplan e-leren** uit:
 - Het **centraal informatiepunt** om opleidingsverstrekkers wegwijs te maken in de mogelijkheden en toepassingen van e-leren, gelanceerd in het voorjaar van 2022, wordt in 2023 uitgebreid naar content en functionaliteit.
 - Met de **oproep e-leren** willen we opleidingsverstrekkers³³ ondersteunen bij het aanpassen of ontwikkelen van e-opleidingen of het omvormen van bestaande opleidingen tot e-opleidingen.³⁴ Flankerend aan de oproep werd in 2022 een lerend netwerk opgericht en gingen experts aan de slag rond gebruiksvriendelijkheid. In 2023 worden alle geleerde lessen en goede praktijkvoorbeelden uit de projecten van de oproep e-leren via het lerend netwerk en via de experts ondergebracht bij het infopunt, om zo maximaal impact te creëren.
 - Daarnaast zetten we in op een strategie om drempels naar en in het e-leren weg te werken, met een focus op **lerenden met een digitale achterstand**. In 2023 wordt deze strategie geïmplementeerd.³⁵
- Het **experiment van het 'gemeenschappelijk initiatiefrecht'**³⁶ dat in het kader van "Alle Hens aan dek" gelanceerd werd, wordt in uitvoering van het VESOC-werkgelegenheidsakkoord tijdens het schooljaar 2022-2023 verdergezet. Het contingent Vlaams opleidingsverlof wordt verdubbeld als de werknemer zowel opleidingen volgt op eigen initiatief als op suggestie van de werkgever. Dat betekent dat de werknemer ook gedurende schooljaar 2022-2023 maximum 125 uur afwezig mag zijn voor opleidingen die hij zelf kiest, en maximum 125 uur voor opleidingen op voorstel van de werkgever. Er wordt ook werk gemaakt van een verdere verlenging van het experiment voor schooljaar 2023-2024. Een evaluatie wordt voorzien ten laatste eind 2023. Rekening houdend met de conclusies van deze evaluatie wordt de maatregel indien wenselijk verankerd.
- In 2023 verschijnt het vierde **monitoringsrapport Vlaamse opleidingsincentives**.

³³ Met een bestaande of toekomstige opleiding in de opleidingsdatabank (databank voor Vlaamse opleidingsincentives)

³⁴ Deze actie kadert binnen het RRF.

³⁵ Deze actie kadert binnen het RRF.

³⁶ Deze actie kadert binnen het RRF.

Naar een individuele leer- en loopbaanrekening

- De **uitgestippelde pistes uit de visienota "Naar een leer- en loopbaanrekening in Vlaanderen" worden in 2023 verder uitgewerkt**, zowel op operationeel als beleidsmatig niveau.

In een tweede fase van het traject richting de leer- en loopbaanrekening lanceren we begin 2023 het **gepersonaliseerd overzicht van Vlaamse opleidingsincentives**³⁷ (een digitale portefeuille op Mijn Burgerprofiel), waarrond we ook zullen communiceren. We bekijken ook hoe we dit overzicht stapsgewijs kunnen **uitbreiden** met andere opleidings- en loopbaanincentives en hoe die portefeuille optimaal kan gelinkt worden met het loopbaanplatform bij VDAB.

Daarnaast bereiden we de derde fase voor, waarin we kijken naar een harmonisering van opleidingsincentives en waarin we de overdraagbaarheid van opleidingsrechten onderzoeken. Dit zal uitmonden in een conceptnota in het voorjaar van 2024.

We stemmen maximaal af met de federale overheid bij hun ontwikkeling van een Individual Learning Account.

In uitvoering van de relancemaatregelen willen we werkenden met een **competentiecheck**³⁸ een breed toegankelijke digitale tool aanbieden om hen inzicht te geven in hun competenties. De tool maakt ook zichtbaar in welke mate de huidige competenties beantwoorden aan wat nodig is voor het huidige beroep, voor de beroepen uit de huidige sector en voor de beroepen over de arbeidsmarkt heen. We zetten sterk in op de verspreiding van dit instrument en hebben hierbij extra aandacht voor doelgroepen in een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt (kortgeschoolden, 50-plussers, jongeren van -30 jaar, personen met een migratieachtergrond, personen met een arbeidshandicap).

Begin 2023 starten we met de uitrol en lanceren we een communicatiecampagne.

OD 15: Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen

Voor een kennismaatschappij is een adaptief systeem van continu en levenslang leren onontbeerlijk. Met het Partnerschap Levenslang Leren werken we aan zo'n nieuw en toekomstbestendig leersysteem en aan een algemene mentaliteitsverandering rond levenslang leren, waarbij leven, leren en werken dynamisch op elkaar afgestemd zijn. We gaan op zoek naar innovatieve leermethoden die mensen in staat stellen om toekomstige veranderingen de baas te kunnen.

Leren op de werkvloer wordt een belangrijk principe doorheen de gehele loopbaan zowel voor leerlingen, werkzoekenden als werkenden, werknemers en ondernemers. We zetten actief in op duaal leren en werkplekleren zodat mensen competenties kunnen verwerven in verschillende leeromgevingen en reële werkervaring opdoen in (studie)trajecten, in samenwerking met Onderwijs. We voorzien hiervoor de nodige incentives. We zetten in op mogelijkheden voor werkenden om zich te kwalificeren en ondersteunen de verdere uitrol van de opportuniteiten van beroepskwalificerende trajecten in kaart.

Duaal leren

³⁷ Vlaams opleidingsverlof, opleidingscheques en Vlaams opleidingskrediet

³⁸ Deze actie kadert binnen het RRF.

Samen met mijn collega bevoegd voor Onderwijs zetten we in op **duaal leren als volwaardige leerweg** en op de geleidelijke uitfasering van het leren en werken. In samenwerking met het beleidsdomein Onderwijs versterken we duaal leren via gezamenlijke initiatieven, zowel op het niveau van het secundair als van het volwassenenonderwijs. Bij deze uitrol in het secundair onderwijs ontvangen de centra voor deeltijds onderwijs en de centra voor vorming van zelfstandigen en KMO's voor het duale aanbod werkingsmiddelen volgens eenzelfde berekeningswijze als scholen voor voltijds secundair onderwijs.

- Jaarlijks worden er nieuwe duale opleidingen ontwikkeld en nieuwe aanbieders ondersteund. Zo worden voor het secundair onderwijs bijvoorbeeld de opleidingen assistentie in wonen, zorg en welzijn duaal, elektromechanici duaal, culinair slager duaal en textielproductietechnieken duaal uitgewerkt om deze vanaf 1 september 2023 effectief te kunnen aanbieden. Zo stimuleren we de groei van duaal leren. Scholen of opleidingscentra die een nieuwe duale opleiding willen aanbieden, kunnen daarvoor een nieuwe aanvraag tot programmering indienen.
- Veertien ESF-proefprojecten – waarvan vier in het volwassenenonderwijs en tien in het hoger onderwijs – lopen nog tot juni 2023. Voor de uitrol van duaal leren in het hoger onderwijs wachten we de resultaten van de proefprojecten af.
- In september 2022 startte duaal leren in het volwassenenonderwijs. 69 opleidingstrajecten kunnen door CVO duaal worden aangeboden.
- We zetten in op de kwaliteit en de kwantiteit van leerwerkplekken voor duaal leren binnen het secundair én het volwassenenonderwijs. Mijn administratie ondersteunt het Vlaams Partnerschap Duaal Leren (via een gedeelde secretariaatsrol met het Departement Onderwijs en Vorming) en de sectorale partnerschappen duaal leren. Beide werden uitgebreid met vertegenwoordigers voor het volwassenenonderwijs. Niet enkel de 19 sectorale partnerschappen maar ook ondernemingen zonder sectoraal partnerschap worden door mijn administratie ondersteund. Daarnaast volgt zij ook de werkplekregie en de duale addenda op.

Kwalitatief werkplekleren

- Tegen 1 september 2023 vereenvoudig ik de incentives in het kader van werkplekleren. Het regelgevende werk en de operationele voorbereiding worden tegen dan afgerond. De bestaande incentives (met name de mentorkorting, de start- en stagebonus en de doelgroepvermindering voor deeltijds werkende jongeren uit het deeltijds beroepsopleiding) worden vervangen door een nieuwe eenvormige premie voor ondernemingen die intensief werkplekleren in het kader van kwalificerende opleidingen faciliteren op hun werkvloer en die hiervoor een opgeleide mentor aanstellen. Daarnaast voorzien we een premie voor leerlingen in alternerende opleidingen binnen het secundair onderwijs.
In afwachting van de nieuwe regelgeving blijft tijdens het schooljaar 2022-2023 de verruimde stagebonus van kracht.³⁹ Die kent in het kader van de relance een premie toe aan ondernemingen ongeacht de leeftijd van de leerling in alternerende opleiding.

³⁹ Deze actie kadert binnen REACT-EU.

- Op basis van de visie die we samen met het beleidsdomein onderwijs ontwikkelden over de **plaats van de beroepskwalificerende trajecten in het opleidingslandschap** en van de aanbevelingen en aandachtspunten voor een verdere uitrol, versterken we het beleid rond beroepskwalificerende trajecten. Zo zullen we onder meer het regelgevend kader aanpassen zodat organisaties die **deelkwalificaties** aanbieden en kwalificeren daarvoor een erkenning kunnen krijgen.

Partnerschap Levenslang Leren

- Om de synergieën en samenwerking in het kader van levenslang leren te versterken, worden de werkzaamheden van het **Partnerschap Levenslang Leren**, in 2020 **opgericht binnen de beleidsdomeinen Werk, Onderwijs en Economie**, gecontinueerd.
Het Partnerschap Levenslang Leren bouwt aan een duurzamer, toekomstbestendig leersysteem om tot een lerende samenleving te komen. Het Partnerschap Levenslang Leren en haar leden nemen een actieve rol op bij het uitdragen van het actieplan Levenslang Leren en de ambities die daarin vervat zitten. In deze samenwerking bouwt het Partnerschap bruggen tussen de beleidsvelden Onderwijs en Werk door synergieën uit te werken en te bestendigen.
- Ook in 2023 staat het Expertisecentrum Innovatieve Leerwegen, in samenwerking met het Departement Onderwijs & Vorming, in voor de ondersteuning van het Partnerschap Levenslang Leren. We werken aan volgende acties, die in 2022 een aanvang hebben genomen:
 - het onderzoeksprogramma uitvoeren: onder andere screening van de regelgeving, onderzoek naar brugfiguren en een laagdrempelige gespreksmethodiek om moeilijk bereikbare doelgroepen te motiveren tot een leeractiviteit;
 - het communicatieprogramma uitvoeren: onder andere met een website en events die het levenslang leren in Vlaanderen onder de aandacht brengen
 - het opzetten van een doe-gericht actieprogramma rond levenslang leren in en met het veld, waarin ruimte is voor toekomstgerichte experimenten en impulsprojecten. Op die manier maken we diverse initiatieven rond levenslang leren zichtbaar.

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

COMPETENTIES, MVG excl. DAB

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2022	evolutie	BO 2023	BA 2022	evolutie	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	74.286	3.555	77.841	74.286	3.555	77.841
Toelagen (interne stromen (IS))	167.142	12.141	179.283	167.142	12.141	179.283

Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	241.428	15.696	257.124	241.428	15.696	257.124

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Onder het Inhoudelijk Structuurelement 'Competenties' bevinden zich vijf uitgavenartikelen: voor het Vlaams Opleidingsverlof, het uitdovende Betaald Educatief Verlof, de Opleidingscheques en de Start-stagebonus, voor het Expertisecentrum Levenslang Lerend, voor de Mentorkortingen en tenslotte twee nieuwe uitgavenartikelen voor de nieuwe maatregelen "kwalificerend werkplekleren" en "Opleidingen in uitvoering van VIA - VIVO". Daarnaast bevat dit ISE ook één toelage-artikel voor VDAB.

Dit ISE 'Competenties' is het enige ISE onder het beleidsveld 'Competenties'.

In paragraaf 1.3.1.1 worden alle bovenvermelde begrotingsartikels meer in detail besproken.

Het totale krediet voor dit ISE stijgt bij BO 2023 met 15.696 keuro VAK/VEK ten opzichte van BA 2022. Deze stijging is bijna volledig het gevolg van de indexering van de kredieten van VDAB (+14.591 keuro VAK/VEK). Vanaf 1 september 2023 worden de start- en stagebonus en de mentorkortingen geheroriënteerd naar de nieuwe maatregel kwalificerend werkplekleren. Dat zorgt enkel voor kredietverschuivingen binnen dit ISE. Daarnaast wordt 1.000 keuro opgevraagd uit de REACT-EU middelen voor de financiering van de verruimde stagebonus.

1.3.1. Departement WSE

1.3.1.1. Uitgavenartikelen

JB0-1JFB2FB-WT – BETAALD EDUCATIEF VERLOF + START-EN STAGEBONUS

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel kaderen in de operationele doelstelling OD 14: 'De stap zetten naar een individuele leer- en loopbaanrekening'.

Op dit moment bevat dit begrotingsartikel middelen voor:

Start- en stagebonus

De start- en stagebonussen zijn premies voor respectievelijk jongeren (startbonus) en werkgevers (stagebonus). De startbonus richt zich tot jongeren in de deeltijdse leerplicht en die onderwijs met een beperkt leerplan volgen of een erkende vorming in het kader van de deeltijdse leerplicht. Om recht te hebben op de startbonus moeten de jongeren bij hun eerste aanvraag jonger zijn dan 18 jaar. De stagebonus richt zich tot werkgevers die bovenstaande jongeren tewerkstellen of opleiden.

De start- en stagebonus wordt vanaf 1 september 2023 geïntegreerd in een nieuwe maatregel "Kwalificerend werkplekleren" (cfr. toelichting begrotingsartikel JB0-1JFB2FE-WT). Bijgevolg zal de lopende maatregel start- en stagebonus met ingang van het schooljaar 2023-2024 stopgezet worden.

In het kader van de relancemaatregel “verruimde stagebonus” hebben werkgevers die een stageplaats bieden aan een leerling die bij de eerste aanvraag ouder is dan 18 jaar recht op een stagebonus. Deze maatregel wordt gefinancierd met REACT-EU middelen.

Betaald educatief verlof / Vlaams Opleidingsverlof

Betaald educatief verlof (BEV) is het recht dat door de herstellwet van 22 maart 1985 wordt toegekend aan werknemers uit de privésector om erkende opleidingen te volgen met behoud van loon. Sinds 1 september 2019 vervangt het Vlaams opleidingsverlof (VOV) het betaald educatief verlof. Als overgangmaatregel kunnen studenten die een cursus reeds aanvatten met betaald educatief verlof, de opleiding afmaken met behoud van betaald educatief verlof tot december 2021. Met het aflopen van deze overgangmaatregel is het betaald educatief verlof nu volledig uitgedoofd.

Ook het Vlaams opleidingsverlof ondersteunt werknemers volgens het decreet van 12 oktober 2018 om werken en leren te combineren. Werknemers mogen ook hier op het werk afwezig zijn met behoud van loon om een opleiding te kunnen volgen. Na de opleiding kan de werkgever een forfaitair bedrag (21,30 euro per goedgekeurd opleidingsuur, zoals bij BEV) terugbetaald krijgen als compensatie.

In het kader van de vele initiatieven om de opleidingsdeelname te stimuleren, wordt het gemeenschappelijk initiatiefrecht (een relancemaatregel in het schooljaar 2021-2022), waarbij ook de werkgever het initiatief kan nemen om de werknemer een opleiding te laten volgen die recht geeft op een tussenkomst vanuit het Vlaams opleidingsverlof, doorgetrokken naar schooljaar 2022-2023.

Opleidingscheques

De opleidingscheques zijn een Vlaamse maatregel sinds 2003. Deze maatregel werd hervormd en afgestemd met de andere Vlaamse opleidingsincentives conform het VESOC-akkoord opleiding. De maatregel werd vanaf 1 september 2019 overgeheveld van VDAB naar het Departement Werk en Sociale Economie.

De opleidingscheque kan door kort- en middengeschoolden gebruikt worden om de helft van de directe kosten van arbeidsmarktgerichte opleidingen te betalen, tot een maximum van 250 euro.

Hooggeschoolde werknemers kunnen een opleidingscheque enkel aanvragen voor een loopbaangerichte opleiding die deel uit maakt van het persoonlijk ontwikkelingsplan dat de werknemer opgesteld heeft naar aanleiding van zijn loopbaanbegeleiding bij een erkend loopbaancentrum.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	65.225	65.225
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	-1.000	-1.000
<i>Andere bijstellingen</i>	1.230	1.230
BO 2023	65.455	65.455

Inhoudelijke toelichting:

Het benodigd krediet voor de start- en stagebonus wordt geraamd op 3.000 keuro per jaar. Vermits deze maatregel vanaf 1 september 2023 wordt stopgezet voorzien we nog een krediet van 2.000 keuro voor 2023. Het krediet van 1.000 keuro dat daardoor bij BO 2023 vrijkomt, wordt overgezet naar de nieuwe maatregel kwalificerend werkplekleren (begrotingsartikel JB0-1JFB2FE-WT).

Voor de verruimde stagebonus vragen we de geraamde uitgave van 1.000 keuro op uit de REACT-EU middelen.

Op basis van het aantal ontvangen aanvragen blijft het krediet voor het Vlaams opleidingsverlof behouden op 60.157 keuro.

Voor de opleidingscheques stijgen de geraamde uitgaven met 230 keuro ten opzichte van BA 2022, wat resulteert in een geraamd krediet van 2.298 keuro. We verwachten een stijging van het aantal aanvragen naar het niveau van vóór de coronajaren.

Voor de drie maatregelen samen komen de geraamde uitgaven daarmee op 65.455 keuro bij BO 2023, een lichte stijging met 230 keuro in vergelijking met BA 2022.

Kredietevoluties:

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar <i>JB0-1JFB2FE-WT</i>	-1.000	-1.000	Verderzetting start- en stagebonus onder nieuwe maatregel kwalificerend werkplekleren
TOTAAL	-1.000	-1.000	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Opvraging middelen voor de verruimde stagebonus	1.000	1.000	Financiering verruimde stagebonus met REACT-EU middelen
Volumestijging opleidingscheques	230	230	Zonder de impact van coronamaatregelen ramen we een stijging van het aantal aanvragen
TOTAAL	1.230	1.230	

JB0-1JFB2FC-WT – EXPERTISECENTRUM INNOVATIEVE LEERWEGEN – LEVENSLANG LEREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de structurele werkingskosten van het Partnerschap Levenslang Leren en de middelen voor de uitvoering van het actieplan levenslang leren Koers naar een Lerend Vlaanderen, zoals bekrachtigd door de Vlaamse Regering op 17/12/2021. Met andere woorden zijn dit de recurrente middelen die dienen om operationele doelstelling 15 te realiseren: 'Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen'.

Het Partnerschap Levenslang Leren bouwt aan een duurzamer, toekomstbestendig leersysteem om tot een lerende samenleving te komen. Het Partnerschap bouwt

ook bruggen tussen de beleidsvelden Onderwijs en Werk door synergieën uit te werken en de te bestendigen.

Het Expertisecentrum Innovatieve Leerwegen staat in samenwerking met het departement Onderwijs en Vorming in voor de ondersteuning van het Partnerschap Levenslang Leren.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	714	714
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	714	714

Inhoudelijke

toelichting:

In 2023 wordt opnieuw een budget van 714 keuro ingeschreven waarvan 188 keuro voor structurele werkingskosten en 526 keuro voor beleidsuitgaven.

JB0-1JFB2FD-WT – MENTORKORTINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel draagt bij tot de realisatie van de operationele doelstelling OD 15: 'Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen'.

Werkgevers kunnen de doelgroepkorting voor mentors krijgen als ze jongeren laten opleiden op de werkvloer door één of meerdere van hun werknemers die aan de voorwaarden voor mentor voldoen.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	8.347	8.347
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-3.658	-3.658
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	4.689	4.689

Inhoudelijke toelichting:

De mentorkortingen worden geïntegreerd in een nieuwe maatregel "Kwalificerend werkplekieren" die ingaat op 1 september 2023. Als gevolg daarvan wordt de huidige maatregel mentorkortingen stopgezet op 1 juli 2023.

Het krediet dat nodig is om de mentorkortingen nog voort te zetten tijdens de eerste twee kwartalen van 2023 ramen we, op basis van de realisaties van de overeenkomstige kwartalen van 2021, op 4.689 keuro. Het krediet van 3.658 keuro dat vrijkomt door de stopzetting wordt overgeheveld naar de nieuwe maatregel (begrotingsartikel JB0-1JFB2FE-WT).

Kredietevoluties:**(duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar <i>JBO-1JFB2FE-WT</i>	-3.658	-3.658	Verderzetting mentorkorting onder nieuwe maatregel kwalificerend werkpleklers
TOTAAL	-3.658	-3.658	

JBO-1JFB2FE-WT – KWALIFICEREND WERKPLEKLEREN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 15: 'Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen'. In 2023 zal dit begrotingsartikel uitvoering geven aan de nieuwe maatregel kwalificerend werkpleklers. Deze nieuwe maatregel brengt 4 bestaande maatregelen samen:

- De start- en stagebonus
- De doelgroepvermindering voor de mentor
- De doelgroepvermindering voor leerlingen in een alternerende opleiding
- De doelgroepvermindering voor deeltijds werkende jongeren uit het beroepssecundair

De bestaande premies en kortingen zullen geïntegreerd worden tot een nieuwe éénvormige premie voor ondernemingen die intensief werkpleklers in het kader van kwalificerende opleidingen faciliteren op hun werkvloer en daarvoor een opgeleide mentor aanstellen. Daarnaast wordt een premie voorzien voor leerlingen in alternerende opleidingen binnen het secundair onderwijs.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2022	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	+4.783	+4.783
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	4.783	4.783

Inhoudelijke toelichting:

In 2023 is er een VAK-/VEK-behoefte van 4.783 keuro voor de nieuwe maatregel kwalificerend werkpleklers. Dit budget wordt overgedragen vanuit maatregelen die vanaf 1 september worden samengebracht in dit nieuwe artikel: de start- en stagebonus, de mentorkorting en de doelgroepvermindering voor leerlingen in een alternerende opleiding en voor deeltijds werkende jongeren uit het beroepssecundair onderwijs.

Kredietevoluties:**(duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van <i>JB0-1JFB2FD-WT</i>	+3.658	+3.658	De mentorkorting wordt stopgezet vanaf 1 juli en zal hierna worden verdergezet onder kwalificerend werkplekieren. Het budget voor de tweede helft van het jaar wordt daarom gecompenseerd naar dit artikel.
Van <i>JB0-1JFB2FB-WT</i>	+1.000	+1.000	De start- en stagebonus wordt stopgezet na het schooljaar 2022-2023 en zal hierna worden verdergezet onder kwalificerend werkplekieren. Het budget voor het eerste semester van het schooljaar 2023-2024 wordt daarom gecompenseerd naar dit artikel.
Van <i>JB0-1JDB2CA-WT</i>	+125	+125	De doelgroepvermindering voor leerlingen in een alternerende opleiding en voor deeltijds werkende jongeren uit het beroepssecundair onderwijs wordt stopgezet vanaf 1 juli en zal hierna worden verdergezet onder kwalificerend werkplekieren. De minderuitgave op <i>JB0-1JDB2CA-WT</i> wordt daarom gecompenseerd naar dit artikel.
TOTAAL	+4.783	+4.783	

JB0-1JFB2FF-WT – OPLEIDINGEN IN UITVOERING VAN VIA - VIVO**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 15: 'Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen'.

Het Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA) en het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord 2003-2004 bepaalden dat het opleidingsbeleid in de social profitsector versterkt dient te worden via sectorinstellingen, waarbij VIVO met de sectorale coördinatie wordt belast. Hieraan gevolg gevend, omvat dit begrotingsartikel de kredieten die VIVO in deze coördinerende functie ondersteunen.

In het licht van het kerntakendebat bij de VDAB wordt de maatregel in 2023 echter overgeheveld van laatstgenoemde organisatie naar Departement WSE.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	+2.200	+2.200
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	2.200	2.200

Inhoudelijke toelichting:

In 2023 is er een VAK-/VEK-behoefte van 2.200 keuro voor de maatregel opleidingen in uitvoering van VIA - VIVO, in verderzetting van het akkoord tussen de VDAB en VIVO van 2008. Dit budget wordt overgedragen vanuit de VDAB naar DWSE.

Kredietevolucies:

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van <i>JB0-1JFB2FY-IS</i>	+2.200	+2.200	De opleidingen in uitvoering van VIA - VIVO worden overgeheveld van de VDAB naar DWSE. Het budget wordt daarom gecompenseerd naar dit nieuwe artikel.
TOTAAL	+2.200	+2.200	

JBO-1JFB2FY-IS – VDAB

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 13: 'Een vraag- en toekomstgericht opleidingsaanbod garanderen voor iedereen'. Op dit begrotingsartikel worden middelen voorzien opdat VDAB haar kernopdracht kan uitvoeren. VDAB voorziet naast middelen voor de interne werking van haar provinciale afdelingen ook nog middelen voor de maatregel IBO en andere vormen van werkplekleren, leertijd, financiële tegemoetkoming aan cursisten (kinderopvang, reiskosten) en subsidies aan derden.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	167.142	167.142
<i>Index</i>	14.591	14.591
<i>Compensaties</i>	-2.450	-2.450
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	179.283	179.283

Inhoudelijke toelichting:

Als gevolg van de overschrijding van de spilindex stijgen de kredieten op dit begrotingsartikel met 14.591 keuro. Daarnaast wordt het budget voor de betaling van een subsidie aan VIVO overgedragen aan het departement WSE.

Kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
<i>Naar JBO-1JDB2CD-WT</i>	-250	-250	Terugdraai Compensatie werkgelegenheidsakkoord BA 2022
<i>Naar JBO-1JFB2FF-WT</i>	-2.200	-2.200	Compensatie van de subsidie VIVO naar het departement WSE
TOTAAL	-2.450	-2.450	

Zie ook paragraaf 1.3.2 Overige entiteiten onder gezag, 1.3.2.1 Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding

1.3.2. Overige entiteiten onder gezag

1.3.2.1. Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

Omschrijving

VDAB heeft haar kredieten onder ISE Competenties gebruikt om haar decretale opdrachten uit te voeren met name voor iedere persoon op beroepsactieve leeftijd opleiding met het oog op een duurzame loopbaan te verzekeren, te organiseren en te bevorderen.

Toelichting op detailniveau

Om haar kernopdracht uit te voeren voorziet VDAB naast middelen voor de interne werking van haar provinciale afdelingen ook nog middelen voor de maatregel IBO en andere vormen van werkplekklere, financiële tegemoetkoming aan cursisten (kinderopvang, reiskosten) en subsidies aan derden. Daarnaast worden er ook investeringen voorzien in de opleidingscentra van VDAB.

Ontvangsten

De ontvangsten van het agentschap omvatten eigen (gecorrigeerde) ontvangsten voor een bedrag van 58.175 keuro en 179.283 keuro ontvangsten vanuit de toelage van de Vlaamse overheid. De eigen ontvangsten dalen bij BO 2023 met 7.564 keuro tegenover BA 2022. De nieuwe planning van de verkoop van eigen gebouwen zorgt voor een daling in de ontvangsten met 12.705 keuro. Daardoor zal VDAB in 2023 4.655 keuro aan ontvangsten opnemen tegenover 17.360 keuro bij BA 2022. Daarentegen blijven de ontvangsten van de ingediende actordossiers op hetzelfde niveau als bij BA 2022. De ontvangsten uit IBO en de opleidingen van werknemers op verzoek van de werkgevers stijgen wel. VDAB verwacht een ontvangst van 35.596 keuro (+3.641 keuro) voor IBO.

Uitgaven

De (gecorrigeerde) betaalluitgaven van het agentschap in het kader van de ISE competenties stijgen bij de begrotingsopmaak 2023 met 6.338 keuro tot een totale uitgaven van 137.328 keuro. De werkingskosten van de provinciale afdelingen en de provinciale projectprogrammatie blijven constante uitgaven hebben tegenover BA 2022. Op ESR 31 (exploitatiesubsidies) is een daling van de uitgaven. VIVO wordt overgedragen aan het departement WSE en de subsidies beheert vanuit de provinciale afdelingen dalen met 1.359 keuro. De financiële tegemoetkomingen aan de cursisten, IBO en andere vormen van werkplekklere op ESR 34 stijgen echter met 8.827 keuro.

Ten slotte blijven de investeringsuitgaven van het agentschap stabiel met een kleine stijging van 1.100 keuro. De geplande uitgaven voor de Mastercampus Roeselare stijgt in 2023 wel substantieel met 8.000 keuro naar een totaalbedrag van 8.400 keuro. De Mastercampus Roeselare zal gefinancierd worden met de overgedragen ontvangsten uit de verkoop van VDAB gebouwen.

VII. BELEIDSVELD SOCIALE ECONOMIE

1. ISE ACTIVERING

1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

Het geheel van acties onder dit structurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Meer mensen aan het werk' (zie hoger⁴⁰). Binnen het beleidsveld sociale economie gaat het in het bijzonder om personen met een arbeidsbeperking en een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

1.2 Operationele doelstellingen

OD 16: Individueel Maatwerk invoeren

Heel wat kwetsbare mensen hebben nood aan bijkomende ondersteuning en begeleiding op de arbeidsmarkt. We zetten daarom sterk in op de tewerkstelling van personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, ook bij reguliere werkgevers, door de invoering van 'Individueel Maatwerk'. De maatregelen Lokale Diensteneconomie (LDE), de Sociale Inschakelingseconomie (SINE), de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP) en maatwerkafdelingen (MWA) worden geïntegreerd in de maatregel 'Individueel Maatwerk'. Voor ondernemingen die de overstap maken naar Individueel Maatwerk, worden er overgangmaatregelen voorzien.

Invoering van Individueel Maatwerk

- Als sluitstuk van het regelgevend traject voor maatwerk bij individuele inschakeling werken we de nodige ministeriële besluiten uit met het oog op de **inwerkingtreding van de maatregel in 2023**. De maatregel krijgt operationeel verder vorm aan de hand van een **implementatieplan**. Daarin zal specifieke aandacht gaan naar de communicatie en coaching van de LDE-organisaties en maatwerkafdelingen die betrokken zijn bij de inkanteling van de bestaande regelgeving in het nieuwe maatwerkkader. Tot slot wordt in 2023 de laatste hand gelegd aan de **IT-applicatie**.

Lokale diensteneconomie

- De Lokale-Diensteneconomie-initiatieven zullen zich ook kunnen ontplooiën in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling. De maatregel LDE wordt in individueel en collectief maatwerk ingepast.

OD 17: Collectief maatwerk versterken

Het Vlaamse sociale-economiebeleid is erop gericht om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt – met zowel een groot rendementsverlies als een grote begeleidingsnood – op maat te ondersteunen. Daarbij is het ook belangrijk dat we ervoor zorgen dat wie kan doorstromen ook effectief doorstroomt naar een reguliere job of naar het NEC. Op die manier kunnen we blijvend inzetten op wie

⁴⁰ SD 1 Meer mensen aan het werk

de grootste nood heeft aan begeleiding. Om doorstroom mogelijk te maken zetten we in op een doelgerichte, vlottere samenwerking tussen de reguliere en de sociale economie.

Vereenvoudiging

- We concretiseren in samenwerking met de federale overheid en met de sector de mogelijkheden tot **gelijkschakeling van de verschillende RSZ-categorieën op niveau van socialezekerheidsrecht voor de maatwerkbedrijven.**
- We maken in 2023 werk van de nodige aanpassingen aan de Vlaamse regelgeving om een gelijk speelveld tussen de voormalige beschutte en sociale werkplaatsen te bekomen naar aanleiding van de gelijkschakeling van de verschillende RSZ-categorieën op niveau van socialezekerheidsrecht voor de maatwerkbedrijven. In 2023 starten we een tweede fase met betrekking tot deze RSZ-harmonisering.

Groeipad

- Met een gefaseerd groeipad in 2023 geven we invulling aan het engagement van de Vlaamse Regering om middelen die door de RSZ-harmonisatie binnen de maatwerksector vrijkomen te investeren in de sector van de sociale economie.
- Ik neem het engagement om in het kader van het Vlaams Energie- en Klimaatplan fasegewijs 1000 VTE extra jobs in de sociale circulaire economie (klimaatjobs) te creëren.

Monitoring

- In 2023 zetten we opnieuw in op het monitoren van de sociale economie. We optimaliseren waar mogelijk en bekijken samen met partners en de sector of bijvoorbeeld naast het meten van de externe doorstroom ook interne doorstroom zichtbaar kan worden gemaakt.

De beschikbare gegevens zullen – volgens de vooropgestelde planning vanaf eind 2022 – ook digitaal en gevisualiseerd worden ontsloten op www.socialeconomie.be en ook een interactieve tool zal daar zijn plaats krijgen.

Doorstroom uit Lokale Diensteneconomie en Collectief Maatwerk

- Samen met mijn administratie bekijk ik of – in afwachting van een grondige evaluatie van de maatregel Maatwerk bij Collectieve inschakeling – technische optimalisaties en kleine regelgevende bijstellingen mogelijk zijn, die **drempels naar doorstroom verkleinen** of indien mogelijk zelf wegnemen.
- Met Individueel Maatwerk bieden we een kader om de transitie tussen sociale economie en het normaal economisch circuit beter te faciliteren. De terugvalpositie die met de totstandkoming van Individueel Maatwerk is ingevoerd is hierin een belangrijke stap.

VIA VI

De sociale economie behoort tot het toepassingsgebied van het zesde Vlaams intersectoraal Akkoord van VIA VI-akkoord van 30 maart 2021 voor de social-/non-profitsectoren Met ingang van 2023 worden de in VIA VI gemaakte afspraken grotendeels verankerd in de structurele subsidieregelgeving. In samenspraak met de sociale partners worden, in afwachting van een volledige harmonisatie van de loon- en arbeidsvoorwaarden, de resterende middelen van de 1ste fase jaarlijks bezorgd aan de Fondsen voor bestaanszekerheid.

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

ACTIVERING (SOCIALE ECONOMIE), MVG excl. DAB

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2022	evolutie	BO 2023	BA 2022	evolutie	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	522.613	91.618	614.231	522.613	91.618	614.231
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	522.613	91.618	614.231	522.613	91.618	614.231

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Onder het inhoudelijk structurelement (ISE) 'Activering (Sociale Economie)' bevinden zich zeven begrotingsartikelen: Collectief Maatwerk (CMW), Lokale Diensteneconomie (LDE), Arbeidszorg, SINE, Doelgroepvermindering GESCO's sociale werkplaatsen, Individueel Maatwerk (IMW) en Individueel Maatwerk (loonpremie). Naar aanleiding van de inwerkingtreding, vanaf 1 juli 2023, van IMW en de overgangsbepalingen zijn er twee nieuwe begrotingsartikelen aangemaakt nl: Individueel Maatwerk en Individueel Maatwerk (loonpremie). Op het begrotingsartikel van LDE en SINE worden eveneens geen uitgaven meer aangerekend vanaf 2023.

Onder paragraaf 1.3.1.1. worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken.

Het totale krediet (zowel VAK als VEK) voor deze ISE stijgt ten opzichte van BA 2022 met 91.618 keuro of 17,5%. Deze toename is grotendeels (47.800 keuro) te wijten aan de toekenning van de index op alle begrotingsartikelen m.u.v. SINE en Individueel Maatwerk (loonpremie) . Daarnaast gebeuren er bij BO 2023 heel wat compensaties naar aanleiding van de inwerkingtreding van Individueel Maatwerk. Enkel de compensaties buiten ISE 'Activering (Sociale Economie)' kennen hun invloed in de krediettoename van 91.618 keuro. Het gaat dan om:

- 8.350 keuro VAK/VEK vanuit het begrotingsartikel van VOP (JB0-1JDB2CB-WT) voor de financiering van de loonpremie binnen IMW;
- 5.000 keuro vanuit de provisie voor maatregelen voor de ondersteuning van het werkgelegenheidsbeleid (JB0-1JBB2AB-PR) voor de financiering van het aanvullend lokaal dienstenaanbod op het begrotingsartikel IMW (JB0-1JEB2HF-WT);
- 1.307 keuro vanuit de toelage aan VDAB (JB0-1JDB2CY-IS) naar IMW (JB0-1JEB2HF-WT) voor de overgang van SINE-middelen voor de activering van leefloon bij VDAB naar IMW.

Daarnaast gebeuren er bij BO 2023 ook nog een aantal compensaties voor de uitvoering van de VIA-akkoorden 5 en 6. Het ging in totaliteit om 16.192 keuro.

Tot slot wordt er vanuit de algemene middelen 12.969 keuro toegekend waaronder 9.593 keuro voor CMW 3.376 keuro voor IMW (zoals opgenomen in de tabel netto-beleidsruimte in de Algemene Toelichting). Deze bewegingen worden meer in detail toegelicht onder paragraaf 1.3.1.1.

1.3.1. Departement WSE

1.3.1.1. Uitgavenartikelen

JB0-1JEB2HA-WT – COLLECTIEF MAATWERK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op 12 juli 2013 bekrachtigde de Vlaamse Regering het decreet betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling. Dit decreet trad in werking op 1 januari 2019 en organiseert werk en ondersteuning op maat van personen met een arbeidsbeperking bij maatwerkbedrijven en maatwerkafdelingen (in casu de voormalige beschutte en sociale werkplaatsen). Op die manier wordt in partnerschap met de reguliere economie niet alleen het jobpotentieel voor deze mensen verhoogd, maar ook doorstroom zorgzaam gefaciliteerd. Dit begrotingsartikel is gelinkt aan de operationele doelstelling 17: 'Collectief Maatwerk versterken'.

Op 14 januari 2022 heeft de Vlaamse Regering het decreet over maatwerk bij individuele inschakeling bekrachtigd. Individueel Maatwerk (IMW) is complementair aan maatwerk bij collectieve inschakeling. Het jobaanbod en de jobkansen voor personen met een arbeidsbeperking wordt verruimd én aan alle werkgevers worden gelijkwaardige kansen gegeven om personen met een arbeidsbeperking aan te werven en tewerk te stellen. Vanaf 1 juli 2023 wordt er uitvoering gegeven aan bovenstaand decreet en bijhorend uitvoeringsbesluit. De maatregelen Lokale Diensteneconomie (LDE), de Sociale inschakelingseconomie (SINE), de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP) en de maatwerkafdelingen (MWA) worden geïntegreerd in deze nieuwe maatregel en voor elk van deze maatregelen zijn specifieke overgangsmaatregelen voorzien.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	430.697	430.697
<i>Index</i>	43.909	43.909
<i>Compensaties</i>	32.289	32.289
<i>Andere bijstellingen</i>	9.593	9.593
BO 2023	516.488	516.488

Inhoudelijke toelichting:

De kredietbehoefte bij BA 2022 bedroeg 430.697 keuro VAK/VEK. Het beschikbaar krediet BO 2023 bedraagt 516.488 keuro VAK/VEK. Dit is een stijging met 85.791 keuro VAK/VEK. Deze stijging vloeit voort uit een zestal zaken

1) de toekenning van de index op het begrotingsartikel van Collectief Maatwerk (43.909 keuro)

2) de opstart van maatwerk bij individuele inschakeling (15.030 keuro)

a. Inkanteling van de maatregel maatwerkafdelingen(MWA) binnen Individueel Maatwerk

De maatwerkafdelingen in het kader van collectief maatwerk verdwijnen en gaan vanaf 1 juli 2023 op in Individueel Maatwerk. Het is de bedoeling dat alle opgestarte trajecten van doelgroepwerknemers worden voltooid. De maatwerkafdelingen zullen met andere woorden pas uitdoven nadat alle trajecten zijn afgerond. Ondernemingen met een maatwerkafdeling krijgen de mogelijkheid om hun werking verder te zetten in het kader van collectief maatwerk of Individueel Maatwerk.

De inkanteling van de maatregel MWA binnen de maatregel IMW vraagt een overheveling van middelen naar het begrotingsartikel JB0-1JEB2HF-WT . Het gaat in totaliteit om 698 keuro VAK/VEK, waarvan 64 keuro VAK/VEK index.

b. Terugvalpositie

Indien na doorstroom vanuit CMW naar de reguliere economie een duurzame tewerkstelling van die persoon met een arbeidsbeperking bij de nieuwe werkgever in het normaal economisch circuit niet succesvol blijkt en de tewerkstelling buiten de wil van de persoon om eindigt, voorziet het decreet over maatwerk bij individuele inschakeling en het uitvoeringsbesluit een vangnet: de terugvalpositie. Er is namelijk de mogelijkheid tot een hertewerkstelling van de persoon met een arbeidsbeperking gegarandeerd. Er wordt hiervoor 1.150 keuro VAK/VEK ter beschikking gesteld vanuit IMW.

c. Overgangsmatregelen binnen het decreet maatwerk bij individuele inschakeling

Naast de mogelijkheid om zich verder te ontplooien in het nieuwe kader van IMW voorziet het decreet en de uitvoeringsbesluiten ook overgangsmatregelen voor de zittende werknemers in de huidige te integreren maatregelen (VOP, SINE, LDE en MWA). Een aantal van deze overgangsmatregelen hebben

betrekking op de maatregel CMW waardoor met ingang van de nieuwe beleidsmaatregel IMW een herverdeling van middelen naar CMW vereist is.

LDE-ondernemingen krijgen namelijk de mogelijkheid om hun werking verder te zetten in het kader van collectief maatwerk of Individueel Maatwerk. Vanuit het begrotingsartikel LDE zal er een bedrag van 4.401 keuro VAK/VEK (waarvan 288 keuro index) worden gecompenseerd naar het begrotingsartikel van CMW. Dit bedrag dient om de LDE-organisaties die vandaag actief zijn in de maatregel lokale diensteneconomie in te kantelen in de maatregel collectief maatwerk.

Vanuit het begrotingsartikel van SINE wordt in totaliteit een bedrag van 10.177 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar het begrotingsartikel van CMW voor enerzijds de dadelijke stopzetting van de SINE RVA/POD MI voor maatwerkers binnen contingent (8.891 keuro). Dit budget wordt nu namelijk in mindering gebracht op de maatwerksubsidie. Daarnaast wordt er nog een bedrag (1.286 keuro) gecompenseerd naar CMW voor de budgetneutrale omzetting voor SINE werknemers in de maatwerkbedrijven buiten contingent naar een contingent collectief maatwerk.

3) VIA 6 (14.032 keuro)

Voor de uitvoering van het VIA 6-akkoord wordt er 14.032 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar dit begrotingsartikel vanuit de provisie voor sociaal akkoord welzijn.

4) SINE+ (3.227 keuro)

De SINE+ regeling, een supplement voor 1.095 SINE-gerechtigden in de sociale werkplaatsen, wordt in 2023 stopgezet. De middelen van de SINE+, 3.227 keuro VAK/VEK, worden gedeeltelijk verdeeld aan de sociale werkplaatsen bij middel van een subsidiebesluit en worden aangewend voor het groeipad 1000 klimaatjobs.

5) de hogere invulling van het contingent (6.029 keuro)

Voor het jaar 2023 wordt er bij collectief maatwerk een tekort verwacht. Dit tekort is afkomstig uit een hogere invulling binnen het toegekende contingent. Om dit tekort op te vangen wordt er vanuit de algemene middelen 6.029 keuro VAK/VEK ter beschikking gesteld.

6) de verhoging van het GGMMI (3.564 keuro)

Een verhoging van het GGMMI, conform het sociaal akkoord, zorgt ervoor dat de lonen van de doelgroepwerknemers stijgen. Gezien de loonpremie een percentage van het loon subsidieert, stijgt deze loonpremie automatisch mee wanneer de lonen stijgen. Deze kost werd ingeschat op 3.564 keuro VAK/VEK en wordt via bijstelling vanuit de algemene middelen toegekend.

Kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van <i>CB0-1CBG2AI-PR</i>	14.032	14.032	Uitvoering VIA 6-akkoord
Van <i>JB0-1JEB2HD-WT</i>	10.177	10.177	Stopzetting SINE RVA/POD MI voor maatwerkers binnen contingent en

			budgetneutrale omzetting SINE werknemers in maatwerkbedrijven buiten contingent in contingent collectief maatwerk
Van <i>JB0-1JEB2HB-WT</i>	4.113	4.113	Overgangsbepaling voor LDE-organisaties die de overstap maken naar CMW
Van <i>JB0-1JEB2HD-WT</i>	3.227	3.227	Stopzetting SINE+
Van <i>JB0-1JEB2HF-WT</i>	1.150	1.150	Terugvalpositie binnen CMW
Van <i>JB0-1JEB2HB-WT</i>	288	288	Indexverdeling BO 2023 voor LDE-organisaties die de overstap maken naar CMW
Naar <i>JB0-1JEB2HF-WT</i>	-634	-634	Middelen voor MWA die de overstap maken naar IMW
Naar <i>JB0-1JEB2HF-WT</i>	-64	-64	Indexverdeling BO 2023 voor MWA die de overstap maken naar IMW
TOTAAL	32.289	32.289	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Hogere invulling binnen historisch contingent	6.029	6.029	Voor het opvangen van het tekort, afkomstig uit een hogere invulling, binnen het historisch toegekende contingent wordt er 6.029 keuro toegekend vanuit de algemene middelen.
GGMMI in uitvoering sociaal akkoord	3.564	3.564	Vanuit de algemene middelen wordt er 3.564 keuro toegekend voor het opvangen van de meeruitgave die tot stand komt door de verhoging van het GGMMI.
TOTAAL	9.593	9.593	

JB0-1JEB2HB-WT – LOKALE DIENSTENECONOMIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de maatregel 'Lokale Diensteneconomie' waarbij via de uitbouw van een lokaal dienstenaanbod tewerkstellingskansen worden gecreëerd voor doelgroepwerknemers. Een inschakelingstraject binnen een LDE-onderneming geeft doelgroepwerknemers de kans om:

- opnieuw aansluiting bij de reguliere arbeidsmarkt te vinden;
- hun zelfredzaamheid te verhogen en hindernissen waarmee ze geconfronteerd worden te overwinnen

De maatregel LDE zal vanaf 1 juli 2023 worden ingekanteld in Individueel Maatwerk (zie operationele doelstelling 16: 'Individueel Maatwerk invoeren').

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	31.602	31.602
<i>Index</i>	2.212	2.212
<i>Compensaties</i>	-33.814	-33.814
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de nieuwe maatregel IMW en de daar bijhorende inkanteling en opheffing van de bestaande maatregel LDE worden de onderstaande compensaties voorzien. LDE-ondernemingen hebben namelijk de mogelijkheid om de overstap te maken naar ofwel Individueel Maatwerk ofwel Collectief Maatwerk.

- Voor de LDE-organisaties die de overstap maken naar Individueel Maatwerk wordt een bedrag van 27.489 keuro VAK/VEK van het basisbudget BA 2022 gecompenseerd naar het begrotingsartikel JB0-1JEB2HF-WT. Daar komt nog 1.924 keuro, van de bij BO 2023 op dit begrotingsartikel toegekende index van 2.212 keuro bij.

- Een budget van 4.113 keuro VAK/VEK van het basisbudget BA 2022 wordt gecompenseerd naar het begrotingsartikel JB0-1JEB2HA-WT (Collectief maatwerk) voor de overstap van enkele LDE-organisaties naar collectief maatwerk. Daar komt nog 288 keuro, van de bij BO 2023 op dit begrotingsartikel toegekende index van 2.212 keuro bij.

Kredietevoluties:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar <i>JB0-1JEB2HF-WT</i>	-1.924	-1.924	Index naar Individueel Maatwerk
Naar <i>JB0-1JEB2HA-WT</i>	-288	-288	Index naar collectief maatwerk
Naar <i>JB0-1JEB2HF-WT</i>	-27.489	-27.489	Overstap naar Individueel Maatwerk
Naar <i>JB0-1JEB2HA-WT</i>	-4.113	-4.113	Overstap naar collectief maatwerk
TOTAAL	-33.814	-33.814	

JB0-1JEB2HC-WT – ARBEIDSMATIGE ACTIVITEITEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie (AMA WSE), de opvolger van de maatregel arbeidszorg sinds 1 april 2021, is een vangnet voor mensen die om cognitieve, medische, psychische, psychologische of sociale redenen niet, nog niet of niet meer betaald aan de slag kunnen. Deze mensen voeren begeleide activiteiten uit op een werkvloer in de sociale economie om zo de aansluiting met een werkcontext (opnieuw) te maken. AMA WSE-deelnemers behouden tijdens hun

traject AMA WSE hun uitkering of leefloon. Ze maken kennis met gestructureerde arbeid in een realistische werkomgeving, maar zonder de druk van een betaalde baan en een arbeidscontract. Er wordt binnen AMA WSE maximaal ingezet op het activeren van de deelnemers in functie van doorstroom naar betaald werk, zodra de deelnemer daar klaar voor is.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	4.992	4.992
<i>Index</i>	520	520
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	5.512	5.512

Inhoudelijke toelichting:

In 2021 werd een lagere benutting vastgesteld als gevolg van een afwachtende houding na de omzetting van de maatregel op 1 april 2021. Anderzijds was er een hogere rotatie binnen de projecten als gevolg van de overgangsmatregelen in 2021 en 2022 voor de bestaande doelgroep. Deze hogere rotatie samen met laatste uitlopers van de coronacrisis, in voorjaar 2021 (online werking) die de toeleiding van VDAB voor zwakke doelgroepwerknemers bemoeilijkte, resulteert in een mindere en vertraagde invulling dan verwacht wordt eens de maatregel op kruissnelheid komt. Gezien deze tijdelijke onderbenutting en gelet op het feit dat het volledig beschikbaar budget op deze maatregel a rato van 1.826 trajecten werd toegekend en verdeeld over 73 organisaties wordt een constant beleid voorgesteld ten belope van 5.512 keuro.

JB0-1JEB2HD-WT – SINE

Korte inhoud begrotingsartikel:

De SINE-maatregel stimuleert de herinschakeling van zeer moeilijk te plaatsen werklozen in de sociale inschakelingseconomie via het actieve gebruik van de werkloosheidsuitkeringen. Erkende sociale inschakelingsbedrijven en sociale inschakelingsinitiatieven schakelen uitkeringsgerechtigde volledig werkloze laaggeschoolden in en ontvangen hiervoor een vergoeding. Deze vergoeding bestaat uit een RVA-loonpremie en een RSZ-korting. Zoals werd aangegeven in de operationele doelstelling 16: 'Individueel Maatwerk invoeren' wordt de SINE-maatregel geïntegreerd in de maatregel 'Individueel Maatwerk' waarbij rekening moet worden gehouden met overgangsbepalingen over een termijn van 2 jaar.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	44.608	44.608
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-44.608	-44.608
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Het volledige budget op dit begrotingsartikel, zijnde 44.608 keuro VAK/VEK, wordt gecompenseerd naar Individueel Maatwerk (31.204 keuro naar JB0-1JEB2HF-WT) en Collectief maatwerk (13.404 keuro naar JB0-1JEB2HA-WT) omwille van de inwerkingtreding van het decreet maatwerk bij individuele inschakeling en de stopzetting van de SINE+.

Op het nieuwe begrotingsartikel van IMW (JB0-1JEB2HF-WT) zullen er voor de periode van 1 januari 2023 tot en met 30 juni 2023 nog uitgaven voor SINE en LDE worden aangerekend, eveneens achterstellen/correcties. Vanaf 1 juli 2023 worden op dit nieuwe artikel enerzijds de uitgaven voor het nieuwe beleidskader voor IMW (exclusief loonpremie) aangerekend, en anderzijds ook de uitgaven voor de uitvoering van de tijdelijke en noodzakelijke overgangsmaatregelen. Voor het nieuwe beleidskader IMW (exclusief loonpremie), SINE 6 maanden en de SINE-uitdoof (overgangsbepaling) wordt er 20.808 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar het nieuwe begrotingsartikel JB0-1JEB2HF-WT.

Daarnaast wordt er een bedrag van 10.396 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar het nieuwe begrotingsartikel IMW (JB0-1JEB2HF-WT) voor de financiering van het aanvullend lokaal dienstenaanbod. Via dit kader worden publieke en private lokale tewerkstellingsinitiatieven gefinancierd die personen met een arbeidsbeperking inschakelen en tewerkstellen met het oog op het aanbieden van aanvullende lokale diensten. Dit bedrag is afkomstig van de onmiddellijke stopzetting van de SINE LDE.

Vanuit het begrotingsartikel van SINE wordt in totaliteit een bedrag van 10.177 keuro gecompenseerd naar het begrotingsartikel van CMW (JB0-1JEB2HA-WT) voor enerzijds de dadelijke stopzetting van de SINE RVA/POD MI voor maatwerkers binnen contingent (8.891 keuro). Dit budget wordt nu namelijk in mindering gebracht op de maatwerksubsidie. Daarnaast wordt er nog een bedrag (1.286 keuro) gecompenseerd naar CMW voor de budgetneutrale omzetting voor SINE werknemers in de maatwerkbedrijven buiten contingent naar een contingent collectief maatwerk.

Tot slot wordt er 3.227 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar CMW. De SINE+ regeling wordt namelijk in 2023 stopgezet. De middelen van de SINE+ worden gedeeltelijk verdeeld aan de sociale werkplaatsen bij middel van een subsidiebesluit en worden aangewend voor het groeipad 1000 klimaatjobs. Beide uitgaven worden aangerekend op het begrotingsartikel van CMW.

Kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar JB0-1JEB2HF-WT	-20.808	-20.808	IMW, SINE 6 maanden en uitdoof SINE
Naar JB0-1JEB2HF-WT	-10.396	-10.396	Aanvullend lokaal dienstenaanbod
Naar JB0-1JEB2HA-WT	-10.177	-10.177	Stopzetting SINE RVA/POD MI voor maatwerkers binnen contingent en budgetneutrale omzetting SINE werknemers in

			maatwerkbedrijven buiten contingent in contingent collectief maatwerk
Naar <i>JBO-1JEB2HA-WT</i>	-3.227	-3.227	Stopzetting SINE+
TOTAAL	-44.608	-44.608	

JBO-1JEB2HE-WT – DOELGROEPVERMINDERING GESCO'S SOCIALE WERKPLAATSEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

In de federale regelgeving bestond er tot voor kort geen uniform kader voor de maatwerkbedrijven. Er werd namelijk een aparte regeling gehanteerd op het vlak van het sociale zekerheidsrecht op basis van de (oude) uitgevaardigde erkenningen als beschutte of sociale werkplaats.

Met ingang van 1 januari 2022 werd een eerste stap in de harmonisatie uitgevoerd waarbij de GESCO-vermindering toegekend aan de begeleiders binnen de sociale werkplaatsen-maatwerkbedrijven werd beëindigd. In 2023 staat de tweede en laatste stap van de harmonisatie op de agenda, waardoor ook de GESCO-doelgroepvermindering zou kunnen worden stopgezet.

In afwachting van de realisatie van deze laatste stap bevat dit begrotingsartikel de kredieten van de doelgroepvermindering GESCO's maatwerkbedrijven (ex-sociale werkplaatsen).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	10.714	10.714
<i>Index</i>	1.115	1.115
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	11.829	11.829

Inhoudelijke toelichting:

Uitgezonderd de toekenning van de index blijft het krediet ongewijzigd ten opzichte van BA 2022. Het totaal beschikbaar krediet bedraagt 11.829 keuro VAK/VEK.

JBO-1JEB2HF-WT – INDIVIDUEEL MAATWERK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanaf 1 juli 2023 wordt uitvoering gegeven aan het nieuwe decreet maatwerk bij individuele Inschakeling van 14 januari 2022.

Individueel Maatwerk heeft als doelstelling alle werkgevers de mogelijkheid te geven om personen met een arbeidsbeperking tewerk te stellen, maar ook zelfstandigen met een arbeidsbeperking te ondersteunen. Werkgevers en zelfstandigen kunnen rekenen op een tijdelijke, maar verlengbare, financiële

ondersteuning. Deze ondersteuning kan ook ingezet worden bij personen met gezondheidsproblemen bij de re-integratie na ziekte en voor een meer blijvende ondersteuning op de werkvloer van persoon met een arbeidsbeperking.

Voor werkgevers zal de financiële ondersteuning bestaan uit een loonpremie en/of begeleidingspremie. De loonpremie komt tegemoet aan de mogelijke extra kosten of een lagere productiviteit (rendementsverlies) die de arbeidsbeperking met zich mee kan brengen. Het kan gaan om een aanpassing van het takenpakket, extra rustpauzes,... De begeleidingspremie zorgt ervoor dat bedrijven kwalitatieve ondersteuning kunnen bieden op de werkvloer.

Dit nieuwe begrotingsartikel omvat de kredieten die ter beschikking worden gesteld voor de begeleidingspremie. De middelen zijn afkomstig van een (gedeeltelijke) overheveling van de 4 maatregelen die inkantelen in deze nieuwe maatregel m.n. LDE, SINE en MWA. De budgetten van de VOP-maatregel worden toegekend voor het gedeelte van de loonpremie binnen de IMW-maatregel dewelke onder begrotingsartikel JB0-1JEB2HF-WT ressorteert.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	0	0
<i>Index</i>	44	44
<i>Compensaties</i>	68.632	68.632
<i>Andere bijstellingen</i>	3.376	3.376
BO 2023	72.052	72.052

Inhoudelijke toelichting:

Compensaties:

- Er wordt een bedrag van 27.489 keuro VAK/VEK en 1.924 keuro VAK/VEK index gecompenseerd vanuit LDE (JB0-1JEB2HB-WT) naar dit begrotingsartikel voor de LDE-organisaties die de overstap maken naar Individueel Maatwerk.
- Voor de financiering van het aanvullend lokaal dienstenaanbod, de begeleidingspremie binnen Individueel Maatwerk en de inkanteling en uitdoof van de SINE-maatregelen wordt er 20.808 keuro VAK/VEK en 10.396 keuro VAK/VEK gecompenseerd vanuit het SINE-artikel (JB0-1JEB2HD-WT) naar dit begrotingsartikel.
- Er wordt 5.000 keuro VAK/VEK vanuit de provisie werk (JB0-1JBB2AB-PR) gecompenseerd voor de financiering van het aanvullend lokaal dienstenaanbod, zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering.
- Vanuit het begrotingsartikel GB0-1GBF2FA-PR wordt er voor de financiering van VIA 5 aan LDE-organisaties 1.680 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar dit artikel.
- Er wordt 1.307 keuro VAK/VEK vanuit het begrotingsartikel VDAB (JB0-1JDB2CY-IS) gecompenseerd naar dit begrotingsartikel aangezien de SINE-middelen voor activering van het leefloon (via de POD Maatschappelijke Integratie) in de begroting van de VDAB waren ingeschreven.

- Voor de maatwerkafdelingen (MWA) die de overstap maken naar het Individueel Maatwerk wordt er vanuit het begrotingsartikel van collectief maatwerk (JB0-1JEB2HA-WT) 634 keuro VAK/VEK en 64 keuro VAK/VEK index gecompenseerd naar dit artikel.
- Vanuit het begrotingsartikel CB0-1CBG2AI-PR) wordt er voor de financiering van VIA6 aan de LDE organisaties 480 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar dit artikel.
- Er wordt 1.150 keuro gecompenseerd naar het begrotingsartikel van collectief maatwerk (JB0-1JEB2HA-WT) voor de in de regelgeving van IMW voorziene terugvalpositie.

Index

Na de verdeling van de VIA-middelen is er onvoorzien, nog een extra index berekend. Deze wordt rechtstreeks aangerekend op de begrotingsartikels waarop de middelen betrekking hebben. Er wordt een index voorzien van 44 keuro, afkomstig van VIA5 (34 keuro) en VIA6 (10 keuro) middelen.

Bijstelling

Naast de herverdeling vanuit de respectievelijke begrotingsartikels werd een bijstelling van het budget gevraagd met 6.752 keuro. Bij BO 2023 wordt reeds 3.376 keuro toegekend voor een half jaar omwille van de inwerkingtreding op 1 juli 2023.

Kredietevoluties:

(in duizend euro)

B2. Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van <i>JB0-1JEB2HD-WT</i>	20.808	20.808	Compensatie SINE-maatregel (SINE 6 maanden en uitdoof SINE)
Van <i>JB0-1JEB2HD-WT</i>	10.396	10.396	Compensatie SINE-maatregel (aanvullend lokaal dienstenaanbod)
Van <i>JB0-1JDB2CY-IS</i>	1.307	1.307	Compensatie VDAB-maatregel
Van <i>JB0-1JEB2HB-WT</i>	27.489	27.489	Compensatie LDE-maatregel
Van <i>JB0-1JEB2HB-WT</i>	1.924	1.924	Compensatie LDE-maatregel (index)
Van <i>JB0-1JEB2HA-WT</i>	634	634	Middelen voor MWA die de overstap maken naar IMW
Van <i>JB0-1JEB2HA-WT</i>	64	64	Middelen voor MWA die de overstap maken naar IMW (index)
Van <i>JB0-1JBB2AB-PR</i>	5.000	5.000	Compensatie provisie-maatregel
Van <i>GB0-1GBF2FA-PR</i>	1.680	1.680	Compensatie VIA 5
Van <i>CB0-1CBG2AI-PR</i>	480	480	Compensatie VIA 6

Van <i>JB0-1JEB2HA-WT</i>	-1.150	-1.150	Compensatie terugval LDE naar CMW
TOTAAL	68.632	68.632	

(in duizend euro)

B3. Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling voor SINE	3.376	3.376	Verschil tussen beschikbare krediet en het bedrag 2019 incl. index, cfr. het begrotingsakkoord IMW 01/07/2021 bij het decreet IMW
TOTAAL	3.376	3.376	

JB0-1JEB2HG-WT – INDIVIDUEEL MAATWERK - LOONPREMIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanaf 1 juli 2023 wordt uitvoering gegeven aan het nieuwe decreet maatwerk bij individuele Inschakeling van 14 januari 2022.

Individueel Maatwerk heeft als doelstelling alle werkgevers de mogelijkheid te geven om personen met een arbeidsbeperking tewerk te stellen, maar ook zelfstandigen met een arbeidsbeperking te ondersteunen. Werkgevers en zelfstandigen kunnen rekenen op een tijdelijke, maar verlengbare, financiële ondersteuning. Deze ondersteuning kan ook ingezet worden bij personen met gezondheidsproblemen bij de re-integratie na ziekte en voor een meer blijvende ondersteuning op de werkvloer van persoon met een arbeidsbeperking.

Voor werkgevers zal de financiële ondersteuning bestaan uit een loonpremie en/of begeleidingspremie. De loonpremie komt tegemoet aan de mogelijke extra kosten of een lagere productiviteit (rendementsverlies) die de arbeidsbeperking met zich mee kan brengen. Het kan gaan om een aanpassing van het takenpakket, extra rustpauzes, ... De begeleidingspremie zorgt ervoor dat bedrijven kwalitatieve ondersteuning kunnen bieden op de werkvloer.

Dit nieuwe begrotingsartikel omvat de kredieten die ter beschikking worden gesteld voor de loonpremie en is een open-end maatregel. Dit begrotingsartikel bevat de middelen van het vroegere VOP-artikel, dat ook een open-end was.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	8.350	8.350
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	8.350	8.350

Inhoudelijke toelichting:

De kredietbehoefte voor de loonpremie bedraagt bij BO 2023, 8.350 keuro inclusief indexatie. Dit bedrag wordt overgeheveld naar de nieuwe maatregel rond Individueel Maatwerk vanuit de aflopende maatregel Vlaamse Ondersteuningspremie. Na afloop van de overgangsmaatregelen zal het budget van VOP over een termijn van 5 jaren volledig in deze maatregel zijn ingekanteld in IMW.

Kredietevoluties:

(in duizend euro)

B2. Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van <i>JB0-1JDB2CB-WT</i>	8.350	8.350	Er wordt 7.563 keuro gecompenseerd van de VOP-maatregel voor de financiering van het gedeelte van de loonpremie binnen Individueel Maatwerk. De indexering bedraagt 787 keuro. Het totale geïndexeerde bedrag voor loonpremie bij IMW wordt dan 8.350 keuro
TOTAAL	8.350	8.350	

2. ISE DUURZAME ARBEIDSMARKT

2.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

Het geheel van acties onder dit structurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt' (zie hoger⁴¹).

2.2 Operationele doelstellingen

OD 18: Sociaal ondernemerschap ondersteunen

We laten meer ruimte voor ondernemerschap in de sociale economie. We moedigen maatwerkbedrijven aan om zelf nieuwe activiteiten te ontplooiën en zich economisch te versterken, zodat zij zelf verantwoordelijkheid kunnen nemen.

We bouwen actief aan bruggen tussen ondernemers, maatwerkbedrijven en sociale ondernemers zodat meer bedrijven ondernemen met oog voor hun maatschappelijke impact en verantwoordelijkheid.

We helpen ondernemingen om een meer duurzame weg in te slaan.

- De evaluatie van het ondersteuningsdecreet ter bevordering van de sociale economie en het maatschappelijk verantwoord ondernemen – die liep in overleg met het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) – werd afgerond in het voorjaar van 2022. In 2023 wordt het ondersteuningsdecreet geactualiseerd in het licht van de huidige context en toekomstige maatschappelijke uitdagingen (zie ook eerder⁴²).
- Via sociaal ondernemerschap zoeken we vernieuwende antwoorden op nieuwe maatschappelijke uitdagingen. We ondersteunen daartoe sociale ondernemingen bij hun opstart en oprichting. De 12 sociaal-circulaire hubs binnen het project 'Circulair Werkt!' worden een bijkomend jaar ondersteund, gelet op nieuwe uitdagingen en opportuniteiten zoals de 1.000 klimaatjobs.

Ook in 2023 zetten we in op de brug tussen sociale economie-ondernemingen en reguliere ondernemers. De gerichte innovatie-oproep wordt periodiek opengesteld en ondersteunt operationele innovaties binnen de sociale economie en binnen samenwerkingsverbanden. Aanvullend zullen middelen ingezet worden voor een eenmalig ondersteuningstraject voor concrete samenwerkingen tussen sociale en reguliere ondernemers.

In 2022 werd een participatief traject opgestart om een communicatiestrategie uit te tekenen om de brug tussen sociale en reguliere economie te versterken vertrekkende vanuit economische samenwerkingen. Dit traject wordt in 2023 verder uitgerold en naar concrete acties vertaald.

- In het kader van het Vlaamse relanceplan en de versterking van de loopbanen van kwetsbare werknemers, bieden we sociale economie-ondernemingen strategische investerings- en innovatiesteun, en opleidingssteun.⁴³

⁴¹ SD 3 Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt

⁴² OD 8: Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen

⁴³ Deze acties kaderen binnen het RRF.

- De regierol van de lokale besturen op het vlak van de lokale sociale economie werd in 2022 uitgebreid naar een **lokale regierol sociale economie en werk** (zie hoger⁴⁴). In de eerste jaarhelft van 2022 werd een nieuwe open oproep naar de lokale besturen gelanceerd voor de ondersteuning van hun lokale regierol sociale economie en werk in de tweede helft (2023-2025) van de beleids- en beheerscyclus. De lokale regieverbanden kunnen hun aanvraagdossier indienen tot 15 januari 2023.

- Met onze MVO-activiteiten ondersteunen we bedrijven om **met MVO aan de slag te gaan rond hun maatschappelijke impact**.
 We zetten in op het begeleiden van organisaties tijdens hun verduurzamingstraject. Daartoe biedt MVO Vlaanderen workshops en ondersteuning bij het werken met de Sustatool. Met de Sustatool wordt meer en meer op maat ondersteund: op maat van startende ondernemingen, van de zorginstellingen ('Sustacare'), van de voedingsindustrie ('Sustafood') en van de bouwsector ('Sustabuild'). In de loop van 2023 wordt een nieuwe versie van de Sustatool ontwikkeld, waarmee onder andere makkelijker op maat en sectorspecifiek zal kunnen worden gewerkt.
 Via 'Koploper Live' organiseren we daarnaast workshops, opleidingen en lezingen voor sectororganisaties, bedrijfsorganisaties of intermediairs. Via de website en sociale media houden we ons doelpubliek en onze stakeholders op de hoogte.
 Om te bepalen waar we in de toekomst met MVO Vlaanderen op willen inzetten, loopt dit najaar een strategische oefening.
 Bij de evaluatie van het ondersteuningsdecreet bekijken we hoe we de bedrijven aanmoedigen en ondersteunen om aan de slag te gaan met hun maatschappelijke impact. We werken hiervoor samen met VLAIO onder andere rond het ontwikkelen van een instrument waarmee we de maatschappelijke impact bij bedrijven in Vlaanderen kunnen screenen, in het kader van subsidieverlening.

- Het **Sociaal Investeringsfonds (SIFO)** werd opgericht in de schoot van de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV). Het beheer van dit fonds wordt geregeld via de samenwerkingsovereenkomst tussen PMV en het Vlaamse Gewest. Het fonds voorziet financiële middelen via de erkende sociale financiers ten bate van sociale economiebedrijven in het Vlaams Gewest aan voordelige tarieven, onder de vorm van gunstige leningen. In 2023 loopt de huidige beheersovereenkomst ten einde, en wordt de nieuwe beheersovereenkomst opgestart voor een continuering van het fonds.

- Als belangrijkste aandeelhouder in **Trividend CV**, het Vlaams Participatiefonds voor de sociale economie, nam de Vlaamse overheid deel aan de kapitaalsverhoging in 2022. Vanuit onze rol als aandeelhouder zetten we in op nieuwe opportuniteiten vanuit de kapitaalsverhoging, in afstemming met het ondersteuningsaanbod.

⁴⁴ OD 2 Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven
 – De samenwerking met de lokale besturen versterken

2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

DUURZAME ARBEIDSMARKT (SOCIALE ECONOMIE), MVG excl. DAB

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2022	evolutie	BO 2023	BA 2022	evolutie	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	10.873	-2.628	8.245	7.301	1.072	8.373
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	5.000	0	5.000	5.000	0	5.000
Totaal	15.873	-2.628	13.245	12.301	1.072	13.373

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Onder het inhoudelijk structurelement (ISE) 'Duurzame Arbeidsmarkt (Sociale Economie)' bevinden zich langs uitgavenzijde drie begrotingsartikelen.

- Het begrotingsartikel dat de middelen bevat voor de ondersteuningsmaatregelen Sociale Economie en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (in uitvoering van het Ondersteuningsdecreet).
- Daarnaast een PA-artikel voor het verstrekken van leningen in het kader van investeringen in hernieuwbare energie en energiebesparende maatregelen.
- Tot slot een interne stroom (IS-artikel) voor de uitbetaling van een toelage aan het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (FIT).

Onder paragraaf 2.3.1.2. worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken. Het IS-artikel bevat geen krediet meer en zal worden geschrapt uit de uitgavenbegroting.

Het totale VAK-krediet daalt met 2.628 keuro, afgerond 16,6%, ten opzichte van BA 2022. Deze daling is volledig te wijten aan de kredietbewegingen op het begrotingsartikel dat de middelen bevat voor de ondersteuningsmaatregelen Sociale Economie en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (JB0-1JEB2GA-WT). Enerzijds wordt de compensatie die bij BA 2022 werd uitgevoerd (+3.700 keuro VAK) teruggedraaid. Het ging namelijk om éénmalige middelen ter ondersteuning van de sociale economie. Anderzijds wordt er 775 keuro VAK/VEK aan het begrotingsartikel toegevoegd via compensatie voor de uitbreiding van de regierol en wordt er 297 keuro index VAK/VEK toegekend.

Het totale VEK-krediet stijgt met 1.072 keuro, afgerond 8,7%, ten opzichte van BA 2022 ten gevolge van de compensatie voor de uitbreiding van de regierol (+775 keuro) en de toekenning van de index (297 keuro).

2.3.1. Departement WSE

2.3.1.1. Ontvangstenartikelen

JBO-9JEBAGA-OW – ONDERSTEUNINGSMAATREGELEN SOCIALE ECONOMIE EN DUURZAAM EN SOCIAAL ONDERNEMERSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de ontvangsten en vorderingen m.b.t. subsidies in het kader van ondersteuningsbeleid sociale economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	131	0	0
Bijstelling BO 2023	0	0	0
BO 2023	131	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor 2023 verwachten we voornamelijk vorderingen uit de oproepen 'Innovatie in sociale economie' en 'Starters in sociaal ondernemerschap'. Er wordt voor geopteerd om het geraamde bedrag aan ontvangsten van BA 2022 te behouden aangezien we moeilijk kunnen inschatten of er veel terugvorderingen zullen voortvloeien uit nieuwe goedgekeurde initiatieven.

JBO-9JEBAGB-OP – HET VERSTREKKEN VAN LENINGEN IN HET KADER VAN DE SOCIALE ECONOMIE EN HET DUURZAAM ONDERNEMERSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel is bestemd voor de kapitaalaflossingen op de leningen toegekend aan maatwerkbedrijven voor de financiering van investeringen in de productie van hernieuwbare energie.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	0	0	0
Bijstelling BO 2023	0	0	0
BO 2023	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er worden geen kapitaalaflossingen verwacht in 2023.

2.3.1.2. Uitgavenartikelen

JBO-1JEB2GA-WT – ONDERSTEUNINGSMAATREGELEN SOCIALE ECONOMIE EN DUURZAAM EN SOCIAAL ONDERNEMERSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

In uitvoering van het decreet betreffende de ondersteuning van het ondernemerschap op vlak van de sociale economie en de stimulering van het maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) van 17 februari 2012 bevat dit begrotingsartikel de kredieten voor de ondersteuningsmaatregelen Sociale Economie en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. De ondersteuning gebeurt zowel op het niveau van de individuele onderneming als collectief voor de gehele sector.

Dit begrotingsartikel is gelinkt aan de operationele doelstelling 18: 'Sociaal ondernemerschap ondersteunen'.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	10.873	7.301
<i>Index</i>	297	297
<i>Compensaties</i>	-2.925	775
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	8.245	8.373

Inhoudelijke toelichting:

De volgende initiatieven worden voorzien voor het uitvoeren van het ondersteuningsdecreet: inrichting collectieve dienstverlening aan de sociale economieondernemingen, steun voor innovatie en steun voor het bevorderen van het sociaal ondernemerschap. Voor dit alles wordt een krediet van 3.553 keuro voorzien.

Andere diverse acties binnen het ondersteuningsdecreet zijn: de mogelijkheid tot het toekennen van financiële ondersteuning op maat (163 keuro), subsidie voor het managementadvies (277 keuro), steun aan de gemeenten die een regierol op vlak van lokale sociale economie en werk opnemen (3.000 keuro). In 2022 besliste de Vlaamse Regering om vanaf het vierde jaar de opdracht regierol inhoudelijk uit te breiden naar sociale economie én werk. Het verschil met het reeds beschikbaar krediet van 2.225 keuro voor de regierol sociale economie, 775 keuro, werd gecompenseerd vanuit de provisie 'maatregelen voor de ondersteuning van het werkgelegenheidsakkoord'.

Naast de kredieten die verankerd zijn in het ondersteuningsdecreet, omvat dit begrotingsartikel ook de kredieten voor de vormingsfondsen in het kader van de VIA-akkoorden (1.252 keuro).

Het totaal beschikbaar VAK-krediet bedraagt 8.245 keuro.

Het beschikbaar VAK-krediet neemt af ten opzichte van BA 2022 ten gevolge van het terugdraaien van een herschikking van éénmalige middelen (3.700 keuro VAK) die bij BA 2022 werden toegekend op dit begrotingsartikel ter ondersteuning van sociale economie (oa communicatie digibanken). De middelen voor uitbreiding van de regierol (775 keuro VAK en VEK) creëren dan weer een krediettoename. Netto geeft dit -2.925 keuro.

Het totaal beschikbaar VEK-krediet bedraagt 8.373 keuro.

Kredietevolutes:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van <i>JB0-1JBB2AB-PR</i>	775	775	Uitbreiding lokale regierol sociale economie en werk
Naar <i>JB0-1JDB2CJ-WT</i>	-3.700		Teruggave éénmalige middelen voor ondersteuning sociale economie
TOTAAL	-2.925	775	

JB0-1JEB2GB-PA – HET VERSTREKKEN VAN LENINGEN IN HET KADER VAN DE SOCIALE ECONOMIE EN HET DUURZAAM ONDERNEMERSCHAP**Korte inhoud begrotingsartikel:**

In het begrotingsjaar 2023 is er een krediet ter beschikking voor leningen in het kader van investeringen in hernieuwbare energie en energiebesparende maatregelen.

De kapitaalaflossingen van de leningen komen terecht op het begrotingsartikel JB0-9JEBAGB-OP. De renteontvangsten komen toe op het begrotingsartikel JB0-9JEBAGA-OW.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	5.000	5.000
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	5.000	5.000

Inhoudelijke toelichting:

Er zijn geen wijzigingen aan het krediet ten opzichte van BA 2022. Het beschikbare krediet bedraagt met andere woorden 5.000 keuro VAK/VEK.

JB0-1JEB2GY-IS – VLAAMS AGENTSCHAP VOOR INTERNATIONAAL ONDERNEMEN (FIT)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

In het kader van de oproep 'maatschappelijk verantwoord ondernemen met de Sustatool' werd een subsidie toegekend aan het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2022	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Deze oproep werd volledig afgerekend in 2021. Dit begrotingsartikel wordt geschrapt uit de uitgavenbegroting.

VIII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

1.1. Budgettair kader

1.1.1. Ontvangstenartikelen

JBO-9JABAZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat het principiële recht aan jaarontvangst Europese middelen technische bijstand voor Europese programma's, met als grootste programma het ESF-programma, zijnde ESF OP 2014-2020 en vanaf 2023 ESF+ 2021-2027. In de loop van 2021 zijn echter ook andere Europese initiatieven opgenomen die een principiële recht aan jaarontvangst Europese middelen genereren voor loon-en/of werkingsmiddelen. Het gaat hier over REACT-EU, een verhoging van het huidige ESF OP 2014-2020, het Interreg project Dialog, EGF-project Swissport en het EaSi-project Competence centre for social innovation.

Kredietevolucie:

	AO	TO	LO
BA 2022	3.130	0	0
Bijstelling BO 2023	1.356	0	0
BO 2023	4.486	0	0

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

We ramen voor 2023 een ontvangst van 4.486 keuro. Het krediet op dit ontvangstenartikel neemt dus toe met 1.356 keuro.

Dit is o.a. het gevolg een stijging aan loon- en/of werkingskosten binnen een aantal Europese initiatieven die een principiële recht aan jaarontvangst Europese middelen genereren voor loon- en/of werkingsmiddelen. Het gaat hier over:

- ESF restbudget: 769 keuro
- REACT-EU relancemaatregelen: 527 keuro
- ESF+ : 1864 keuro
- AMIF: 244 keuro
- INTERREG project Dialog: 9 keuro
- EGF: project Swissport: 21 keuro
- EaSi project competence centre for social innovation: 52 keuro

Dit maakt samen een totaal van 3.486 keuro, wat een verhoging van 356 keuro is t.o.v. BA 2022.

Daarnaast neemt het krediet op dit ontvangstartikel met 1.000 keuro toe omdat dit bedrag wordt ingeschreven op de ESR-code 39.10 om de opvraag van 1.000

keuro aan REACT-middelen voor de verruimde stagebonus ESR-neutraal te houden. Voor elke gesubsidieerde uitgave met REACT-middelen, moeten er ESR-ontvangsten worden ingeschreven op ESR 39.10 om de ESR-neutraliteit in onze boekhouding te garanderen

JB0-9JABTZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel gebeurt o.a. de terugbetaling van lonen van personeel dat naar andere overheden of agentschappen gedetacheerd werd.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2022	0	235	0
Bijstelling BO 2023	0	13	0
BO 2023	0	248	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor 2023 wordt het loon van één gedetacheerd personeelslid, tewerkgesteld bij de vzw Epos, in aanmerking genomen voor 46 keuro. De ontvangsten die voortvloeien uit de facturatie voor de loon- en sociale administratie van DAC-werknemers bedragen 200 keuro. Andere diverse ontvangsten zoals bijvoorbeeld rechtsplegingsvergoedingen bedragen in 2023, 2 keuro. Dit brengt het totale krediet op 248 keuro

1.1.2. Uitgavenartikelen

JB0-1JAB2ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de lonen van de personeelsleden van het Departement WSE.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	24.134	24.134
<i>Index</i>	2.512	2.512
<i>Compensaties</i>	-170	-170
<i>Andere bijstellingen</i>	-450	-450
BO 2023	26.026	26.026

Inhoudelijke toelichting:

Ondanks het terugzetten bij BO 2023 van een éénmalige compensatie bij BA 2022 vanuit de transitiepremie naar de lonen, een bijstelling naar beneden van het principiële recht aan jaarontvangst Europese middelen door een overdracht naar de werkingskredieten en de personeelsbesparing neemt het krediet op dit begrotingsartikel toe met 1.892 keuro VAK/VEK omwille van de indexatie n.a.v. de recente spilindexoverschrijdingen.

Kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar <i>JB0-1JDB2CJ-WT</i>	-170	-170	Terugzetten éénmalige compensatie BA 2022 naar lonen
TOTAAL	-170	-170	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Personeelsbesparingen	-403	-403	Opstap in 2023 van de generieke besparing op de personeelskredieten van de Vlaamse Overheid zoals beslist bij regeringsformatie.
Principieel recht REACT-EU	-47	-47	In het kader van het principiële recht aan jaarontvangst Europese middelen verschuiven middelen van het loonkrediet naar het werkingskrediet. Er wordt 47 keuro naar beneden bijgesteld op de loonkredieten.
TOTAAL	-450	-450	

JB0-1JAB4ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit fonds werd opgericht via het decreet houdende de bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2012, Hoofdstuk 3. Dit begrotingsartikel laat toe de middelen, extern teruggevorderd via het ontvangstenartikel JB0-9JABTZZ-OW, opnieuw in te zetten voor de uitbetaling van wedden.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	305	305
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>-8</i>	<i>-8</i>
BO 2023	297	297

Inhoudelijke toelichting:

Voor 2023 worden er loonuitgaven voorzien ten belope van 297 keuro VAK/VEK op dit fonds. Het gaat om de lonen van enkele personeelsleden voor de voorbereiding, implementatie, monitoring, evaluatie, communicatie, administratief beheer en controle van de REACT-EU acties.

Kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Voorziene loonuitgaven 2023	-8	-8	De loonuitgaven worden iets lager geraamd dan in 2022.
TOTAAL	-8	-8	

JBO-1JAB2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de werkingskredieten van het departement: de algemene werkingskosten, de uitgaven voor communicatie en IT-diensten en – investeringen, de schadevergoedingen en overige investeringen. De meeste uitgaven op dit begrotingsartikel keren jaarlijks terug en omvatten aankopen van materiaal en diensten die een optimale werking van het departement moeten garanderen.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	22.392	19.097
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-914	-364
<i>Andere bijstellingen</i>	308	308
BO 2023	21.786	19.041

Inhoudelijke toelichting:

Bij BO 2023 kent het krediet een netto beweging van -606 keuro vastleggingskrediet en -56 keuro vereffeningskrediet. Deze beweging is enerzijds te wijten aan compensaties ten belope van -914 keuro vastleggingskrediet en -364 keuro vereffeningskrediet. Deze compensaties betreffen bedragen die teruggezet worden na verschuivingen in 2022.

Anderzijds wordt door de meerontvangst voor de totale technische bijstand voor Europese projecten (REACT-EU, EaSi, Interreg, ESF, ESF+, AMIF,...) en de besparing op apparaat ten belope van 95 keuro het krediet bijgesteld met 308 keuro VAK en VEK.

Kredietevoluties:

(in duizend euro)

B2. Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar <i>JB0-1JDB2CJ-WT</i>	-400	-400	Terugzetten compensatie BA 2022 voor ontwikkelingskosten premie kwalificerend werkplekcleren
Naar <i>JB0-1JDB2CJ-WT</i>	-250	0	Terugzetten compensatie BA 2022 voor communicatie inzake werkgelegenheidsakkoord
Teruggave AgO	6	6	Teruggave krediet traject compensatie vanuit AgO
Van <i>FD0-1FAD2ZZ-WT</i>	30	30	Teruggave middelen CRESCO aan WSE
Naar <i>JB0-1JDB2CJ-WT</i>	-300	0	Terugzetten compensatie BA 2022 voor communicatiecampagne Individueel Maatwerk
TOTAAL	-914	-364	

(in duizend euro)

B3. Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Technische bijstand ESF+	1.864	1.864	Stijging principieel recht Technische Bijstand (cf. JB0-9JABAZZ-OW) met 2.123 keuro door een nieuwe technische bijstand voor ESF+, het nieuwe OP bij AMIF en het EGF-project Swissport
Technische bijstand AMIF nieuw OP	244	244	
Technische bijstand EGF-project Swissport	15	15	
Technische bijstand interreg Project Dialog	2	2	Bijstelling bestaande technische bijstand voor het oude OP van ESF en AMIF, Dialog, EaSi en REACT-EU.
Technische bijstand ESF oud OP	-1.654	-1.654	
Technische bijstand EaSi-project Competence centre for innovation	9	9	
Technische bijstand AMIF oud OP	-98	-98	
Technische bijstand REACT-EU	21	21	
Besparing apparaat	-95	-95	Opstap in 2023 van de generieke besparing op de werkingskredieten van de Vlaamse Overheid zoals beslist bij regeringsformatie.
TOTAAL	308	308	

JB0-1JAB4ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het begrotingsfonds werd opgericht via de bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2012, Hoofdstuk 3. Voor de uitvoering van dit Fonds werden twee begrotingsartikelen gecreëerd: het huidig artikel en het artikel JB0-1JAB4ZZ-LO. Dit begrotingsartikel laat toe de extern teruggevorderde werkingsuitgaven (ontvangstzijde JB0-9JABTZZ-OW) vanuit het begrotingsfonds opnieuw in te zetten voor werkingsuitgaven.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	211	247
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	- 173	- 209
BO 2023	38	38

Inhoudelijke toelichting:

De overeenkomst Dynam-Reg 2020-2022 vertegenwoordigt een bedrag van 38 keuro in 2023, inclusief index.

Kredietevolucies:

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling in functie van kredietbehoefte	-173	-209	Bijstelling opname uit het fonds in functie van kredietbehoefte. Zie hierboven
TOTAAL	-173	-209	

2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld

JB0-1JBB2AB-PR – PROVISIE MAATREGELEN VOOR DE ONDERSTEUNING VAN HET WERKGELEGENHEIDSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

De kredieten op dit begrotingsartikel worden ingezet om maatregelen op te zetten voor de ondersteuning van het tewerkstellingsbeleid.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2022	6.808	8.336
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-5.775	-5.775
<i>Andere bijstellingen</i>	1.000	1.000
BO 2023	2.033	3.561

Inhoudelijke toelichting:

Er wordt 5.000 keuro VAK/VEK naar Individueel Maatwerk (JB0-1JEB2HF-WT) gecompenseerd voor de financiering van het aanvullend lokaal dienstenaanbod zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering in het kader van de nieuwe beleidsmaatregel Individueel Maatwerk.

Er wordt een bedrag van 775 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar de ondersteuningsmaatregelen sociale economie en duurzaam en sociaal ondernemerschap (JB0-1JEB2GA-WT) voor de uitbreiding van de lokale regierol sociale economie en werk, zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

In het kader van de versterking van de inspectiediensten bij WSE wordt een budget van 1.000 keuro voorzien dat de aanwerving van 11 VTE sociale inspecteurs en hun bijhorende werkingskosten voorziet.

Kredietevolutes:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar JB0-1JEB2HF-WT	-5.000	-5.000	IMW financiering aanvullend lokaal dienstenaanbod
Naar JB0-1JEB2GA-WT	-775	-775	Uitbreiding lokale regierol
Totaal	-5.775	-5.775	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Versterking Inspectiediensten	1.000	1.000	Extra sociale inspecteurs
TOTAAL	1.000	1.000	

JB0-1JBB2AC-PR – COMPETITIVITEITSPROVISIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

In het kader van de Vlaamse bijdrage voor het 'Pact voor competitiviteit en werkgelegenheid' werd in een provisie voorzien.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	3.471	2.189
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>894</i>	<i>894</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2023	4.365	3.083

Inhoudelijke toelichting:

Het budget op deze provisie neemt toe met 894 keuro VAK en VEK. Het betreft hier volledig middelen afkomstig van de uitdoof van DAC en GESCO.

Kredietevoluties:**(duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van <i>JB0-1JDB2CH-WT</i>	727	727	Budget dat vrijkomt door de uitdoof van DAC gaat naar de competitiviteitsprovisie
Van <i>JB0-1JDB2CH-WT</i>	162	162	Budget dat vrijkomt door de uitdoof van GESCO gaat naar de competitiviteitsprovisie
Van <i>JB0-1JDB2CH-IS</i>	5	5	Bedrag dat vrijkomt door de uitdoof van het GESCO-project Kind en Gezin (pensionering van de laatste GESCO op 1 mei 2022)
TOTAAL	894	894	

IX. LIJST MET AFKORTINGEN

ADG: Arbeitsamt der Deutschsprachigen Gemeinschaft
AgII: Agentschap Integratie en Inburgering
AHAD: Alle Hens Aan Dek
AHOVOKS: Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen
AI: Artificiële Intelligentie
AWI: Aanwervingsincentive
BBT: Beleids- en Begrotingstoelichting
BEV: Betaald Educatief Verlof
BTOM: Bijzondere Tewerkstellingsondersteunende maatregelen
BVR: Besluit Vlaamse Regering
CJM: Cultuur jeugd media
DAB: Diensten van algemeen belang
DAC: Derde Arbeidscircuit
DG HAN: Directoraat-Generaal voor Personen met een Handicap
DVZ: Dienst Vreemdelingenzaken
(D)WSE: (Departement) Werk en Sociale Economie
EaSI: EU Programme for Employment and Social Innovation
ESF: Europees Sociaal Fonds
e-VA: elektronische validatie/aanmelding
EVC: Erkennen van competenties
EWI: Economie, Wetenschap en Innovatie
FOD SZ: Federale overheidsdienst Sociale Zekerheid
GBO: Geïntegreerd Breed Onthaal
GESCO: Gesubsidieerde Contractuelen
GIP: Grensinfopunt
GLOW: Groeien en Leren op de Werkvloer
GOB: Gespecialiseerde opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsdienst
GTB: Gespecialiseerd Team Bemiddeling
IBO: Individuele Beroepsopleiding
IBO-T: IBO voor anderstaligen die taalondersteuning nodig hebben
ICF: International Classification of Functioning, Disability and Health
IGU: inkomensgarantie-uitkering
IMW: Individueel Maatwerk
IT: integratietegemoetkoming voor personen met een handicap
kmo: kleine en middelgrote ondernemingen
LDE: Lokale Diensteneconomie
LEED: Local Employment and Economic Development
MMPPS: Medische, mentale, psychische, psychiatrische en/of sociale problematiek
MVO: Maatschappelijk verantwoord ondernemen
NARIC: National Academic Recognition Information Centre
NEC: Normaal Economisch Circuit
NEET: Not in Employment, Education or Training
NODO: Nederlands op de Werkvloer
OCMW: Openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn
OD: Operationele doelstelling
OESO: Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PIAAC: Programme for the International Assessment of Adult Competences
PLL: Partnerschap Levenslang Leren
PMV: Participatiemaatschappij Vlaanderen
POP: persoonlijk ontwikkelingsplan
REACT-EU: Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe
RRF: Recovery and Resilience Facility
RIZIV: Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
RVA: Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

SCOPE: Strategische competentieprognoses voor erkende organisaties
SDG: Sustainable development goals
SE: Sociale economie
SERV: Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SIFO: Sociaal Investeringsfonds
SINE: Sociale Inschakelingseconomie
STEM: Science, technology, engineering, and mathematics
StIA: Stichting Innovatie en Arbeid
SWT: stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage
TWE: Traject tijdelijke werkervaring
VAPA: Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
VDAB: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VESOC: Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
VIONA: Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwork Arbeidsmarkttrappering
VLAIO: Agentschap Innoveren & Ondernemen
VOP: Vlaamse Ondersteuningspremie
VOV: Vlaams Opleidingsverlof
VTO: Vorming, Training, Onderwijs
VVSG: Vereniging van Vlaamse steden en gemeenten
WCAG: Web Content Accessibility Guidelines
WGA: werkgelegenheidsakkoord
WHT: Werkhervattingstoelage
WSE: Werk en Sociale Economie
WVG: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

X. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

1. Departement Werk en Sociale Economie

Nr.	NAAM INITIATIEF	AARD	TREKKER WSE	INHOUD	PLANNING/ STAND VAN ZAKEN	DATUM INWERKING TREDING
	Kwaliteitsregistratie Beleidsdomein WSE					
1.	Ministerieel besluit van 12 februari 2021 tot bepaling van de lijst met wettelijke kwaliteitssystemen ingericht door overheden bepaald in artikel 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 2019 tot uitvoering van het decreet van 29 maart 2019 betreffende het kwaliteits- en registratiemodel van dienstverleners in het beleidsdomein Werk en Sociale Economie	Wijzigings-MB	Stafdienst SG Juridische Dienst	Aanpassing van het MB met het oog op opname wettelijke kwaliteitssystemen ingericht door overheden	In voorbereiding	Te bepalen

2.	BVR van 24 mei 2019 tot uitvoering van het decreet van 29 maart 2019 betreffende het kwaliteits- en registratiemodel van dienstverleners in het beleidsdomein Werk en Sociale economie	Wijzigingsbesluit	Stafdienst SG Juridische dienst	Wijzigingen m.b.t goedkeuringsbewijs	VR 1: 30/09/22	1/1/2023
Handhaving WSE						
3.	Ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen inzake het beleidsdomein Werk en Sociale Economie	Wijzigingsdecreet	Juridische Dienst Vlaamse Sociale Inspectie Afdeling beleid Juridische dienst	- invoering van een juridisch kader voor het gebruik van datamining en datamatching; - invoering van een juridische kader voor het gebruik van e- PV's; - invordering AG, gegevensverwerking	In voorbereiding	Te bepalen
Individueel Maatwerk						

4.	Ministeriele besluiten tot uitvoering van het besluit tot uitvoering van het decreet van 14 januari 2022 betreffende maatwerk bij individuele inschakeling	Ministeriele besluiten	Afdeling Beleid Afdeling sociale economie en werkbaar werk Juridische dienst	Vaststelling methodiek referteloon en begeleidingspremie, voldoende bedrijfsactiviteiten, voorschotbedragen	In voorbereiding	1 juli 2023
Werk- en zorgtrajecten						
5.	Besluit van de Vlaamse Regering van tot uitvoering van het decreet van 8 juli 2022 houdende de werk- en zorgtrajecten	Besluit	Afdeling Beleid Juridische dienst	Besluit ter uitvoering van het aangepast decreet houdende de werk- en zorgtrajecten	VR 2: 23/09/2022	1 jan 2023
Dienstencheques						
6.	Ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 2 van de wet van 20 juli 2001 tot bevordering van	Wijzigingsdecreet	Afdeling Beleid + Dienst DC +	Werkplekcleren binnen DC-stelsel mogelijk maken	Plenair goedgekeurd door VP op 12/10/2022	1 juli 2023

	buurtdiensten en -banen, wat de omschrijving van het begrip 'buurtwerken of -diensten' betreft		Juridische dienst			
	Ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 20 juli 2001 tot bevordering van buurtdiensten en -banen					
7.	BVR tot wijziging van het KB van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques	Wijzigingsdecreet	Dienst DC + Juridische dienst	Inschrijven verplichting schriftelijke overeenkomst bij aanrekenen bijkomende kosten	Te bepalen	Te bepalen
8.		Wijzigingsbesluit	Dienst DC + Juridische dienst	Aanpassingen in het kader van het digitaliseringsproject	In voorbereiding	1 mei 2023
Jobbonus						
9.	Besluit tot wijziging van de loongrenzen van de jobbonus	Wijzigingsbesluit	Afdeling Tewerkstelling &	Aanpassing loongrenzen jobbonus n.a.v. indexering GMMI	In voorbereiding	1 januari 2023

			competen- ties			
			Afdeling beleid			
			Juridische dienst			
	Hervorming incentives kwalificerend werkplekieren					
10.	Incentives kwalificerend werkplekieren: mentorkorting, start- en stagebonus, doelgroepvermindering alternerend leren	Wijzigingsdecreet	Afdeling Beleid	Hervorming bestaande incentives voor werkplekieren (start- en stagebonus, mentorkorting, DGV voor leerlingen in alt opl) naar incentive kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen en leerlingenpremie.	VR DEF 2: 07/10/2022	1 september 2023
			Afdeling Tewerkstel- ling & competen- ties		Parlementaire behandeling: januari 2023	(sommige bepalingen 1 juli 2023)
			Juridische dienst			

11.	Incentives kwalificerend werkpleklers: mentorkorting, start- en stagebonus, doelgroepvermindering alternerend leren	Wijzigingsbesluit	Afdeling Tewerkstelling & competenties Afdeling Beleid Juridische dienst	Hervorming bestaande incentives voor werkpleklers (start- en stagebonus, mentorkorting, DGV voor leerlingen in alt opl) naar incentive kwalificerend werkpleklers voor ondernemingen en leerlingenpremie.	VR 1:03/11/2022	1 september 2023
Deelkwalificaties						
12.	Decreet betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader (GKK) van 26 april 2019	Wijzigingsdecreet	Afdeling beleid Juridische dienst	Aanpassen regelgevend kader zodat organisaties die deelkwalificaties aanbieden en kwalificeren daarvoor een erkenning kunnen krijgen	In opmaak	1 september 2023
13.	Besluit betreffende de uitvoering van het decreet van 26/4/19 betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende	Wijzigingsbesluit	Afdeling beleid	Aanpassen regelgevend kader zodat organisaties die deelkwalificaties aanbieden en kwalificeren daarvoor een erkenning kunnen krijgen	In opmaak	1 september 2023

	trajecten obv een GKK van 19 juli 2019		Juridische dienst			
14.	Kwaliteitstoezichtbesluit voor de beleidsvelden Werkgelegenheid en Professionele vorming van 19 juli 2017	Wijzigingsbesluit	Afdeling beleid Juridische dienst	Aanpassen regelgevend kader zodat organisaties die deelkwalificaties aanbieden en kwalificeren daarvoor een erkenning kunnen krijgen	In opmaak	1 september 2023
15.	Decreet betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties	Wijzigingsdecreet	Afdeling beleid Juridische dienst	Aanpassen regelgevend kader zodat organisaties die deelkwalificaties aanbieden en kwalificeren daarvoor een erkenning kunnen krijgen	In opmaak	1 september 2023
16.	Besluit betreffende de uitvoering van het decreet van 26/04/2019 betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties	Wijzigingsbesluit	Afdeling beleid Juridische dienst	Aanpassen regelgevend kader zodat organisaties die deelkwalificaties aanbieden en kwalificeren daarvoor een erkenning kunnen krijgen	In opmaak	1 september 2023
(Inter)sectoraal beleid sectorconvenants						

17.	Decreet betreffende de sectorconvenants in het raam van het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid van 13 maart 2009	Nieuw decreet	Afdeling Beleid Juridische dienst	Aanpassing looptijd, juridische grondslag indexering toelage, actualisering artikels, inschrijven intersectorale aanpak	VR1: 15 juli 2022	1 juli 2023
Jobbonus Plus						
18.	Besluit van de VR tot uitvoering van het decreet tot regeling van de toekenning van een jobbonus plus voor startende zelfstandigen	Nieuw besluit	Afdeling beleid Afdeling tewerkstelling en competenties Juridische dienst	Premie voor personen die overstap maken naar zelfstandigen-statuu	VR1: 15 juli 2022	Oktober 2022
Sectorkortingen Zeevarenden						
19.	Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 1, 4 en 5 van het besluit van de	Wijzigingsbesluit	Afdeling Beleid	Verlenging steunmaatregelen maritieme sectoren na 2022	VR1: 15 juli 2022	December 2022

Vlaamse Regering van 13 november 2015 houdende vrijstelling van bepaalde werkgevers- bijdragen voor ondernemingen die behoren tot de koopvaardijsector en de zeesleepvaartsector; tot wijziging van artikel 1, 2, 4 en 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 2016 houdende vrijstelling van bepaalde werknemersbijdragen voor ondernemingen die behoren tot de koopvaardijsector en de zeesleepvaartsector en tot wijziging van artikel 14bis, eerste lid, van het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van het Hoofdstuk 7 van Titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I), betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen en tot wijziging van artikel 1, 4 en 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 november 2015 houdende vrijstelling van bepaalde werkgeversbijdragen voor

Juridische dienst

Steunmaatregel aangemeld bij EC

	ondernemingen die behoren tot de baggersector					
	Private arbeidsbemiddeling					
20.	Besluit tot wijziging van het BVR Private arbeidsbemiddeling tot invoering van een erkenning voor uitzendactiviteiten in de binnenscheepvaart	Wijzigingsbesluit	Afdeling Beleid Juridische dienst	invoering van een specifieke erkenning voor uitzendactiviteiten in de binnenscheepvaart	VR1: 16/09/2022	Najaar 2022
	Transitiepremie					
21.	Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 23 februari 2018 tot uitvoering van het decreet van 22 december 2017 houdende een premie om de transitie van werkzoekenden naar ondernemerschap te stimuleren	Wijzigingsbesluit	Afdeling Beleid Juridische dienst	Uitbreiding met niet-uitkeringsgerechtigde werkloze	VR1: 15/07/2022	November 2022

Ondersteuningsdecreet sociale economie						
22.	Decreet van 17 februari 2012 betreffende de ondersteuning van het ondernemerschap op het vlak van de sociale economie en de stimulering van het maatschappelijk verantwoord ondernemen	Wijzigingsdecreet	Afdeling Beleid	Update decreet: versterkte inzet op duurzaam ondernemen en duurzaam werkgeverschap (oa werkbaar werk,...)	In voorbereiding	1 oktober 2023
			Afdeling sociale economie en werkbaar werk			
			Juridische dienst			
SINGLE PERMIT						
23.	Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Waals Gewest, het Vlaams Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap houdende de creatie van een elektronisch platform inzake de gecombineerde verblijfsaanvraagprocedure met het oog op de tewerkstelling van buitenlandse werknemers, de	Instemmingsdecreet	Afdeling Beleid	Uitbreiding samenwerkingsakkoord (fase 3) opdat ook de arbeidskaarten en de beroepskaarten via het uniek loket kunnen worden aangevraagd.	In voorbereiding	Te bepalen
			Afdeling Tewerkstelling en competenties			

	aanvraagprocedure voor buitenlandse werknemers en zelfstandigen en in het kader van de coördinatie van het beleid inzake de tewerkstelling en het verblijf van buitenlandse werknemers en zelfstandigen		Juridische dienst			
Maatwerk bij collectieve inschakeling						
24.	Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 55 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 tot uitvoering van het decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling	Wijzigingsbesluit	Afdeling Sociale Economie en Werkbaar Werk Juridische dienst	Verhoging organisatiepremie ikv VIA- 6 akkoord	VR DEF: 21/10/2022	01/01/2023

Doelgroepvermindering						
25.	Decreet doelgroepvermindering	wijzigingsdecreet	Afdeling beleid Juridische dienst	doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring	In voorbereiding	1 oktober 2023
26.	Uitvoeringsbesluit doelgroepvermindering	wijzigingsbesluit	Afdeling beleid Juridische dienst	Doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring + wijziging doelgroepvermindering oudere zittende werknemers	In voorbereiding	1 oktober 2023
Thematische verlopen						
27.	Wijziging Vlaams Zorgkrediet	wijzigingsbesluit	Afdeling beleid Juridische dienst	Mogelijkheid voorzien om onderbreking makkelijker te kunnen stopzetten of pauzeren	In voorbereiding	Te bepalen
Opleidingsincentives						

28.	Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van tijdelijke afwijkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 tot uitvoering van afdeling 6 – toekenning van betaald educatief verlof in het kader van voortdurende vorming van de werknemers – van hoofdstuk IV van de herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding	Besluit	Afdeling beleid Juridische dienst	Verlenging van het tijdelijke experiment met een gemeenschappelijk initiatiefrecht voor het Vlaams opleidingsverlof voor het schooljaar 2023-2024	In voorbereiding	1 september 2023
29.	Ministerieel besluit tot wijziging van het ministerieel besluit van 30 april 2019 houdende de samenstelling van de Vlaamse opleidingscommissie	Ministerieel besluit	Afdeling Beleid Juridische dienst	Update samenstelling VOC	In voorbereiding	Te bepalen

2. VDAB

Nr.	NAAM INITIATIEF	AARD	TREKKER VDAB	INHOUD	PLANNING / STAND VAN ZAKEN	DATUM INWERKING TREDING
1.	Decreetsaanpassing data- en activeringsregie	Decreets-wijziging	VDAB	Wijzigingen aan VDAB-decreet ingevolge bijkomende opdracht regeerakkoord	In ontwikkeling	Te bepalen
2.	Diverse aanpassingen aan VDAB-besluit van 5 juni 2009		VDAB	Nog te bepalen	Nog te bepalen	Te bepalen
3.	Toetreding tot BVR van 15 januari 2016 houdende de vaststelling van overkoepelende regels voor het centraal tolkenbureau voor de beleidsdomeinen Onderwijs en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	BVR	VDAB	Wijziging van BVR van 15 januari 2016 houdende de vaststelling van overkoepelende regels voor het centraal tolkenbureau voor de beleidsdomeinen Onderwijs en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	Nog te bepalen (afstemming met beleidsdomeinen Onderwijs en Welzijn nodig)	Te bepalen
4.	Besluit tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 mei 2014 houdende de agentschapsspecifieke regeling van de rechtspositie van het personeel van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding	BVR	VDAB	Wijziging van diverse bepalingen van de rechtspositie van het personeel van VDAB	Intern sociaal overleg nog niet afgerond	Te bepalen

5.	Wijziging van regelgeving ter voorbereiding van bijsturing wijkwerken	VDAB		Nog te bepalen	
6.	<p>Besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 februari 2008 tot vaststelling van de regels voor de erkenning en financiering door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding van de gespecialiseerde trajectbepaling- en -begeleidingsdienst, de gespecialiseerde arbeidsonderzoeksdiensten en de gespecialiseerde opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsdiensten, het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding en het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 25 april 2014 houdende de werken zorgtrajecten, wat betreft de activeringstrajecten en de arbeidsmatige activiteiten</p>	VDAB	Werkervaringsstage wordt hervormd, de activeringsstage en de gespecialiseerde beroepsverkenkende stage worden afgeschaft.	VR1: 15/07/2022	1 januari 2023
7.	Besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het	VDAB	Invoering van een opleidingspremie.	Q3 2023	

	besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding, wat betreft de opleidingspremie			
8.	Besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding, wat betreft de verplaatsingsvergoedingen	VDAB	Verhoging van de kilometervergoeding.	Najaar 2023
9.	Besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de leerjobs	VDAB	Invoering van de leerjobs	Najaar 2023
10.	Besluit tot wijziging van het VDAB-besluit van 5 juni 2009	VDAB	Bepalen van een procedure voor de erkenning van opleidingen	Te bepalen
11.	Besluit van de Vlaamse Regering tot invoering van de voorwaarde omtrent beroepskwalificatie voor loopbaanbegeleiders in het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding	VDAB	Specificatie van de voorwaarden voor de dienstverlener die zich "loopbaanbegeleider" mag noemen, nl het beschikken over een beroepskwalificatie loopbaanbegeleider.	Te bepalen